

ปวีณา โทนแก้ว. ปัจจัยที่กำหนดรูปแบบการใช้จ่ายในการท่องเที่ยวภายในประเทศของคนไทย.

วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2542.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาถึงสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของนักท่องเที่ยว และเพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดรูปแบบการใช้จ่ายในการท่องเที่ยวภายในประเทศของคนไทย

การเก็บข้อมูลผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามปลายปิดเกี่ยวกับภูมิหลังทางเศรษฐกิจและสังคม ตลอดจนรูปแบบและพฤติกรรมการท่องเที่ยวภายในประเทศของนักท่องเที่ยวชาวไทยเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล จากนั้นนำข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์แบบถดถอยพหุศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างค่าใช้จ่ายการท่องเที่ยวกับตัวแปรอิสระ ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส การศึกษา อาชีพ รายได้ และระยะเวลาพำนักโดยเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวชาวไทย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป จำนวน 900 คน ทั้งประเภทที่ค้างคืนและไม่ค้างคืน ซึ่งได้จากแหล่งท่องเที่ยวที่มีรายได้จากค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวสูงสุด 6 อันดับแรกของประเทศ ซึ่งได้แก่ กรุงเทพมหานคร เชียงใหม่ หาดใหญ่ นครราชสีมา กาญจนบุรี และพัทยา ตามลำดับ ทั้งนี้ประชากรดังกล่าวถูกสุ่มมาเป็นกลุ่มตัวอย่างจากแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ จังหวัดละ 150 คน

ผลการวิจัยสามารถสรุปได้เป็นประเด็นต่างๆ ดังนี้คือ สถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของนักท่องเที่ยวชาวไทย พบว่า เป็นเพศชาย 466 คน (ร้อยละ 51.78) เพศหญิง 434 คน (ร้อยละ 48.22) นักท่องเที่ยวมีอายุเฉลี่ย 33.56 ปี มีรายได้โดยเฉลี่ย 13,827.60 บาทต่อเดือน และมีระยะทางในการเดินทางท่องเที่ยวโดยเฉลี่ยแต่ละครั้งประมาณ 407.17 กิโลเมตร มีค่าพาหนะเดินทางไปกลับจากถิ่นที่อยู่จนถึงแหล่งท่องเที่ยวโดยเฉลี่ย 439.17 บาทต่อคน มีระยะเวลาพำนักเฉลี่ยในการเดินทางท่องเที่ยวแต่ละครั้งเท่ากับ 2.83 วัน โดยมีค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวต่อคนต่อวันเท่ากับ 1,049.96 บาท และในรอบ 1 ปีนักท่องเที่ยวจะมีโอกาสได้เดินทางท่องเที่ยวโดยเฉลี่ยปีละ 4.42 ครั้ง สำหรับลักษณะพฤติกรรมการท่องเที่ยวภายในประเทศของนักท่องเที่ยวชาวไทย พบว่า เป็นนักท่องเที่ยว 540 คน และนักท่องเที่ยว 360 คน นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะมีระยะเวลาพำนักเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1-3 วันมากที่สุด รองลงมาคือ ไม่ค้างคืนและพำนักเฉลี่ย 4-6 วัน ตามลำดับ มีวัตถุประสงค์ในการท่องเที่ยวเพื่อการพักผ่อนมากที่สุด รองลงมาคือเพื่อการเยี่ยมญาติ/เพื่อน และเพื่อการศาสนา ตามลำดับ พาหนะที่ใช้ในการเดินทางเกินกว่าครึ่งหนึ่งคือ ร้อยละ 51.78 จะใช้พาหนะในการเดินทางเป็นรถยนต์ส่วนบุคคล รองลงมาคือรถโดยสารประจำทาง และรถเช่าเหมา (มีคนขับ) ตามลำดับ ส่วนสถานที่พักแรมนั้นพบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เลือกที่จะพักแรมตามบ้านญาติ/เพื่อนมากที่สุด รองลงมาคือโรงแรมในระดับราคา 500-999 บาท และโรงแรมราคาค่ากว่า

500 บาท ตามลำดับ ส่วนลักษณะการท่องเที่ยวนั้น นักท่องเที่ยวจะเลือกชอบเที่ยวเฉพาะครอบครัว/ญาติสูงที่สุด รองลงมาคือท่องเที่ยวเฉพาะเพื่อน และท่องเที่ยว 2 คนกับคนรัก/ภรรยา ตามลำดับ โดยนักท่องเที่ยวจะชื่นชอบแหล่งท่องเที่ยวประเภทภูเขา น้ำตก ป่า ถ้ำ เขื่อนมากที่สุด รองลงมาคือทะเล เกาะ และโบราณสถาน โบราณวัตถุ ตามลำดับ จังหวัดที่มีนักท่องเที่ยวชื่นชอบและอยากไปมากที่สุด 10 อันดับแรก ได้แก่ เชียงใหม่ กาญจนบุรี ภูเก็ต พัทธยา (ชลบุรี) หาดใหญ่ (สงขลา) กรุงเทพมหานคร นครราชสีมา ระยอง เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ และสุราษฎร์ธานี ตามลำดับ ส่วนหลักเกณฑ์ในการเลือกแหล่งท่องเที่ยวพบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะคำนึงถึงสภาพแวดล้อมและความสวยงามของแหล่งท่องเที่ยวมากที่สุด รองลงมาคือคำนึงถึงความสะดวกในการเดินทาง ความเหมาะสมกับค่าใช้จ่ายและความปลอดภัยในการเดินทาง ตามลำดับ สำหรับรูปแบบค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวไทย พบว่า นักท่องเที่ยวมีค่าใช้จ่ายในเรื่องของที่พักร้อยละสี่ต่อคนต่อวันเท่ากับ 318.70 บาท ค่าอาหารและเครื่องดื่มเท่ากับ 209.25 บาท/คน/วัน ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าบริการท่องเที่ยวและพาหนะในการเดินทางท่องเที่ยวภายในจังหวัดเท่ากับ 72.75 บาท/คน/วัน ค่าซื้อสินค้าและของที่ระลึก 652.78 บาท/คน/วัน ค่าใช้จ่ายเพื่อการบันเทิง 570.05 บาท/คน/วัน และค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด 188.77 บาท/คน/วัน ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายโดยรวมเฉลี่ยเท่ากับ 2,012.30 บาท/คน/วัน สำหรับการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของค่าใช้จ่ายเฉลี่ยในการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยกับตัวแปรอิสระทั้ง 7 ตัว ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และเวลาพำนักร้อยละหนึ่งของนักท่องเที่ยว พบว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวภายในประเทศของนักท่องเที่ยวที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 มี 5 ตัวดังนี้คือ เพศของนักท่องเที่ยวจะมีความสัมพันธ์เชิงลบกับค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว กล่าวคือ นักท่องเที่ยวเพศหญิงจะมีค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวมากกว่าเพศชาย อายุของนักท่องเที่ยว จากค่าสถิติของอายุของนักท่องเที่ยวพบว่าอายุมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว หมายความว่า เมื่อนักท่องเที่ยวมีอายุมากขึ้นจะมีค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวมากขึ้น ระดับการศึกษาของนักท่องเที่ยว คือ นักท่องเที่ยวที่มีการศึกษาในระดับอนุปริญญาและระดับปริญญาตรี จะมีค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวมากกว่าระดับการศึกษาอื่น ๆ อาชีพของนักท่องเที่ยว พบว่านักท่องเที่ยวที่มีอาชีพลูกจ้าง/พนักงานเอกชน อาชีพข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ อาชีพประกอบธุรกิจส่วนตัวและอาชีพแม่บ้าน/ทำงานในครอบครัว จะมีค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวมากกว่ากลุ่มอาชีพอื่นๆ และรายได้ของนักท่องเที่ยว พบว่าเมื่อนักท่องเที่ยวมีรายได้เพิ่มขึ้นเขาจะมีค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวมากขึ้นด้วย

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้เป็นประเด็นต่างๆ ดังนี้คือ จากผลการศึกษาพบว่าอายุของนักท่องเที่ยวมีผลต่อค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว ซึ่งในแต่ละกลุ่มช่วงอายุต่างก็มีหลักเกณฑ์ในการเลือกสถานที่ท่องเที่ยวแตกต่างกัน ดังนั้นในการส่งเสริมการท่องเที่ยวจึงควรกำหนดแนวทางในการส่งเสริมให้ตรงตามหลักเกณฑ์ของนักท่องเที่ยวในแต่ละกลุ่มช่วงอายุ จากการศึกษาพบว่า ระดับรายได้มีอิทธิพลต่อค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทย

ดังนั้นในการส่งเสริมการท่องเที่ยวควรเน้นไปที่กลุ่มเป้าหมายหลักว่า นักท่องเที่ยวที่มีรายได้สูงมีหลักเกณฑ์ในการเลือกสถานที่ท่องเที่ยวอย่างไร และนักท่องเที่ยวที่มีรายได้ในระดับต่ำหรือปานกลางมีหลักเกณฑ์ในการเลือกสถานที่ท่องเที่ยวอย่างไร เพื่อให้การพัฒนาส่งเสริมการท่องเที่ยวตรงตามหลักเกณฑ์ของกลุ่มเป้าหมายมากยิ่งขึ้น ในขณะที่เดียวกันควรมีการหาแนวทางการพัฒนาส่งเสริมการท่องเที่ยวให้ครอบคลุม และมุ่งใจให้ท่องเที่ยวมากขึ้นในกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีรายได้ระดับปานกลางและรายได้ในระดับต่ำ เพื่อเป็นการขยายกลุ่มเป้าหมายในการส่งเสริมให้กว้างขวางมากยิ่งขึ้น จากการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์ในการท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อนมากที่สุด โดยคำนึงถึงความสวยงามของสภาพแวดล้อม ความเหมาะสมกับค่าใช้จ่าย และความสะดวกในการเดินทาง ดังนั้นในการวางแผนส่งเสริมการท่องเที่ยวจึงควรมุ่งเน้นการปรับปรุงสถานที่ท่องเที่ยวให้มีความเหมาะสมตรงกับความต้องการของนักท่องเที่ยวให้มากที่สุด ควรมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวให้เหมาะสมสำหรับนักท่องเที่ยวที่เป็นเพศหญิง และมุ่งใจนักท่องเที่ยวเพศหญิงให้มีการท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากเพศหญิงจะมีอิทธิพลต่อการกำหนดค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวมากกว่าเพศชาย ดังนั้นจึงควรให้ความสำคัญต่อการออกแบบสินค้าและของที่ระลึกให้มากขึ้น เพราะจากการศึกษาพบว่านักท่องเที่ยวเพศหญิงมีสัดส่วนของค่าใช้จ่ายเพื่อการซื้อสินค้าและของที่ระลึกมากเป็นอันดับแรก นอกจากนี้ควรมีการส่งเสริมการท่องเที่ยวในกลุ่มเป้าหมายที่มีอาชีพข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ อาชีพลูกจ้าง/พนักงานเอกชน อาชีพประกอบธุรกิจส่วนตัว และอาชีพแม่บ้าน/ทำงานในครอบครัวเป็นหลัก เนื่องจากกลุ่มอาชีพดังกล่าวมีผลต่อการเพิ่มขึ้นของค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวมากกว่าอาชีพอื่นๆ ดังนั้นการจัดสื่อในการเผยแพร่การท่องเที่ยวและสถานที่แหล่งท่องเที่ยวจึงจำเป็นต้องคำนึงถึงอาชีพหลักของนักท่องเที่ยวด้วย และท้ายที่สุดคือควรมีการส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวที่มีค่าใช้จ่ายและค่าบริการสินค้าเกี่ยวกับการท่องเที่ยวราคาต่ำให้กับนักท่องเที่ยวที่มีการศึกษาในระดับต่ำ เนื่องจากนักท่องเที่ยวดังกล่าวเป็นผู้มีรายได้ต่ำหรือยังไม่มีรายได้เป็นของตัวเอง ส่วนผู้มีการศึกษาในระดับสูงก็ควรมีนโยบายการส่งเสริมการท่องเที่ยวในเชิงประชุมสัมมนาเชิงวิชาการ หรือการศึกษาดูงานให้มากขึ้นตามสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ ทั้งนี้เนื่องจากผลการศึกษาพบว่าระดับการศึกษาจะมีอิทธิพลต่อค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวที่มีระดับการศึกษาในระดับอนุปริญญาและปริญญาตรี

LOCATION(S): CMU LIBRARY

: ห้องสมุดศูนย์สารสนเทศการวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

พรหมเมธ นาดมทอง. กระบวนการพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น : กรณีศึกษา
แหล่งท่องเที่ยวในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครนายก. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต
ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาสภาพการท่องเที่ยวในปัจจุบันของพื้นที่
ศึกษาและบริเวณโดยรอบที่เกี่ยวข้อง เพื่อศึกษาและวิเคราะห์สภาพปัญหาด้านต่างๆ ของชุมชนที่
เกี่ยวข้องกับการรองรับการท่องเที่ยว ตลอดจนปัญหาผลกระทบอันเป็นผลสืบเนื่องจากการ
ท่องเที่ยว เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของชุมชนกับการท่องเที่ยวและองค์ประกอบหรือปัจจัยในการ
พัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนท้องถิ่น และเพื่อนำเสนอกระบวนการพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อ
พัฒนาชุมชนท้องถิ่นในพื้นที่ชุมชนอันเป็นที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยวหลักในเขตอำเภอเมือง จังหวัด
นครนายก ซึ่งประกอบด้วย น้ำตกสาริกา เขตตำบลสาริกา และน้ำตกนางรองในเขตตำบลหินตั้ง
รวมถึงอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ อันเป็นพื้นที่ต่อเนื่องกับแหล่งท่องเที่ยวหลักทั้งสองแห่ง

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการศึกษาสภาพทั่วไปและการท่องเที่ยวของ
พื้นที่ที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครนายก โดยคัดเลือกพื้นที่ที่มีศักยภาพทาง
การท่องเที่ยวสูง ซึ่งถือว่าเป็นแหล่งท่องเที่ยวหลักตามการจัดลำดับในเอกสารทำเนียบแหล่ง
ท่องเที่ยว (2540) ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ประกอบด้วย น้ำตกสาริกา น้ำตกนางรอง และ
พื้นที่บางส่วนของอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ที่มีกิจกรรมการท่องเที่ยวในพื้นที่ และมีประชาชนใน
ท้องถิ่นเข้าไปเกี่ยวข้อง โดยชุมชนท้องถิ่นที่นำมาทำการศึกษาพิจารณาจากตำบลอันเป็นที่ตั้งของ
แหล่งท่องเที่ยวดังกล่าว ทั้งนี้เพื่อให้เห็นความเชื่อมโยงหรือบทบาทขององค์กรปกครองท้องถิ่นใน
ด้านการท่องเที่ยวด้วย ซึ่งตำบลที่ทำการศึกษามีจำนวน 2 แห่งคือ ตำบลสาริกาและตำบลหินตั้ง
นอกจากนี้ผู้วิจัยได้มีการเก็บข้อมูลเพิ่มเติมในส่วนที่เกี่ยวข้องด้านการท่องเที่ยว และความเกี่ยวข้อง
ของประชาชนในชุมชนท้องถิ่นกับการท่องเที่ยว โดยการสำรวจ สังเกตการณ์ การสัมภาษณ์ และ
การสอบถามจากผู้ที่เกี่ยวข้อง จากนั้นนำข้อมูลทั้งหมดที่ได้มาทำการวิเคราะห์โดยอาศัยนโยบาย
กฎหมาย แนวความคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องมาใช้อธิบายหรือเป็นพื้นฐานในการวิเคราะห์ ได้แก่
แนวความคิดที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยว แนวความคิดที่เกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน แนวความคิดตาม
แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 ตลอดจนกรอบการพัฒนาตามข้อเสนอของแผน
ต่าง ๆ ระดับจังหวัด และแสดงผลการศึกษาวิเคราะห์ในรูปแบบของการบรรยายสรุปผล ตารางและ
แผนภูมิ

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้คือ จากการศึกษาผู้วิจัยได้นำเสนอองค์ประกอบหรือปัจจัย
ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาชุมชนท้องถิ่น โดยเห็นว่าปัจจัยที่เกี่ยวข้อง 3 ประการ คือ
ปัจจัยด้านสภาพของพื้นที่ที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนา ปัจจัยด้านความพร้อมของชุมชน และปัจจัย

ด้านองค์กรความร่วมมือในการพัฒนา โดยมีเป้าหมายเพื่อให้เกิดการพัฒนาการท่องเที่ยวในชุมชนท้องถิ่นอย่างยั่งยืน ให้ความสำคัญกับผลของการพัฒนาที่ส่งเสริมศักยภาพและคุณภาพชีวิตของคนในท้องถิ่นให้มีความสามารถและมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวทั้งระบบ ทั้งนี้แนวทางการดำเนินการที่ผู้วิจัยเสนอเพื่อให้บรรลุเป้าหมายนั้น จะเริ่มตั้งแต่การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนเพื่อเริ่มการสร้างเครือข่ายความร่วมมือให้เกิดขึ้น ให้ความรู้ความเข้าใจแก่ท้องถิ่นในเรื่องของการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนและบทบาทของชุมชน ถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ด้านการท่องเที่ยวตลอดจนพัฒนาทักษะด้านต่างๆ ให้ชุมชนท้องถิ่นมีความสามารถในการดำเนินการได้ด้วยตนเอง สร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างฝ่ายต่างๆ ขึ้น เพื่อดำเนินการและถ่ายทอดบทบาทจากหน่วยงานส่วนกลาง โดยเปิดโอกาสให้ท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการมากยิ่งขึ้น โดยที่เครือข่ายความร่วมมือประกอบด้วยฝ่ายต่างๆ ได้แก่ ประชาชนในชุมชนท้องถิ่น องค์กรปกครองท้องถิ่น องค์กรภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ภาคเอกชนหรือผู้ประกอบการ องค์กรพัฒนาเอกชนและสถาบันการศึกษา

LOCATION(S) : CU LIBRARY

: ห้องสมุดศูนย์ข้อมูลสารสนเทศการวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

ชุดิมา ต่อเจริญ และสุรติ พูนพิสิฐทรัพย์. รายงานการวิจัยเรื่องการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อ
การท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ต. สงขลา : วิทยาลัยชุมชนภูเก็ต มหาวิทยาลัย
สงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่, 2543.

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบตัดขวาง (Cross-Sectional Studies) มีวัตถุประสงค์
เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรคในการพัฒนาระบบสารสนเทศ และเพื่อเผยแพร่และส่งเสริมการ
ท่องเที่ยวในด้านอื่นๆ ให้นักท่องเที่ยวทราบโดยการจัดทำระบบสารสนเทศการท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ต
ไว้รองรับความต้องการข่าวสารของนักท่องเที่ยวที่มีปริมาณเพิ่มขึ้น และตรงกับความต้องการของ
คนในสังคมข่าวสารที่มีการใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ต โดยมีการจัดหมวดหมู่ของสารสนเทศตาม
ความสนใจของนักท่องเที่ยว ทำให้มีความสะดวกที่เข้าถึงข้อมูลข่าวสารอื่นๆ ได้ตามความต้องการ

การเก็บข้อมูล ผู้วิจัยได้ใช้การศึกษาจากเอกสารวิชาการ งานวิจัย และเว็บไซต์ที่
เกี่ยวข้องกับการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ต นอกจากนี้ยังใช้วิธีการศึกษา
ภาคสนาม ซึ่งเป็นการสำรวจและสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามา
ท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต โดยใช้แบบสอบถามเพื่อให้ได้ข้อมูลปฐมภูมิเกี่ยวกับการรับข่าวสารและ
สารสนเทศการท่องเที่ยว ความสนใจในแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ การรับรู้สารสนเทศการท่องเที่ยว การ
ใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต และความต้องการสารสนเทศการท่องเที่ยว จากนั้นนำข้อมูลที่ได้นำมา
ทำการวิเคราะห์เพื่อใช้ในการออกแบบและพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยว

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศที่
เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต จากสถานที่ที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว โรงแรมและที่พัก บริษัท
นำเที่ยว สถานิชนสงฆ์ สนามบินนานาชาติภูเก็ต และสำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
สำนักงานเขตภาคใต้ เขต 4 จังหวัดภูเก็ต โดยถูกสุ่มมาเป็นกลุ่มตัวอย่างแบบกำหนดพื้นที่ จำนวน
3,000 คน แต่มีผู้ตอบแบบสอบถามเพียง 2,555 คน (ร้อยละ 85)

ผลการวิจัยสรุปได้เป็นประเด็นต่างๆ ดังนี้คือ ข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยว พบว่า
เป็นชาย (ร้อยละ 50.3) มากกว่าเพศหญิง (ร้อยละ 49.0) ส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ
(ร้อยละ 66.2) มากกว่านักท่องเที่ยวชาวไทย (ร้อยละ 32.5) มีอายุเฉลี่ย 32 ปี อายุมากที่สุดคือ 76 ปี
และอายุน้อยที่สุดคือ 12 ปี กลุ่มนักท่องเที่ยวที่มากที่สุดเป็นนักท่องเที่ยวกลุ่มอายุ 25-34 ปี มี
สถานภาพโสด ส่วนใหญ่มีอาชีพลูกจ้างและมีการศึกษาในระดับปริญญาตรี นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่
เลือกที่พักเป็นโรงแรมหรือรีสอร์ทมากที่สุด เดินทางมาครั้งแรกมากกว่าเดินทางซ้ำ มีการศึกษา
ข้อมูลการท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ตล่วงหน้าก่อนการเดินทาง นักท่องเที่ยวต่างประเทศที่เดินทาง
เข้ามา 10 อันดับแรก ได้แก่ ประเทศสหราชอาณาจักร ออสเตรเลีย ญี่ปุ่น สวีเดน สหรัฐอเมริกา
เยอรมนี มาเลเซีย เนเธอร์แลนด์ สิงคโปร์ และฮ่องกง นักท่องเที่ยวได้รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับแหล่ง

ท่องเที่ยวธรรมชาติทางทะเลมากที่สุด แหล่งข้อมูลที่นักท่องเที่ยวพึงพอใจและสนใจที่จะมาท่องเที่ยว 4 อันดับ ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติทางทะเล แหล่งท่องเที่ยวกีฬาทางน้ำ แหล่งอาหารทะเล และแหล่งสถานบันเทิง แหล่งข้อมูลที่นักท่องเที่ยวต้องการทราบ ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติทางทะเล แหล่งอาหารทะเล และแหล่งสถานบันเทิง นอกจากนี้ยังจำแนกนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาในจังหวัดภูเก็ตได้เป็น 2 กลุ่มดังนี้คือ กลุ่มที่ 1 เป็นนักท่องเที่ยวที่ศึกษาข้อมูลการท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ตล่วงหน้าก่อนการเดินทาง (ร้อยละ 72.4) มักมีแผนการเดินทางหรือแผนการท่องเที่ยวที่แน่นอน มีที่พัก ยานพาหนะ ทราบกิจกรรมการท่องเที่ยวล่วงหน้า ทำให้นักท่องเที่ยวสามารถประมาณค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวได้ ในขณะที่เดียวกันเป็นการรับรองว่านักท่องเที่ยวจะได้รับการบริการตามที่คาดหวังไว้ กลุ่มที่ 2 เป็นนักท่องเที่ยวที่ไม่ได้ศึกษาข้อมูลการท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ตมาก่อน (ร้อยละ 28.6) มักจะไม่มีแผนการเดินทางหรือกิจกรรมท่องเที่ยวเมื่อเดินทางเข้ามาแล้วจะมาหาข้อมูลการท่องเที่ยวเพิ่มเติมจากแหล่งข้อมูลภายในจังหวัดภูเก็ต ซึ่งสามารถเลือกได้หลากหลายตามความสามารถที่จะจ่ายค่าบริการได้ สำหรับแหล่งข้อมูล พบว่า ก่อนการเดินทางนักท่องเที่ยวได้รับทราบข้อมูลการท่องเที่ยวจากหนังสือแนะนำการท่องเที่ยว จากบริษัทนำเที่ยว รายการแนะนำ สารคดีท่องเที่ยวทางสถานีโทรทัศน์ การโฆษณาการท่องเที่ยวจากหนังสือพิมพ์ การสืบค้นจาก URL ในเครือข่ายอินเทอร์เน็ต การเผยแพร่ข้อมูลการท่องเที่ยวของบริษัทสายการบินต่างๆ สถานทูต วิทยุทัศน์สารคดีท่องเที่ยว และจากคำบอกเล่าของเพื่อน/ญาติ แหล่งข้อมูลเพิ่มเติมหลังจากที่นักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาในจังหวัดภูเก็ตแล้ว แหล่งแรกได้แก่สนามบินหรือสถานีขนส่ง ต่อมาเป็นสำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยประจำจังหวัดภูเก็ต เพื่อสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับที่พักในกรณีที่ไม่มีที่พักและแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ หรือในกรณีที่ที่พักแล้วแต่ต้องการที่พักราคาประหยัด นอกจากนี้นักท่องเที่ยวมักจะสอบถามจากโรงแรมหรือที่พัก หรือสอบถามคนท้องถิ่น หรือใช้บริการของบริษัทนำเที่ยว และสอบถามจากมัคคุเทศก์ สำหรับลักษณะของข้อมูลการท่องเที่ยว พบว่า องค์กรหลักซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐที่ทำหน้าที่เผยแพร่ข้อมูลการท่องเที่ยวคือ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคใต้ เขต 4 จังหวัดภูเก็ต ได้ให้บริการแนะนำข้อมูลที่พักและแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ตและจังหวัดใกล้เคียง ซึ่งสื่อที่ใช้ในการเผยแพร่ข้อมูลการท่องเที่ยวเป็นสิ่งพิมพ์ ได้แก่ จุลสารภูเก็ตและมีเอกสารการท่องเที่ยวขององค์กรธุรกิจ นอกจากนี้นักท่องเที่ยวสามารถค้นข้อมูลการท่องเที่ยวได้จากเว็บไซต์แนะนำการท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ตของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และเทศบาลเมืองภูเก็ต ส่วนองค์กรธุรกิจต่างๆ เสนอข้อมูลในเชิงการค้า เป็นการโฆษณาประชาสัมพันธ์เพื่อแนะนำข้อมูลของตนเองเพื่อแนะนำสินค้าหรือบริการให้แก่ลูกค้า สำหรับข้อมูลการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวต้องการ พบว่า ส่วนใหญ่ต้องการทราบข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติทางทะเล รองลงมาคือแหล่งท่องเที่ยวกีฬาทางน้ำ อันดับสามคือการเป็นแหล่งอาหารทะเล และอันดับสี่คือการเป็นแหล่งสถานบันเทิง สำหรับปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยว

จังหวัดภูเก็ต พบว่ามีปัจจัยดังนี้คือ ฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์ ผู้ใช้ระบบ ฐานข้อมูล การดูแลรักษาและการเชื่อมต่อไปยังเว็บไซต์อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ในประเด็นต่างๆ ดังนี้คือ ข้อเสนอแนะต่อหน่วยงานภาครัฐ ได้แก่ ภาครัฐควรกำหนดนโยบายที่เกี่ยวกับการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยว โดยมุ่งเน้นเฉพาะจังหวัดหรือพื้นที่ที่มีศักยภาพในการท่องเที่ยวเพื่อเป็นแหล่งข้อมูลที่น่าสนใจให้กับนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ ซึ่งควรจะมีนโยบายในด้านการพัฒนาระบบการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ นโยบายในการส่งเสริมการเรียนรู้การใช้ระบบสารสนเทศที่ใช้คอมพิวเตอร์ให้กับประชาชนทุกระดับ นโยบายในการดูแลรักษาฐานข้อมูลกลางทางด้านการท่องเที่ยวที่มีความทันสมัยอยู่เสมอ นอกจากนี้ภาครัฐควรมีการพัฒนากลไกการประสานงานให้มีความสามารถสูง เพื่อสามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวได้ดี อีกทั้งภาครัฐควรเปิดโอกาสให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยวที่เป็นส่วนกลางในส่วนของประเทศทั้งนี้เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่มีมากที่สุด ส่วนข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ ได้แก่ รัฐบาลควรมีบทบาทอย่างชัดเจนในการประชาสัมพันธ์ในเรื่องการท่องเที่ยวให้ต่อเนื่อง โดยร่วมมือกับบริษัทการบินไทยให้เผยแพร่สื่อต่างๆ และระบุสถานที่ตั้ง (WebSite) ของข้อมูลการท่องเที่ยวที่เป็นส่วนกลางให้กับนักท่องเที่ยวได้ทราบ และร่วมมือกับผู้ประกอบการส่งออก โดยให้นักท่องเที่ยวมีการใช้ข้อมูลในระบบสารสนเทศมากยิ่งขึ้นเพื่อเป็นผลย้อนกลับมาในการปรับปรุงและพัฒนาระบบสารสนเทศ ในการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยวนี้ต้องการการมีส่วนร่วมจากบุคคลหลายๆ ด้านมากำหนดแนวทาง หรือนโยบายในระดับต่างๆ เพื่อทำให้ระบบสารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยวครอบคลุมทุกๆ ด้าน ต้องมีการปรับปรุงและพัฒนารูปแบบตลอดเวลาเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวในพื้นที่ที่น่าสนใจให้มากที่สุด และต้องมีการสอดคล้องประสานกันระหว่างองค์ประกอบของการใช้ระบบสารสนเทศที่ใช้คอมพิวเตอร์ กับองค์ประกอบของการท่องเที่ยวให้ครอบคลุมมากที่สุด และที่สำคัญต้องมีความพร้อมของระบบฐานข้อมูลทางด้านการท่องเที่ยวที่มีการจัดเก็บและรวบรวมให้ได้มากที่สุด ควรมีการกำหนดราคาด่านและที่พักให้เหมาะสม ควรมีแผนจัดทำข้อมูลการท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ตตลอดทั้งปี โดยระบุวัน เดือน ปีที่ชัดเจน และมีการเผยแพร่ล่วงหน้าเพื่อให้นักท่องเที่ยวได้รับทราบ ควรมีการส่งเสริมการใช้ภาษาต่างประเทศให้กับประชาชนทั่วไป โดยการเปิดหลักสูตรสนทนาภาษาต่างประเทศเพื่อเป็นการเพิ่มความสามารถเชิงภาษาให้แก่ประชาชน ควรมีการกรองข้อมูลข่าวสารก่อนที่จะนำเสนอให้นักท่องเที่ยวทราบ สำหรับการคมนาคมขนส่ง ควรส่งเสริมให้มีการให้บริการรถประจำทางสาธารณะ และสร้างระบบสารสนเทศเกี่ยวกับการขนส่งให้มีความชัดเจนสำหรับความปลอดภัยในแหล่งท่องเที่ยวควรมีแผนที่แสดงเส้นทางอย่างชัดเจน มีเครื่องหมายหรือป้ายชี้ทิศทางที่แน่ชัด ซึ่งได้รับการดูแลรักษาให้อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ตลอดเวลา สำหรับการดูแลรักษาความสะอาดของแหล่งท่องเที่ยว ควรมีป้ายหรือเครื่องหมายแนะนำนักท่องเที่ยวให้รักษา

สิ่งแวดล้อม ควรมีนโยบายส่งเสริมสร้างจิตสำนึกในการรักษาความสะอาดของท้องถิ่น หรือแหล่งท่องเที่ยวเพื่อเป็นการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนตลอดไป และทำที่สุดทุกองค์กรที่เป็นส่วนประกอบของการท่องเที่ยวควรมีข้อมูลการท่องเที่ยวที่หลากหลาย เพื่อให้นักท่องเที่ยวมีทางเลือกที่จะบริโภคแหล่งท่องเที่ยวประเภทอื่น ๆ มากขึ้น

LOCATION(S) : ห้องสมุดศูนย์ข้อมูลสารสนเทศการวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

นพดล กรรณาค. การศึกษาชี้ขาดความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยว : ศึกษาเฉพาะกรณี
หมู่เกาะพีพี จังหวัดกระบี่. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะพัฒนาสังคม สถาบัน
บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2541.

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ มีวัตถุประสงค์เพื่อ
ศึกษา และกำหนดระดับขีดความสามารถในการรองรับการพัฒนาการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยว
ที่สำคัญของหมู่เกาะพีพี ทั้งด้านกายภาพ สิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจและสังคม และเพื่อเสนอแนะแนว
ทางที่เหมาะสมเพื่อนำไปใช้วางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวและกำหนดมาตรการป้องกันปัญหาที่อาจ
เกิดขึ้นในอนาคต ทั้งนี้ผู้วิจัยได้จำแนกการศึกษาออกเป็น 5 องค์ประกอบได้แก่ ทรัพยากรธรรมชาติ
และสิ่งแวดล้อม กายภาพ ตลาดและบริการการท่องเที่ยว เศรษฐกิจและสังคม และองค์การจัดการ

การเก็บข้อมูลผู้วิจัยได้วิธีการสัมภาษณ์ โดยใช้แบบสัมภาษณ์ (Structured
questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักท่องเที่ยว ใช้วิธีการ
สัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth interview) จากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นข้าราชการ ผู้ลงทุน ผู้ประกอบ
การ ผู้บริหาร โครงการลงทุนด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องและผู้นำชุมชน นอกจากนี้ยังใช้วิธีสังเกตการณ์
และการทบทวนเอกสารและรายงานการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ศึกษา จากนั้นนำข้อมูลที่ได้จาก
เอกสารและการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกมาประมวลวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) เพื่อหาข้อ
สรุปการจำแนกประเภท การตีความหมาย การหาความแตกต่าง และความสัมพันธ์ระหว่างตัวแบ่ง
องค์ประกอบในการศึกษา ส่วนข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์นักท่องเที่ยวและประชาชนในท้องถิ่น
จะนำมาประมวลผลวิเคราะห์ด้วยคอมพิวเตอร์ แล้วจึงนำมาสรุปรวมกันกับข้อมูลจากทุกแหล่ง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 พื้นที่ตัวอย่าง คือ
หมู่เกาะพีพีที่ประกอบด้วยเกาะจำนวนทั้งหมด 6 เกาะ ได้แก่ เกาะพีพีดอน เกาะพีพีเล เกาะปิ๊ะใน
เกาะปิ๊ะนอก เกาะไผ่ และเกาะยูง ส่วนที่ 2 ประชากรตัวอย่างมี 3 กลุ่ม ดังนี้คือ กลุ่มที่ 1 ผู้ให้ข้อมูล
หลัก (Key informants) จากทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวของหมู่เกาะพีพี
กลุ่มที่ 2 นักท่องเที่ยวชาวไทย 35 คน และชาวต่างประเทศ 35 คน ซึ่งถูกสุ่มมาเป็นกลุ่มตัวอย่าง
แบบบังเอิญ (Accidental Sampling) และกลุ่มที่ 3 เป็นประชาชนในท้องถิ่น

ผลการวิจัยสรุปได้เป็นประเด็นต่างๆ ดังนี้คือ การท่องเที่ยวและขีดความสามารถ
ในการรองรับ พบว่า หมู่เกาะพีพีมีจำนวนนักท่องเที่ยวเฉลี่ย 3,427 คนต่อวัน และมีปัจจัยรองรับ
และมีปัจจัยรองรับการท่องเที่ยวอยู่ 13 ปัจจัย ได้แก่ การคมนาคมขนส่ง ร้านอาหาร ที่พัก น้ำใช้
ไฟฟ้า การสื่อสาร สาธารณสุข การรักษาความปลอดภัย พื้นที่นันทนาการ ทรัพยากรธรรมชาติ ที่ใช้
ประโยชน์ในกิจกรรมการท่องเที่ยว ระบบการจัดการของเสียทัศนคติของประชาชนท้องถิ่นต่อการ
ท่องเที่ยวและทัศนคติของนักท่องเที่ยวต่อการท่องเที่ยว ภายได้ปัจจัยทั้ง 13 ปัจจัยนี้ ปัจจัยที่มีขีด

ความสามารถในการรองรับจำนวนนักท่องเที่ยวได้ต่ำที่สุดคือ ระบบบำบัดน้ำเสียที่มีขีดความสามารถเป็นการบำบัดน้ำเสียต่อวันน้อยกว่าปริมาณน้ำเสียที่เกิดขึ้นบนเกาะพีพี และด้วยขีดจำกัดของระบบบำบัดที่มีอยู่ทำให้ขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวได้ประมาณ 2,000 คนต่อวันเท่านั้น ซึ่งต่ำกว่าจำนวนนักท่องเที่ยวเฉลี่ยต่อวันอยู่ 1,427 คนต่อวัน ดังนั้นจึงต้องมีการควบคุมจำนวนนักท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับขีดความสามารถที่มีอยู่ และหาแนวทางในการบำบัดน้ำเสียด้วยวิธีการอื่นควบคู่กันไป สำหรับแนวโน้มการพัฒนาขีดความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยว พบว่า ปัจจุบันได้มีความพยายามที่จะพัฒนาการท่องเที่ยวหมู่เกาะพีพีจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหลายหน่วยงาน แต่ยังไม่ประสบความสำเร็จมากนัก ทั้งนี้เนื่องมาจากการขาดแคลนบุคลากร งบประมาณ และการจัดการที่เป็นระบบ ตลอดจนนโยบายการพัฒนาจากภาครัฐที่ยังไม่ชัดเจน ซึ่งจะส่งผลให้การพัฒนาจากหลายหน่วยงานขาดการประสานสอดคล้องกันได้ นอกจากนี้ในภาคเอกชนได้เร่งรีบที่จะลงทุนในหมู่เกาะพีพีต่อไปเรื่อยๆ ตามสภาพความพร้อมและเงื่อนไขต่างๆ ที่จะเอื้ออำนวยให้ ลักษณะแนวโน้มการพัฒนาการท่องเที่ยวดังกล่าวมานี้ในระยะยาวจะส่งผลเสียต่อหมู่เกาะพีพีอย่างแน่นอน อย่างไรก็ตามหากมีการพัฒนาการท่องเที่ยวหมู่เกาะพีพีในกรณีมีการวางแผนการจัดการที่ดี จะสามารถนำไปสู่การวางแผนแนวทางในการกำหนดเป้าหมายการพัฒนาในระยะต่างๆ ภายใต้แนวโน้มด้านตลาดการท่องเที่ยวที่คาดการณ์ไว้แล้ว มีการป้องกันและมีมาตรการลดผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้น ซึ่งจะต้องมุ่งให้ความสำคัญกับปัจจัยหลักในการท่องเที่ยวหมู่เกาะพีพี ซึ่งก็คือการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสภาพแวดล้อม เป็นเป้าหมายหลักมากกว่าที่จะตั้งเป้าหมายทางเศรษฐกิจเป็นสำคัญ ซึ่งในที่สุดจะทำให้หมู่เกาะพีพีมีทิศทางการพัฒนาไปในทิศทางของการพัฒนาแบบยั่งยืนในที่สุด

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะแนวทางการจัดการหมู่เกาะพีพีในประเด็นต่างๆ ดังนี้คือ ในการพัฒนาการท่องเที่ยวหมู่เกาะพีพีโดยรวม จะต้องคำนึงถึงการใช้ประโยชน์ทรัพยากรการท่องเที่ยวอย่างเหมาะสม การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนเป็นหลัก การขยายตัวของการท่องเที่ยวที่พอเหมาะกับการจัดการโครงสร้างพื้นฐาน การบริการ การป้องกันและควบคุมมลพิษ มีการกระจายรายได้สู่ประชาชนในท้องถิ่น มีการประสานงานกันอย่างเป็นระบบระหว่างองค์กรที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน นอกจากนี้ในเรื่องของวัตถุประสงค์การพัฒนาการท่องเที่ยวภายใต้ขีดความสามารถในการรองรับและการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ จะต้องมีการควบคุมและพัฒนาควบคู่กันไปเพื่อความสมดุลของการพัฒนา ในขณะเดียวกันจะต้องรีบเร่งแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นมาแล้ววางมาตรการและแนวทางป้องกันในอนาคตและส่งเสริมการท่องเที่ยว การให้บริการให้สะดวกสมบูรณ์ โดยคำนึงถึงการรักษาระดับขีดความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยวโดยการควบคุมการพัฒนาให้อยู่ภายในขอบเขตที่จำกัดไว้ การแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นมาแล้วในอดีตจนถึงปัจจุบันการพัฒนาสิ่งที่ยังขาดหรือจำเป็นต่อการพัฒนาการท่องเที่ยว และการส่งเสริมให้การท่องเที่ยวสามารถดำเนินไปได้โดยก่อให้เกิดประโยชน์ต่อทั้งผู้ประกอบการ ประชาชนในท้องถิ่น และเกิด

ความพึงพอใจต่อนักท่องเที่ยวด้วย ท้ายที่สุดในการพัฒนาการท่องเที่ยวควรมีการจัดการหลายอย่าง
เข้ามาประกอบอย่างประสานและสอดคล้องกันในด้านต่าง ๆ ดังนี้คือ การกำหนดพื้นที่ (Zoning)
การจัดการพื้นที่ท่องเที่ยว การใช้ที่ดินและควบคุมอาคาร การจัดปะการัง การจัดการเพื่อส่งเสริม
และควบคุมสถานประกอบการ การพัฒนาแหล่งน้ำ การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม การกำจัดขยะ
มูลฝอย และการจัดองค์การบริหารและกฎหมาย

LOCATION(S) : NIDA LIBRARY

: ห้องสมุดศูนย์สารสนเทศการวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

กุลภัทร วณิกสัมบรรณ. แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางน้ำโดยอาศัยเทคนิคการวิเคราะห์ระบบตารางกิจกรรมเชิงนิเวศน์วิทยา กรณีศึกษา : พื้นที่เกาะเกร็ด, จังหวัดนนทบุรี. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาการวางแผนชุมชนเมืองและสภาพแวดล้อม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าคุณทหารลาดกระบัง, 2541.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาสภาพความเป็นจริงของพื้นที่ศึกษา ทั้งทางด้านกายภาพ เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และการเมือง รวมทั้งระเบียบ กฎหมาย นโยบายที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ศึกษา เพื่อทราบถึงสภาพปัจจุบันและปัญหา เพื่อศึกษาถึงกลไกของระบบห่วงโซ่ความสัมพันธ์ของกิจกรรมและทรัพยากรของระบบชุมชนพื้นที่ศึกษา รวมถึงข้อเด่นข้อด้อยของระบบชุมชนในเรื่องความต้องการท่องเที่ยวต่างๆ ของกิจกรรมต่างๆ และเมื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่ศึกษา

การวิจัยใช้การรวบรวมข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ศึกษา ทั้งทางด้านกายภาพ เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และการเมือง รวมทั้งระเบียบ กฎหมาย นโยบายที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ศึกษา จากการค้นคว้าเอกสาร การสัมภาษณ์ และการสำรวจ และนำข้อมูลที่ได้รับการสำรวจในพื้นที่มาดำเนินการตามเทคนิค การวิเคราะห์ระบบตารางกิจกรรมเชิงนิเวศน์วิทยา (THE ECOSYSTEM ACTIVITIES MATRIX ANALYSIS)

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ กิจกรรมในระบบชุมชน มีกิจกรรมหลักและเป็นกิจกรรมสำคัญที่ทำให้เกิดความเป็นชุมชน และเป็นแหล่งเอื้อทรัพยากรต่อการดำเนินกิจกรรมอื่น ทั้งทางด้านกายภาพ สาธารณูปโภคและสาธารณูปการ ความรู้สึก เศรษฐกิจ และกฎระเบียบอยู่ 2 กิจกรรม คือ กิจกรรมการอยู่อาศัยของครอบครัว และกิจกรรมศาสนาและประเพณีวัฒนธรรม โดยกิจกรรมอื่นเป็นเพียงส่วนประกอบย่อยที่สนับสนุน การดำเนินกิจกรรมทั้งหมดในระบบชุมชน พื้นที่ศึกษาอยู่ภายใต้การควบคุมของทรัพยากรทางด้านความรู้สึกคือขนบธรรมเนียมประเพณีของกลุ่มชนในชุมชน ซึ่งมีมาก โดยเฉพาะกลุ่มชาวไทยเชื้อสายมอญ และอยู่ภายใต้การควบคุมของทรัพยากรด้านกฎระเบียบ คือพระราชบัญญัติการปกครองท้องที่ พ.ศ.2457 ผ่านอำนาจหน้าที่ของกำนัน ประกอบกับการประชุมหาความตกลงร่วมกันของสมาชิกในชุมชน การพัฒนากิจกรรมที่ก่อให้เกิดผลเชิงเศรษฐกิจแก่พื้นที่เพิ่มขึ้นจะถูกจำกัดด้วยทรัพยากรด้านเศรษฐกิจ คือแหล่งเงินทุนที่มีอยู่อย่างจำกัด ประกอบกับทรัพยากรทางด้านกฎระเบียบ ซึ่งควบคุมการพัฒนาทางด้านกายภาพ คือข้อกำหนดของผังเมืองรวมเมื่องนนทบุรี ได้แก่ พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ.2517, แนวควบคุมความสูงของอาคารตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ.2512 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2535), การควบคุมการทำลายและรบกวนซึ่งการเดินเรือในน่านน้ำตามพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พ.ศ.2456 โดยเฉพาะการถูกจำกัดลงด้วยทรัพยากรทางด้านสาธารณูปโภค สาธารณูปการ ด้านการ

สัญจรคือการเดินทางเข้าถึงพื้นที่ได้ทางเดียวคือทางน้ำ และโอกาสในการเพิ่มหรือเปลี่ยนรูปแบบของกิจกรรมในพื้นที่ให้ก่อเกิดผลเชิงเศรษฐกิจที่เพิ่มขึ้นแก่ชุมชนในพื้นที่ คือการเพิ่มหรือเปลี่ยนแปลงรูปแบบของกิจกรรมที่ก่อให้เกิดผลเชิงเศรษฐกิจแก่พื้นที่ในปัจจุบันอยู่แล้ว คือ การเกษตรกรรม หัตถกรรม และการค้า โดยให้มีความสามารถในการเอื้อให้เกิดการจับจ่ายใช้สอยออกมาจากกิจกรรมการทรัพยากรเพิ่มมากขึ้น ประกอบกับเพิ่มความหนาแน่นของกิจกรรมท่องเที่ยวในพื้นที่ ด้วยการขยายช่วงเวลาการท่องเที่ยวให้ดีขึ้นในพื้นที่ จากเทศกาลพิเศษและการสร้างจินตภาพที่ดีของการท่องเที่ยวในพื้นที่ ซึ่งลักษณะการท่องเที่ยวที่ควรส่งเสริมคือการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

นอกจากนี้พบว่ายังมีการกระจายตัวของที่ตั้งกิจกรรมการท่องเที่ยวอย่างไม่เท่าเทียมกัน ในสถานที่ที่มีลักษณะในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวบนพื้นที่ศึกษา ในวันทำงานและวันหยุดสุดสัปดาห์ ทั้งนี้เนื่องจากการขาดจุดประชาสัมพันธ์และให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับความน่าสนใจของสถานที่ต่างๆ ซึ่งแก้ไขได้โดยการส่งเสริมการกระจายตัวของกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เท่าเทียมกันมากขึ้นในพื้นที่ศึกษา ด้วยการแก้ไขการประชาสัมพันธ์ในพื้นที่ท่องเที่ยว 3 ระดับคือ ระดับต้นคือการเพิ่มจุดแจกจ่ายแผ่นพับประชาสัมพันธ์ซึ่งเป็นสถานที่บนพื้นที่เกาะเกร็ดขึ้น ระดับกลางคือการจัดสร้างศูนย์การท่องเที่ยวที่รวบรวมและนำเสนอความน่าสนใจของสถานที่ต่างๆ ระดับสูงคือการจัดสร้างศูนย์วัฒนธรรมท้องถิ่น ซึ่งมีการให้ความรู้เกี่ยวกับสภาพของพื้นที่เกาะเกร็ด ทั้งทางด้านธรรมชาติและวัฒนธรรม ประวัติความเป็นมา และสภาพปัจจุบัน อีกทั้งยังควรเปลี่ยนพฤติกรรมการเดินทางเข้าสู่พื้นที่ จากเดิมที่นิยมให้บริการเรือข้ามฟากที่ท่าวัดสนามเหนือ-วัดปรมย์ยิกาวาส ให้หันมาใช้บริการเรือข้ามฟากบริเวณท่าวัดกลางเกร็ด-ท่าป่าฝ้าย

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้ คือการพัฒนากิจกรรมใด ๆ ในพื้นที่เกาะเกร็ด จะต้องอยู่ภายใต้หลักการที่สำคัญคือ ต้องไม่ก่อให้เกิดการรบกวนต่อการดำเนินและการคงอยู่ของกิจกรรมหลักที่สำคัญทั้งสองกิจกรรมคือ กิจกรรมเกี่ยวกับศาสนาประเพณีวัฒนธรรม และกิจกรรมเกี่ยวกับการอยู่อาศัยของครอบครัว เพื่อป้องกันความกระทบกระเทือนต่อระบบชุมชน จนอาจถึงความล่มสลายของระบบในเวลาต่อไปได้ อีกทั้งยังต้องอยู่ภายใต้การควบคุมทรัพยากรทางด้านความรู้ก็คือ ขนบธรรมเนียมประเพณีของกลุ่มชนในชุมชน และภายใต้การควบคุมของทรัพยากรทางด้านกฎระเบียบ คือกฎหมายต่างๆ ที่ควบคุมการพัฒนาทางด้านกายภาพอยู่ในพื้นที่ เพื่อสอดคล้องกับการควบคุมเดิมในระบบชุมชน ป้องกันความขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้น และป้องกันการละเมิดกฎหมายด้วยการพัฒนาด้านกายภาพที่ขัดต่อระบบชุมชน นอกจากนี้ควรนำกฎหมายมาใช้ออกระเบียบควบคุมกิจกรรมต่างๆ เพื่อประโยชน์ในทางอนุรักษ์สภาพแวดล้อมและวัฒนธรรมของพื้นที่ร่วมด้วย คือการควบคุมการดำเนินกิจกรรมที่อาจก่อมลพิษหรือส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อม ไม่รู้กล้าเข้าสู่พื้นที่อนุรักษ์ของชุมชน และให้มีการกำหนดการจัดการที่ถูกสุขลักษณะตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.2535 และพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ.2535

ข้อเสนอแนะลักษณะการท่องเที่ยวที่เหมาะสมในการพัฒนาการท่องเที่ยวพื้นที่ศึกษา โดยหลักการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ (ECOTOURISM) มี 4 ประการคือ ต้องเป็นการท่องเที่ยวที่ผู้เกี่ยวข้องทั้งหมดต้องมีจิตสำนึก หรือความรับผิดชอบต่อระบบนิเวศน์ (ECOLOGICALLY SENSITIVE) ต้องเป็นการท่องเที่ยวที่ต้องมีการจัดการและการบริหารกิจการที่ก่อให้เกิดผลกระทบน้อยหรือต่ำ (LOW COMPACT) ทั้งนี้ต้องศึกษาในเรื่องขีดจำกัดของทรัพยากร RESOURCE LIMITATION และการศึกษาด้านขีดความสามารถในการรองรับการพัฒนา เพื่อทราบถึงระดับความเหมาะสมที่รองรับนักท่องเที่ยว ต้องเป็นการท่องเที่ยวที่ต้องมีการจัดให้บริการข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวต่อผู้มาท่องเที่ยว (EDUCATIONAL) และต้องเป็นการท่องเที่ยวที่ต้องมีการกระจายรายได้สู่คนท้องถิ่น และผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจจะต้องมีส่วนช่วยปรับปรุงคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ (LOCAL BENEFIT)

LOCATION(S) : NIDA LIBRARY

: KMITL LIBRARY

: ห้องสมุดศูนย์สารสนเทศการวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

สกลวรรณ มาเรือง. องค์ประกอบที่ส่งเสริมพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของนิสิตนักศึกษา
ในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาวิชานิเทศศาสตร์
พัฒนาการ ภาควิชาประชาสัมพันธ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ หาดองค์ประกอบของปัจจัยต่างๆ ที่สามารถ
อธิบายพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของนิสิตนักศึกษา และศึกษาปัจจัยทางประชากร, การ
ใช้เวลาว่าง, รสนิยมการท่องเที่ยว, ลักษณะการท่องเที่ยว, พฤติกรรมการเปิดรับสื่อประชาสัมพันธ์
ของ ททท., ความเข้าใจในเนื้อหาที่เผยแพร่ผ่านสื่อต่างๆ ของ ททท., ความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยว
เชิงอนุรักษ์ และพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของนิสิตนักศึกษา รวมทั้งเพื่อศึกษาหาปัจจัยที่มี
ความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของนิสิตนักศึกษา

การวิจัยนี้เป็นเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยการใช้แบบสอบถามเป็น
เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษา 3 กลุ่ม คือ กลุ่มนิสิตนักศึกษา
ระดับมหาวิทยาลัยแบบจำกัดรับภาครัฐบาล กลุ่มนิสิตนักศึกษาระดับมหาวิทยาลัยแบบจำกัดรับภาค
เอกชน และกลุ่มนิสิตนักศึกษาระดับมหาวิทยาลัยแบบไม่จำกัดรับภาครัฐบาล กลุ่มละ 150 คน รวม
ทั้งสิ้น 450 คน โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอนและใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล แบบ
ความถี่ ค่าร้อยละ เพื่ออธิบายลักษณะทางประชากรของกลุ่มตัวอย่าง ปัจจัยการใช้เวลาว่าง รสนิยม
การท่องเที่ยว พฤติกรรมการเปิดรับสื่อประชาสัมพันธ์ทั่วไปและของ ททท. และพฤติกรร
มการท่องเที่ยวทั่วไป-เชิงอนุรักษ์ ส่วนการทดสอบสมมติฐานใช้วิธีการ Factor Analysis เพื่อการ
วิเคราะห์สมมติฐานข้อที่ 1 และวิธีการหาค่าสหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Product Moment
Correlation) เพื่อการวิเคราะห์สมมติฐานที่ 2-7

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้คือ คุณลักษณะทางประชากรกลุ่มตัวอย่างจำนวน 450 คน
แบ่งตามเพศ สาขาวิชา และสถาบันได้ดังนี้ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำนวน 150 คน แบ่งเป็น
สาขาวิชาสังคมศาสตร์, มนุษยศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ แต่ละสาขามีจำนวน 50 คน ชาย 25 คน และ
หญิง 25 คน มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย จำนวน 150 คน แบ่งเป็นสาขาวิชาสังคมศาสตร์,
มนุษยศาสตร์และวิทยาศาสตร์ แต่ละสาขามีจำนวน 50 คน ชาย 25 คน และหญิง 25 คน
มหาวิทยาลัยรามคำแหง จำนวน 150 คน แบ่งได้เป็นสาขาวิชาสังคมศาสตร์, มนุษยศาสตร์ และ
วิทยาศาสตร์ แต่ละสาขามีจำนวน 50 คน ชาย 25 คน และหญิง 25 คน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ศึกษา
ในระดับชั้นปีที่ 1 อายุ 19 ปี รายได้ต่อเดือนจำนวนประมาณ 4,000 บาท ส่วนรายได้ต่อเดือนของ
ครอบครัวของกลุ่มตัวอย่างอยู่ในช่วง 50,000 บาทเป็นส่วนใหญ่ เขตภูมิลำเนาเกิดของกลุ่มตัวอย่าง
ส่วนใหญ่อยู่ในเขตเมือง และภูมิภาคเดิมอยู่ในกรุงเทพ

ข้อมูลด้านรสนิยมการท่องเที่ยว มีประเด็นดังนี้ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่สนใจท่องเที่ยวในประเทศมากกว่าต่างประเทศ เหตุผลคือ เมืองไทยมีความสวยงาม วัฒนธรรมน่าสนใจ ธรรมชาติสวยงาม ประหยัด และยังไม่เที่ยวไปทั่วประเทศ นอกจากนี้ยังพบเหตุผลจากการประชาสัมพันธ์ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยในส่วนปี Amazing Thailand และการรณรงค์ของสำนักนายกรัฐมนตรี ดังคำขวัญที่ว่า “ไทยช่วยไทย กินของไทย ใช้ของไทย เที่ยวเมืองไทย ร่วมใจประหยัด” สถานที่ที่กลุ่มตัวอย่างไปเที่ยวบ่อยที่สุด คือกรุงเทพฯ และปริมณฑล รองลงมาเป็นภาคตะวันออกและภาคกลาง ประเภทของสถานที่ท่องเที่ยวในประเทศที่ไปสูงสุดของกลุ่มตัวอย่าง คือสถานที่ท่องเที่ยวธรรมชาติทั่วไป รองลงมาคือแหล่งอาหารอร่อยและสถานโบราณวัตถุ

ลักษณะการท่องเที่ยวมักไปกับครอบครัว การใช้เวลาว่างของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่คือ การฟังวิทยุ โดยมีระดับค่าเฉลี่ยค่อนข้างสูง การเข้าร่วมกิจกรรมการท่องเที่ยวทั่วไปๆ และรูปแบบเชิงอนุรักษ์ มีลักษณะพฤติกรรมมีการเดินทางท่องเที่ยวในช่วง 6 เดือน - 2 ปี อยู่ในระดับค่าส่วนพฤติกรรมที่ใกล้เคียงกับการเข้าร่วมกิจกรรมเชิงอนุรักษ์ของ ททท. โดยค่าเฉลี่ยรองลงมา แต่อยู่ในเกณฑ์ต่ำคือ การเข้าไปศึกษาแหล่งประวัติศาสตร์ โบราณคดี และวัฒนธรรมไทย โดยอยู่ในช่วงของการเคยไปนานๆ ครั้ง หรือระดับการร่วมกิจกรรมต่ำ ด้านพฤติกรรมการท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีลักษณะการเคารพต่อทุกๆ สถานที่ที่ไปเยือนในระดับปานกลาง และรองลงมาคือ การพยายามปรับตัวเป็นนักท่องเที่ยวที่รับผิดชอบต่อแหล่งท่องเที่ยวในระดับปานกลาง นอกจากนี้พฤติกรรมการท่องเที่ยวเน้นความสนุกเป็นหลัก เพราะเป็นการปลดปล่อยความเครียด มีระดับค่าเฉลี่ยสูงปานกลาง

พฤติกรรมกาเปิดรับสื่อ การเปิดรับสื่อในเรื่องทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง พบว่ามีการรับสื่อโทรทัศน์มากที่สุด การเปิดรับสื่อเชิงอนุรักษ์ของกลุ่มตัวอย่างก็พบว่าเปิดรับสื่อโทรทัศน์มากที่สุด ประเด็นความสนใจเปิดรับ อ่าน ฟัง และชม จากสื่อต่างๆ กลุ่มตัวอย่างมีความสนใจในเนื้อหา ด้านเพลงสูงที่สุด รองลงมาเป็นเนื้อหาตลก เบาสมองและข่าว ส่วนด้านเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวอยู่ในอันดับที่ 4 ส่วนเนื้อหาด้านกีฬา อยู่ในความสนใจใกล้เคียงกับสถานที่ท่องเที่ยว พฤติกรรมการเปิดรับสื่อที่สนับสนุนโดยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยในช่วงปีงบประมาณ 2540 พบว่า ระดับการเปิดรับสูงสุดคือโฆษณาชุด “เงิน 600 บาท” ระดับความเข้าใจในสื่อต่างๆ ที่นำเสนอเรื่องราวหรือเนื้อหาเชิงอนุรักษ์ พบว่าระดับความเข้าใจสูงที่สุดจากสื่อโทรทัศน์ รองลงมาคือ นิตยสาร และหน่วยงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ด้านความรู้ของกลุ่มตัวอย่าง พบว่ามีความรู้ในระดับที่สูงมาก โดยมีผู้ตอบถูกเป็นส่วนใหญ่ในประเด็นนี้คือ ความรู้เรื่องสัตว์ป่า นอกจากนี้ยังมีประเด็นอื่นๆ ก็มีผู้ตอบถูกในระดับคะแนนที่ใกล้เคียงกัน เช่น ความรู้เรื่องการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์, ปัญหาสิ่งแวดล้อม, หน้าที่รณรงค์และดำเนินการตามนโยบายการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์, วัตถุประสงค์ของการจัดปีการท่องเที่ยวไทย, การอนุรักษ์พื้นที่ป่าและสัตว์ป่า, การปฏิบัติตัวเพื่อให้การท่องเที่ยวเป็น

รูปแบบเชิงอนุรักษ์ และการจัดแบ่งเขตภายในแหล่งท่องเที่ยว อย่างไรก็ตามประเด็นเรื่องความสำคัญของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์มีผู้ตอบได้คะแนนระดับต่ำ

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้ การจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย ควรมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ และการจัดรูปแบบโครงการให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายด้านประชากร คือ ชั้นปี สาขาวิชา ควรมีการให้ความรู้และสนใจทั้งด้านก่อให้เกิดพฤติกรรมและแนวคิดที่เหมาะสมในเชิงอนุรักษ์ พิจารณาด้านภูมิสำเนา บุคคลที่พื้กอาศัยด้วย ควรมีการจัดทัวร์ หรือกิจกรรมเพื่อการท่องเที่ยวรูปแบบครอบครัวก็อาจช่วยให้เกิดพฤติกรรมการท่องเที่ยว และมีส่วนสนับสนุนธุรกิจการท่องเที่ยวได้อีกลักษณะหนึ่ง การใช้เวลาว่าง ควรจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ โดยพิจารณาความสนใจในการใช้เวลาว่างเพื่อกำหนดเป็นรูปแบบกิจกรรมเฉพาะกลุ่มในด้านรสนิยมการท่องเที่ยว ประเด็นการสนับสนุนการท่องเที่ยวไทย ไม่ควรนำเสนอมากในช่วงนี้ เพราะมีหลายๆ หน่วยงานที่เผยแพร่ในประเด็นนี้มากแล้ว เช่น คำขวัญที่เผยแพร่โดยสำนักนายกฯ

ลักษณะการท่องเที่ยวควรเน้นการสนับสนุนกิจกรรมการท่องเที่ยวรูปแบบเพื่อนกลุ่มเล็ก และแบบครอบครัว การเปิดรับข่าวสารของกลุ่มเป้าหมายควรมีการจำแนกออกเป็น 2 ลักษณะ คือลักษณะทั่วไป ไม่จำกัดกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ และลักษณะจำกัดกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งจัดทั้งในด้านเนื้อหาสาระที่เหมาะสมต่อลักษณะของแต่ละกลุ่มเป้าหมาย, กลวิธีการสื่อสารและช่องทางการสื่อสาร เนื้อหาที่เผยแพร่คือ เนื้อหาด้านวิธีการอนุรักษ์และปฏิบัติตนเป็นนักท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์, ประวัติแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ, สถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญ และการแจ้งข่าวเพื่อการเข้าร่วมกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ วิธีการนำเสนอในประเภทบทความ ควรปรับให้มีรูปแบบที่สนุกสนานและผจญภัย ประเภทเกมโชว์ ควรมีการสอดแทรกเนื้อหาด้านสิ่งแวดล้อม และความร้กหวงแทนในทรัพยากรด้านการท่องเที่ยว ประเภทของสื่อ สื่อวิทยุไม่สามารถส่งเสริมประเด็น โดยพบว่าในประเด็นของการเก็บทรัพยากรจากแหล่งท่องเที่ยว ยังเป็นพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมจากกลุ่มผู้เปิดรับรายการที่สนับสนุนโดย ททท. สื่อโทรทัศน์ พบว่าประเด็นการเก็บทรัพยากรจากแหล่งท่องเที่ยว และการปรับตัวเป็นนักท่องเที่ยวที่รับผิดชอบต่อแหล่งท่องเที่ยว เป็นพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมจากกลุ่มเปิดรับรายการที่สนับสนุนโดย ททท. สื่อบุคคล ควรส่งผ่านการสนับสนุนชมรมเพื่อการอนุรักษ์ในสถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษา เพื่อเป็นศูนย์กลางการจัดกิจกรรม, สร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์และหวงแทนศิลปวัฒนธรรมความเป็นไทย, ขนบธรรมเนียมประเพณีต่าง ๆ นอกจากนี้วิทยากรบรรยายที่สถาบันการศึกษาต่างๆ และวิทยากรนอกสถานที่ก็สามารถสร้างกระแสอนุรักษ์แก่กลุ่มเป้าหมายได้กว้างขวางขึ้น

ข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ มีดังนี้คือ ควรมีความร่วมมือจากระบบการศึกษาในทุกกระดับ, ไม่เน้นการศึกษาระบบท่องจำ, ควรเป็นที่จะสร้างพื้นฐานการศึกษาด้านประวัติศาสตร์แก่เยาวชนทุกระดับ, สร้างจิตสำนึกในการรักษาสภาพแวดล้อม และการท่องเที่ยวอย่างมีจิตสำนึกตั้งแต่ระดับอนุบาล ประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอุดมศึกษา

สถาบันการศึกษาควรสนับสนุนและเป็นสื่อกลางเพื่อชักจูงเยาวชนเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ เชิง อนุรักษ์ โดยร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง, ผู้สนับสนุนรายการต่าง ๆ ในสื่อมวลชนแต่ละ ประเภท การให้ความสำคัญกับการสนับสนุนกิจกรรมเยาวชน โดยเฉพาะกิจกรรมเชิงอนุรักษ์ และ รายการประชาสัมพันธ์เพื่อปลูกจิตสำนึกการอนุรักษ์แก่เยาวชน, การจัดกิจกรรมเชิงอนุรักษ์ ควร พิจารณาในการคัดเลือกผู้เข้าร่วมโครงการที่มีความสนใจอย่างแท้จริง และผลักดันและสนับสนุน ให้นักเรียน นักศึกษา ร่วมกับอาจารย์ในการก่อตั้งชมรม หรือกลุ่มทำงานเพื่อสอดคล้องเรื่อง สิ่งแวดล้อมหลังจากการเสร็จสิ้นโครงการแล้ว

LOCATION(S) : CU LIBRARY

: TU LIBRARY

อุมา ทับเที่ยง. การใช้ปัจจัยความหลากหลายทางธรรมชาติและปัจจัยอำนาจความสะดวกของ
แหล่งท่องเที่ยว เพื่อชี้วัดความประทับใจของนักท่องเที่ยว กรณีศึกษา : อุทยาน
แห่งชาติเขาสลวง จังหวัดนครศรีธรรมราช. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาวิชา
เทคโนโลยีการวางแผนสิ่งแวดล้อมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล, 2544.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาระดับความประทับใจของนักท่องเที่ยวต่อ
แหล่งท่องเที่ยวตามปัจจัยความหลากหลายทางธรรมชาติและปัจจัยอำนาจความสะดวก เพื่อ
ประเมินความประทับใจของนักท่องเที่ยวตามระดับความหลากหลายของปัจจัยทางธรรมชาติและ
ปัจจัยอำนาจความสะดวก และจัดกลุ่มแหล่งท่องเที่ยวตามระดับความประทับใจ เพื่อเสนอแนะแนว
ทางในการจัดการอุทยานแห่งชาติเขาสลวง เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวต่อไป

สำรวจโดยใช้แบบสอบถามนักท่องเที่ยว ณ อุทยานแห่งชาติเขาสลวง จำนวน 156
คน และสอบถามความประทับใจจากผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยว แหล่งธรรมชาติในพื้นที่ 3 ท่าน
ประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยเชิงสังคมศาสตร์ (SPSS FOR WINDOWS)
สถิติที่ใช้วิเคราะห์ ได้แก่ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต การแจกแจงความถี่ ร้อยละ สมการ ความประทับใจ
t-test และการวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA)

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ ลักษณะของนักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างเป็นเพศชายร้อยละ
50.6 เพศหญิงร้อยละ 49.4 มีอายุเฉลี่ยประมาณ 27 ปี ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 15-24 ปี ร้อยละ 41.7
รองมาอายุระหว่าง 25-34 ปี ร้อยละ 39.7 อายุระหว่าง 35-44 ปี ร้อยละ 14.1 และอายุระหว่าง 44-48
ปี ร้อยละ 4.5 ส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาในจังหวัดนครศรีธรรมราช ร้อยละ 83.3 รองลงมามีภูมิลำเนาใน
ภาคใต้ร้อยละ 9.0 ภาคกลางและภาคตะวันออก ร้อยละ 4.5 กรุงเทพฯ ร้อยละ 2.6 และภาคเหนือ
ร้อยละ 0.6 ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่าร้อยละ 28.8 รองลงมาคือ
มัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 27.6 อนุปริญญาหรือเทียบเท่าร้อยละ 14.7 ประถมศึกษาร้อยละ 14.1
ปริญญาตรีร้อยละ 13.5 สูงกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 1.3 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียน นักศึกษาร้อยละ
34.0 รองลงมาอาชีพรับจ้าง ร้อยละ 18.6 พนักงานบริษัท เอกชน ร้อยละ 14.7 รับราชการหรือ
รัฐวิสาหกิจร้อยละ 11.5 ค้าขายร้อยละ 10.3 เกษตรกรร้อยละ 5.8 อาชีพอื่น ๆ ได้แก่ ทหารเกณฑ์
ร้อยละ 0.6 ไม่ระบุร้อยละ 4.3 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 3,000-6,000 บาท
ร้อยละ 44.9 รองลงมามีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 6,000-10,000 บาท ร้อยละ 2.6 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน
มากกว่า 20,000 บาท ร้อยละ 2.6 และไม่ระบุรายได้เฉลี่ยต่อเดือนร้อยละ 33.1

ด้านข้อมูลการท่องเที่ยว กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้รับข้อมูลการท่องเที่ยวจากเพื่อน
รองลงมาจากหนังสือวารสารด้านการท่องเที่ยว จากโทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ จาก Internet และ
แหล่งอื่น ๆ ตามลำดับ ท่องเที่ยวในกลุ่มเพื่อนร้อยละ 39.6 กลุ่มครอบครัว ร้อยละ 26.3 กลุ่มครูและ

นักเรียน ร้อยละ 7.1 กลุ่มอบรมสัมมนา ร้อยละ 3.8 กลุ่มบริษัทนำเที่ยว ร้อยละ 1.9 และกลุ่มอื่น ๆ ร้อยละ 1.3 ส่วนใหญ่ไปเวลาในการท่องเที่ยวต่อครั้ง 1 วัน ร้อยละ 65.4 2 วัน 1 คืน ร้อยละ 19.2 3 วัน 2 คืน ร้อยละ 7.1 1 วัน 3 คืน ร้อยละ 1.9 มากกว่า 4 วัน 3 คืน ร้อยละ 1.6

ความประทับใจต่อแหล่งท่องเที่ยวในเขตอุทยานเขาหลวง สามารถจัดกลุ่มของ แหล่งท่องเที่ยวตามระดับความประทับใจได้ 3 กลุ่ม คือ กลุ่มแหล่งท่องเที่ยวที่มีระดับความประทับใจสูง ได้แก่ น้ำตกกรุงชิงและน้ำตกกระโรม กลุ่มแหล่งท่องเที่ยวที่มีระดับความประทับใจปาน กลาง ได้แก่ น้ำตกย้ายเขียว น้ำตกพรหมโลก และยอดเขาหลวง และกลุ่มแหล่งท่องเที่ยวที่มีระดับ ความประทับใจต่ำ ได้แก่ ถ้ำแก้วสุรกานต์ เปรียบเทียบความแตกต่างในการประเมินความประทับใจ ต่อแหล่งท่องเที่ยวในเขตอุทยานแห่งชาติเขาหลวงระหว่างนักท่องเที่ยวและผู้เชี่ยวชาญด้านการ ท่องเที่ยว ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในทุกแหล่งท่องเที่ยว

ปัจจัยความหลากหลายทางธรรมชาติและปัจจัยอำนวยความสะดวกของแหล่งท่อง เที่ยวทางธรรมชาติที่ใช้เป็นเกณฑ์วัดความประทับใจของนักท่องเที่ยว แบ่งออกได้เป็น 3 กลุ่ม คือ ไปนี้ ปัจจัยทางกายภาพ ได้แก่ ระยะเวลา ความลาดชัน สภาพภูมิทัศน์ เรือนยอด ต้นไม้ สายน้ำ และ โขดหิน เป็นสิ่งที่สัมผัสได้ง่าย ต้องสวยงาม โดดเด่นเป็นเอกลักษณ์ แตกต่างจากแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ ปัจจัยทางชีวภาพ ได้แก่ ชนิดของพืช จำนวนของพืช ชนิดของสัตว์ และจำนวนของสัตว์ ปัจจัย อำนวยความสะดวก ได้แก่ เส้นทางเดินเท้า เส้นทางเดินรถ ข้อมูลสถานที่ ลานกางเต็นท์ ห้องน้ำ การท่องเที่ยวแบบผจญภัยพิชิตยอดเขาหลวง นักท่องเที่ยวไม่มีความต้องการสิ่งอำนวยความสะดวก ใด ๆ เป็นต้น

นอกจากนี้พบว่าปัจจัยความหลากหลายทางธรรมชาติและปัจจัยอำนวยความสะดวก ทุกปัจจัยมีอิทธิพลต่อความประทับใจของนักท่องเที่ยว และมีอิทธิพลระหว่างปัจจัยความ หลากหลายทางธรรมชาติและปัจจัยอำนวยความสะดวกด้วยกันในระดับต่าง ๆ สามารถแบ่งออกได้ เป็น 4 กลุ่มตามระดับความประทับใจ ได้แก่ กลุ่มปัจจัยความปลอดภัย ปัจจัยเส้นทางเดินเท้า และ ปัจจัยข้อมูลสถานที่ กลุ่มปัจจัยโขดหิน ปัจจัยสภาพภูมิทัศน์ ปัจจัยเส้นทางเดินรถ ปัจจัยเรือน ยอดต้นไม้และปัจจัยระยะเวลา กลุ่มปัจจัยจำนวนของพืช ปัจจัยจำนวนของสัตว์ ปัจจัยลานกางเต็นท์ ปัจจัยชนิดของสัตว์ ปัจจัยชนิดของพืช ปัจจัยสายน้ำ และปัจจัยความลาดชัน และกลุ่มปัจจัยห้องน้ำ ปัจจัยบ้านพัก ปัจจัยลานจอดรถ และปัจจัยโทรศัพท์ตามลำดับ

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้ ควรเพิ่มเติมข้อมูลเกี่ยวกับการอนุรักษ์ธรรมชาติแก่นัก ท่องเที่ยวให้มากขึ้น เพราะการรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับการอนุรักษ์ธรรมชาติเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อ ระดับความประทับใจของนักท่องเที่ยวต่อแหล่งท่องเที่ยว โดยสามารถเพิ่มเติมข้อมูลดังกล่าวที่ศูนย์ บริการนักท่องเที่ยว และบริเวณแหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่งตามความเหมาะสม รวมทั้งการจัดทำคู่มือ เพื่อการท่องเที่ยว เพื่อให้เข้าใจกับสิ่งที่จะเกิดจากการทำลายธรรมชาติ การมีการปรับปรุงปัจจัย อำนวยความสะดวกต่างๆ ได้แก่ บ้านพัก ห้องน้ำ ลานกางเต็นท์ ลานจอดรถ โทรศัพท์ ควรมีการพื้น

พุทธศาสนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวที่ยังมีระดับความประทับใจปานกลาง และระดับความประทับใจต่ำ จากการศึกษาพบว่ายอดเขาหลวงเลื่อมไทรม พืชพรรณบอบช้ำ กองขยะจากปริมาณนักท่องเที่ยวที่มากเกินไป หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงควรควบคุมการดำเนินงานขององค์กรเอกชนที่ให้บริการท่องเที่ยวยอดเขาหลวง ควรส่งเสริมทักษะด้านการบริการของเจ้าหน้าที่ เพื่อให้การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์สัมฤทธิ์ผลทั้งในด้านการพักผ่อนหย่อนใจและการศึกษาหาความรู้

LOCATION(S) : MU LIBRARY

นวรรค์ เกี้ยวมาศ. การประยุกต์ใช้ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ เพื่อวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวใน
เขตชายฝั่งทะเล กรณีศึกษาจังหวัดจันทบุรี. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาวิชา
เอกการจัดการสารสนเทศสิ่งแวดล้อมและทรัพยากร มหาวิทยาลัยมหิดล, 2541.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประยุกต์ใช้ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ในการ
วางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวในเขตชายฝั่งทะเลของจังหวัดจันทบุรี

ใช้โปรแกรม PAMAP ในการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อประเมินศักยภาพ
พื้นที่เพื่อการอนุรักษ์ศักยภาพพื้นที่เพื่อการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกการท่องเที่ยว และ
ศักยภาพพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ โดยแสดงผลเป็นแผนที่แสดงศักยภาพในแต่ละประเด็น
ในการหาค่าความสำคัญและค่าความสามารถของปัจจัยในการประเมินศักยภาพของพื้นที่ใน 2
ประเด็นแรก ทำแบบสอบถามไปยังผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการ เจ้าหน้าที่ท้องถิ่น รวมทั้งนักท่องเที่ยว
เชิงอนุรักษ์ ส่วนในประเด็นที่ 3 ได้ทำแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเชิง
อนุรักษ์ในเรื่องความสามารถของปัจจัยในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ นำผลที่ได้จากการทำ
แบบสอบถามมาประมวลค่ากับแผนที่ จากนั้นใช้วิธีการวิเคราะห์พื้นที่ด้วยการซ้อนทับแผนที่ แบ่ง
ระดับศักยภาพของแต่ละพื้นที่ออกเป็น 3 ระดับ

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ พื้นที่เพื่อการอนุรักษ์ วิเคราะห์จากปัจจัยด้านความสำคัญ
ทางนิเวศวิทยาของพื้นที่ พื้นที่ตามกฎหมาย และพื้นที่ที่เป็นแหล่งประกอบอาชีพของคนท้องถิ่น
ประกอบด้วย พื้นที่ลุ่มน้ำ, พื้นที่ป่าไม้, คุณภาพลุ่มน้ำ, เขตการใช้ประโยชน์ที่ดินและทรัพยากร
ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ, พื้นที่เกษตรกรรม ศักยภาพเหมาะสมที่สุดของพื้นที่เพื่อการอนุรักษ์ อยู่
ในขอบเขตพื้นที่ที่มีศักยภาพเป็นป่าไม้ พื้นที่ชุ่มน้ำและพื้นที่อนุรักษ์ตามกฎหมายที่ไม่มีสภาพป่า
เหลืออยู่ มีพื้นที่ประมาณ 69,144 ไร่ ศักยภาพเหมาะสมต่ำสุด เป็นพื้นที่ส่วนใหญ่ของพื้นที่ศึกษา
ไม่มีสภาพป่า ใช้ประโยชน์ด้านเกษตรกรรม และเป็นพื้นที่อื่น ๆ มีพื้นที่ประมาณ 509,646 ไร่

พื้นที่เพื่อการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว วิเคราะห์จากปัจจัย
ด้านระบบสาธารณูปโภค แหล่งน้ำ และความเหมาะสมของชุดดิน ประกอบด้วย การบริการไฟฟ้า,
ประปา, การขยายเลขหมายโทรศัพท์เพิ่ม, ความสามารถในการนำน้ำใต้ดินมาใช้, ความเหมาะสม
ของชุดดินด้านวิศวกรรมสำหรับสร้างอาคารค่า และระยะห่างจากถนน ศักยภาพพื้นที่เหมาะสมสูง
สุด อยู่ในบริเวณที่เป็นตัวจังหวัดและกิ่งอำเภอ มีพื้นที่ประมาณ 116,719 ไร่ ศักยภาพเหมาะสมปาน
กลางมีพื้นที่ประมาณ 306,888 ไร่ พื้นที่ศักยภาพเหมาะสมต่ำสุด มีพื้นที่ประมาณ 174,017 ไร่

พื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ประเมินจากปัจจัยที่เป็นสิ่งดึงดูดความสนใจนัก
ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในแหล่งท่องเที่ยวในปัจจุบัน ประกอบด้วย ระบบนิเวศชายฝั่งทะเล, ความ
สมบูรณ์ของสังคมพืช, แหล่งรวมพืชหรือสัตว์หายาก, โอกาสในการพบเห็นสัตว์ในแต่ละระบบ

นิเวศ, ความโดดเด่นทางประวัติศาสตร์ โบราณวัตถุ โบราณสถาน ศิลปกรรม, ความโดดเด่นทาง วัฒนธรรม ประเพณีของชุมชน, ความโดดเด่นเฉพาะตัวทางกายภาพ, สภาพภูมิทัศน์และความ สะดวกในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ศักยภาพเหมาะสมสูงสุด ได้แก่ อ่าวคุ้งกระเบน วัดเขาพลอย แหวน อ่าวกระทิง และเกาะนมสาว ศักยภาพเหมาะสมปานกลาง ได้แก่ หาดนาซา หาดคุ้งวิมาน แหลมสมเด็จ หาดไพศุรี วัดพลับ โบสถ์คาทอลิก วัดไผ่ล้อม อุทยานพระเจ้าตาก อ่าวยาง เกาะจุฬา และป่าชายเลนขลุ่ย ศักยภาพเหมาะสมต่ำ ได้แก่ หาดเจ้าหลาว ตลาดพลอยคืบ บ่อน้ำศักดิ์สิทธิ์ ถ้ำ เนินวง วังสวนบ้านแก้ว ตลาดท่าหลวง ตลาดพลอย บ้านเสม็ดงาม บ้านบางสระเก้า คุ้งขี้ไก่ ดึกแดง และหาดแหลมสิงห์

แนวทางการจัดการจากการประเมินศักยภาพของพื้นที่มีดังนี้คือ การอนุรักษ์พื้นที่ ธรรมชาติ พื้นที่สิ่งแวดล้อมโดยเฉพาะป่าชายเลน พัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกในพื้นที่ที่มี ศักยภาพเหมาะสมสำหรับการพัฒนาสูงสุด เช่น ที่พักแรมคุณภาพดี ศูนย์ข้อมูลข่าวสาร ศูนย์กลาง การเดินทางไปยังสถานที่ต่าง ๆ แหล่งบันเทิง สินค้าพื้นเมือง รวมทั้งการบูรณะแหล่งท่องเที่ยว เก็บขยะ รักษาความสะอาด ปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์ให้สวยงาม การนำเสนอข้อมูลในแหล่งท่องเที่ยว เกี่ยวกับที่มาและความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยวนั้นๆ และในการจัดการทั้งทางด้านอนุรักษ์ การพัฒนา และการท่องเที่ยว ควรเป็นการร่วมมือกันระหว่างประชาชนในพื้นที่และหน่วยงานที่รับผิดชอบ

ปัญหาและข้อเสนอแนะมีดังนี้ แผนที่แสดงขอบเขตการปกครองของสำนักงาน สถิติแห่งชาติ ไม่ตรงกับขอบเขตการปกครองในพื้นที่จริง ควรมีการปรับข้อมูลให้ตรงกัน การนำ เข้าข้อมูลเชิงพื้นที่จากแผนที่ดินแบบต่าง ๆ ซึ่งบางครั้งมีความล่าช้าจากความไม่ชัดเจน การขาด ทักษะของผู้วิจัย จึงควรมีการใช้ข้อมูลเชิงพื้นที่ (Digital Data) ที่มีการจัดทำไว้แล้วจากหน่วยงานที่ จัดทำข้อมูล เพื่อความถูกต้องและน่าเชื่อถือของงานวิจัย ข้อจำกัดของซอฟต์แวร์ที่ใช้ในการทำ ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ ทำให้ไม่สามารถเชื่อมโยงแฟ้มข้อมูลขนาดใหญ่และรูปภาพได้ แต่ สามารถทำได้โดยเปลี่ยนข้อมูลเชิงพื้นที่และเชิงคุณลักษณะให้เข้ากับซอฟต์แวร์อื่นๆ ที่เชื่อมโยง ระหว่างข้อมูลเชิงพื้นที่และฐานข้อมูล ควรศึกษาในระดับขีดความสามารถในการรองรับพัฒนาการ ท่องเที่ยว ทั้งด้านกายภาพ สิ่งแวดล้อม และเศรษฐกิจ รวมทั้งผลกระทบต่อทรัพยากร ระบบนิเวศ และชุมชน รวมทั้งเป็นการจัดทำระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ (Management Information System) โดยใช้โปรแกรมจัดการระบบฐานข้อมูล (DEMS) ทำฐานข้อมูลเพิ่มในแต่ละ layer เช่น layer ตำบล, ถนน, ประชากร เป็นต้น ผลที่ได้จากการทำระบบสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในหน่วย งานต่าง ๆ นอกจากนี้การวางแผนการจัดการใดๆ ในพื้นที่ต้องสอบถามความคิดเห็น ทศนคติจาก ประชาชนในพื้นที่ก่อน รวมทั้งยอมรับในบทบาทของชุมชนที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการพื้นที่

ฉวีวรรณ สุขมงคลรัตน์. ความเต็มใจที่จะจ่ายเพื่อการใช้ประโยชน์ทรัพยากรปะการังด้าน

การท่องเที่ยว : กรณีศึกษา อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง จังหวัดตราด.

วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการบริหารสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยมหิดล, 2543.

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเต็มใจที่จะจ่ายในการใช้ประโยชน์ทรัพยากรปะการังด้านการท่องเที่ยว และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความเต็มใจที่จะจ่ายเพื่อหาแนวทางในการกำหนดอัตราการจัดเก็บค่าธรรมเนียมที่เหมาะสมในการใช้ประโยชน์ทรัพยากรปะการังด้านการท่องเที่ยวของอุทยานแห่งชาติ หมู่เกาะช้าง จังหวัดตราด

การเก็บข้อมูล ผู้วิจัยได้ใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล ซึ่งประกอบด้วยปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านการท่องเที่ยว ปัจจัยกระตุ้นและความเต็มใจที่จะจ่าย จากนั้นนำข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ อัตราส่วนร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด และการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุ (Multiple Regression Analysis) พร้อมทั้งคำนวณมูลค่ารวมทางเศรษฐกิจของทรัพยากรปะการัง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ถูกสุ่มมาเป็นกลุ่มตัวอย่างรวมทั้งสิ้น 464 ราย โดยแบ่งเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวที่เข้าไปชมปะการัง จำนวน 103 ราย นักท่องเที่ยวที่ไม่ได้เข้าไปชมปะการัง จำนวน 109 ราย ผู้ประกอบการที่ให้บริการอุปกรณ์และ/หรือเรือเพื่อชมปะการัง จำนวน 22 ราย ผู้ประกอบการที่ไม่ได้ให้บริการอุปกรณ์และ/หรือเรือเพื่อชมปะการัง จำนวน 24 ราย และประชาชนทั่วไป จำนวน 206 ราย เพื่อศึกษาความเต็มใจที่จะจ่ายด้วยวิธีต้นทุนการเดินทาง (Travel Cost Method) และวิธีสำรวจ (Contingent Valuation Method) และศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อความเต็มใจที่จะจ่ายด้วยสถิติวิเคราะห์ถดถอยพหุ (Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า กลุ่มนักท่องเที่ยวที่เข้าไปชมปะการัง และกลุ่มนักท่องเที่ยวที่ไม่ได้ไปชมปะการังส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 21-30 ปี ระดับการศึกษาปริญญาตรี/สูงกว่า และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 10,001-15,000 บาท จะต่างกันที่อาชีพของกลุ่มนักท่องเที่ยวที่เข้าไปชมปะการัง ส่วนใหญ่รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ แต่กลุ่มนักท่องเที่ยวที่ไม่ได้ไปชมปะการังเป็นลูกจ้างภาคเอกชน สำหรับปัจจัยด้านการท่องเที่ยว ส่วนใหญ่นักท่องเที่ยวทั้ง 2 กลุ่มมาเที่ยวที่อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้างครั้งแรก มีวันพักค้าง 1-2 วัน โดยมาเป็นกลุ่ม 1-2 คน และมีต้นทุนการเดินทางอยู่ในช่วง 1,001-1,500 บาทเหมือนกัน ทำให้มีค่าความเต็มใจที่จะจ่ายของทั้ง 2 กลุ่มใกล้เคียงกัน ทั้งมูลค่าในปัจจุบันเพื่อจะใช้ในอนาคต และมูลค่าเพื่อการคงอยู่ต่อไปของทรัพยากรปะการัง สำหรับกลุ่มผู้ประกอบการที่ให้บริการ และกลุ่มผู้ประกอบการที่ไม่ได้ให้บริการส่วนใหญ่มีปัจจัยส่วน

บุคคลแตกต่างกัน คือ มีปัจจัยระดับการศึกษาในระดับประถมศึกษาเหมือนกัน ค่าความเต็มใจที่จะจ่ายของทั้ง 2 กลุ่ม มีค่าแตกต่างกันอย่างชัดเจน สำหรับประชาชนทั่วไปมีปัจจัยส่วนบุคคลใกล้เคียงกับผู้ประกอบการที่ไม่ได้ให้บริการ จะต่างกันที่รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของกลุ่มประชาชนทั่วไปมีน้อยกว่ามาก แต่ความเต็มใจที่จะจ่ายมีมูลค่าค่อนข้างสูง ทั้งนี้อาจเกิดจากประชาชนทั่วไปมีจิตสำนึกและมีความตระหนักในการอนุรักษ์ปะการัง สำหรับปัจจัยกระตุ้นในทุกกลุ่มตัวอย่างทั้งความรู้เกี่ยวกับทรัพยากรปะการัง ทักษะคิดเกี่ยวกับทรัพยากรปะการังและความเต็มใจที่จะจ่าย และการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับปะการังอยู่ในระดับปานกลางทุกปัจจัย

ความเต็มใจที่จะจ่ายด้วยวิธีต้นทุนการเดินทาง (TCM) ของนักท่องเที่ยวที่เข้าชมปะการังสามารถประเมินมูลค่าการใช้ประโยชน์ทรัพยากรปะการังในปัจจุบันด้านการท่องเที่ยวในเขตอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง จังหวัดตราด เท่ากับ 219,808,391.80 บาท/ปี และสำหรับวิธีการสำรวจ (CVM) สามารถสรุปได้ดังนี้

นักท่องเที่ยวที่ชมปะการัง มีความเต็มใจที่จะจ่ายเพื่อการใช้ประโยชน์ปัจจุบัน 21.51 บาท/คน/ครั้ง และจะจ่ายเพื่อการคงอยู่เท่ากับ 31.41 บาท/คน/ครั้ง

ผู้ประกอบการที่ให้บริการอุปกรณ์และ/หรือเรือเพื่อชมปะการัง มีความเต็มใจที่จะจ่ายเพื่อการใช้ประโยชน์ในปัจจุบันเท่ากับ 128.64 บาท/คน/ครั้ง และจะจ่ายเพื่อการคงอยู่เท่ากับ 154.55 บาท/คน/ครั้ง

นักท่องเที่ยวที่ไม่ได้เข้าชมปะการัง มีความเต็มใจที่จะจ่ายเพื่อการใช้ในอนาคต 24.03 บาท/คน/ครั้ง และจะจ่ายเพื่อการคงอยู่เท่ากับ 36.59 บาท/คน/ครั้ง

ผู้ประกอบการที่ไม่ได้ให้บริการอุปกรณ์และ/หรือเรือเพื่อชมปะการัง มีความเต็มใจที่จะจ่ายเพื่อการใช้ในอนาคตเท่ากับ 53.54 บาท/คน/ครั้ง และจะจ่ายเพื่อการคงอยู่เท่ากับ 115.00 บาท/คน/ครั้ง

ประชาชนทั่วไป มีความเต็มใจที่จะจ่ายเพื่อการใช้ในอนาคตเท่ากับ 64.81 บาท/คน/ครั้ง และจะจ่ายเพื่อการคงอยู่เท่ากับ 63.74 บาท/คน/ครั้ง

เมื่อนำค่าความเต็มใจดังกล่าวมาประเมินมูลค่ารวมทางเศรษฐกิจทรัพยากรปะการังด้านการท่องเที่ยวของอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง จังหวัดตราด ได้แก่ กรณีจังหวัด มูลค่าปัจจุบันของทรัพยากรปะการังเท่ากับ 5,352,179.50 บาท/ปี มูลค่าเพื่อใช้ในอนาคตเท่ากับ 64,589,546.56 บาท/ปี และมูลค่าเพื่อการคงอยู่เท่ากับ 99,554,576.66 บาท/ปี รวมมูลค่าทางเศรษฐกิจเท่ากับ 169,496,302.70 บาท/ปี กรณีระดับประเทศ มูลค่าปัจจุบันของทรัพยากรปะการังเท่ากับ 1,026,027,000 บาท/ปี มูลค่าเพื่อใช้ในอนาคตเท่ากับ 2,038,416,996.00 บาท/ปี และมูลค่าเพื่อการคงอยู่เท่ากับ 4,121,056,186 บาท/ปี รวมมูลค่าทางเศรษฐกิจเท่ากับ 7,185,500,182.00 บาท/ปี ทั้งหมดเป็นมูลค่าต่ำสุด เพราะยังมีส่วนนอกเหนือไปจากการตีค่าของมนุษย์ซึ่งไม่อาจตีค่าได้ทั้งหมด

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความเต็มใจที่จะจ่ายเพื่อการใช้ประโยชน์ในปัจจุบันคือ รายได้เฉลี่ยและทัศนคติเกี่ยวกับทรัพยากรปะการังและความเต็มใจที่จะจ่าย ส่วนปัจจัยอายุมีความสัมพันธ์เชิงลบ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความเต็มใจที่จะจ่ายเพื่อใช้ในอนาคคือ อายุ รายได้เฉลี่ย ต้นทุนการเดินทางที่รวมค่าของเวลา ความรู้เกี่ยวกับทรัพยากรปะการัง และทัศนคติ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความเต็มใจที่จะจ่ายเพื่อการคงอยู่ไปคือ รายได้เฉลี่ย ความถี่ในการมาเที่ยว ความรู้ ทัศนคติ และการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับทรัพยากรปะการัง ส่วนปัจจัยระดับการศึกษามีความสัมพันธ์เชิงลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

แนวทางในการกำหนดอัตราการจัดเก็บค่าธรรมเนียมที่เหมาะสมเพื่อการใช้ประโยชน์ทรัพยากรปะการัง ด้านการท่องเที่ยวของอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง จังหวัดตราดคือ ควรจัดเก็บค่าธรรมเนียมสำหรับนักท่องเที่ยวที่เข้าชมปะการังและนักท่องเที่ยวที่ไม่ได้เข้าไปชมปะการังไม่น้อยกว่า 52.92 และ 60.62 บาท/ครั้ง ตามลำดับ ในขณะที่ผู้ประกอบการที่ให้บริการและผู้ประกอบการที่ไม่ให้บริการอุปกรณ์และ/หรือเรือเพื่อชมปะการัง ควรจัดเก็บค่าธรรมเนียมไม่น้อยกว่า 3,398.28 และ 757.48 บาท/ปี ตามลำดับ และสำหรับประชาชนทั่วไปควรจัดเก็บค่าธรรมเนียมไม่น้อยกว่า 128.55 บาท/ปี

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะจากการวิจัยดังนี้คือ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายได้แก่ ควรนำหลักการผู้ก่อให้เกิดมลพิษเป็นผู้จ่าย (PPP) มาใช้ โดยอาจปรับเปลี่ยนการจัดเก็บให้ผู้รับผิดชอบได้รับผลประโยชน์บางส่วน เพื่อกระตุ้นให้ผู้รับผิดชอบเกิดความกระตือรือร้นมากขึ้น และจะได้ไม่กระทบต่องบประมาณของรัฐ ควรปรับอัตราการจัดเก็บให้เหมาะสมกับเศรษฐกิจและค่าใช้จ่ายในการดูแลพื้นที่อุทยาน ควรให้ประชาชนและองค์กรต่างๆ มีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรปะการังและให้การศึกษาธรรมชาติให้กับนักเรียน ผู้ประกอบการ และประชาชนทั่วไป ควรกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวให้เหมาะสมกับพื้นที่ และควรมีมาตรการขยายตัวของผู้ประกอบการท่องเที่ยว

ข้อเสนอแนะเชิงพื้นที่คือ ควรเก็บค่าธรรมเนียมในการเข้าใช้ประโยชน์ในอุทยาน โดยให้ประชาชนยอมรับได้ ควรให้องค์กรบริการส่วนตำบล และประชาชนมีบทบาทพร้อมทั้งมีส่วนร่วมในการจัดการดูแลทรัพยากรปะการังในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ ควรจัดพื้นที่ปะการังในอุทยานและนอกอุทยาน เป็นพื้นที่ศึกษาธรรมชาติของทรัพยากรปะการังในจังหวัดตราด และสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนเกิดความรู้สึกหวงแหนทรัพยากรปะการัง รวมทั้งควรจัดทำทุนผูกเรือและมีการซ่อมแซม โดยมีหน่วยดูแลรับผิดชอบพร้อมทั้งควรมีทุนแนวเขตเพื่อทำให้ทราบเขตพื้นที่ปะการังได้ชัดเจนขึ้น

LOCATION(S) : MU LIBRARY

: ห้องสมุดศูนย์สารสนเทศการวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

กำไลทอง ปิ่นนำ. ผลกระทบจากการจัดการสิ่งแวดล้อมศิลปกรรมที่มีต่อชุมชนในกำแพงเมืองเก่า
 เชียงแสน. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม
 มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2543.

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงผลกระทบจากการจัดการสิ่งแวดล้อม
 ศิลปกรรมที่มีผลต่อชุมชนในกำแพงเมืองเก่าเชียงแสน และแนวทางในการแก้ปัญหาของชุมชนที่
 เกิดจากการจัดการสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ตามโครงการบูรณะและอนุรักษ์เมืองประวัติศาสตร์
 เชียงแสนโดยกรมศิลปากร ซึ่งใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการศึกษาเอกสารวิชาการที่
 เกี่ยวข้องและการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับผลกระทบ จำนวน 16 ราย

ผลการศึกษาพบว่า การดำเนินงานตามโครงการฯ ได้ส่งผลกระทบต่อชุมชนใน
 ด้านกายภาพ ด้านเศรษฐกิจและสังคม ทั้งในด้านที่เป็นประโยชน์และด้านที่เป็นปัญหา ดังนี้คือ ผล
 กระทบด้านกายภาพโครงการฯ ก่อให้เกิดผลกระทบที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนจากการขุดแต่ง
 บูรณะ และปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์ที่สะอาด สวยงาม ทำให้แหล่งศิลปกรรมบางแห่งกลายเป็นแหล่ง
 ท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์สำหรับผู้ที่มีความสนใจ การโยกย้ายที่อยู่อาศัยของราษฎรในแหล่ง
 ศิลปกรรมบางแห่ง ภายหลังการดำเนินการเสร็จสิ้นแล้วทำให้เกิดความโดดเด่น สง่างามของตัว
 ศิลปกรรม เกิดผลดีทำให้ปัญหาขยะ น้ำเสีย และกลิ่นเหม็นในแหล่งศิลปกรรมบางแห่งหมดไป และ
 ยังมีส่วนทำให้เกิดการปรับปรุงการคมนาคมภายในชุมชน ส่วนผลกระทบที่เป็นปัญหาต่อชุมชน
 ของโครงการนี้คือ แหล่งศิลปกรรมที่ขุดแต่งบูรณะเสร็จเรียบร้อยแล้ว ขาดป้ายบอกทาง บอกสถานที่
 ที่ และประวัติศาสตร์ความเป็นมาชัดเจน บางแห่งมีป้ายเหมือนกันแต่ชำรุด คนในชุมชนบางครอบครัว
 ที่ถูกให้รื้อถอนโยกย้าย ไร้ที่อยู่อาศัย ทางคมนาคมไม่สะดวก ขาดแคลนสาธารณูปโภค ส่วน
 การบูรณะศิลปกรรมขึ้นมาใหม่ โดยหลักฐานทางด้านประวัติศาสตร์ไม่เพียงพอ อาจทำให้เกิดการ
 บิดเบือนไขว่เขวทางประวัติศาสตร์ได้ ส่วนการปรับปรุงสภาพถนนภายในเขตเมืองเชียงแสน บาง
 ครั้งมีการรื้อกำแพงโบราณสถาน ขาดการประสานงานระหว่างหน่วยงาน การจัดระเบียบชุมชนบาง
 แห่งมีความล่าช้า แหล่งศิลปกรรมที่อยู่ติดถนนสายเลียบแม่น้ำโขง มีปัญหาความสกปรกและกลิ่น
 เหม็น ไม่มีความสงบ ส่วนผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจและสังคม โครงการฯ นี้ก่อให้เกิดประโยชน์
 ต่อชุมชนด้านอาชีพและรายได้ ทำให้เกิดอาชีพที่เกี่ยวกับการบริการนักท่องเที่ยว เกิดรายได้กับคน
 ท้องถิ่นจากการขายของที่ระลึก ขับริดสองแถว ขับริดสามล้อเครื่อง ทำร้านอาหาร เกสเฮ้าส์ กิจการ
 โรงแรม ลดปัญหาการว่างงานของคนในชุมชน ส่วนผลกระทบที่เป็นปัญหาต่อชุมชน ทางด้าน
 อาชีพและรายได้จากการโยกย้ายที่อยู่อาศัย ทำให้ที่อยู่อาศัยและสถานที่ประกอบกิจกรรมทาง
 เศรษฐกิจกับปัญหาการดำเนินการของกรมศิลปากรเกี่ยวกับการเก็บรักษาโบราณวัตถุที่ขุดพบแล้วก็
 ขาดการประชาสัมพันธ์ ให้ชุมชนทราบว่าได้ดำเนินการเช่นใด ปัญหาการย้ายถิ่นฐานของประชากร

แบบชั่วคราวและถาวร ปัญหาด้านการศึกษาของบุตร ความรู้สึกมั่นคงปลอดภัย ปัญหาครอบครัว และค่าครองชีพสูง เพราะทำงานไกลบ้าน ปัญหาการว่างงาน ปัญหาการปรับตัว ในส่วนของแนวทางแก้ไขปัญหาผลกระทบที่เกิดจากการจัดการสิ่งแวดล้อม ศิลปกรรมของโครงการฯ ในมุมมองของผู้ได้รับผลกระทบมีดังนี้ ควรมีการประชาสัมพันธ์โครงการฯ การประชาสัมพันธ์แก่ผู้มีส่วนร่วมเกี่ยวข้องโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ได้รับผลทางลบ การประสานความร่วมมือในหน่วยงานภาครัฐ และชุมชน ควรให้ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลแหล่งศิลปกรรมโดยเฉพาะแหล่งศิลปกรรมที่อยู่ในย่านธุรกิจและความเป็นธรรมในการจ่ายค่าชดเชย รื้อถอนที่อยู่อาศัย ควรครอบคลุมถึงผลกระทบทางสังคมและเศรษฐกิจ

ผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะดังนี้คือ การกั้นแนวเขตศิลปกรรมน่าจะมีการยืดหยุ่นให้มากที่สุด รื้อถอนโยกย้ายแต่ในกรณีที่เป็นจริงๆ ที่มีสิ่งปลูกสร้างทับอยู่บนตัวศิลปกรรมเท่านั้น แม้จะทำให้สภาพภูมิทัศน์ไม่สวยงามเท่าที่ควรก็ตาม และควรเตรียมการด้านต่างๆ ศึกษาผลกระทบที่จะเกิดขึ้นอย่างรอบคอบ รวมทั้งศึกษาถึงปัญหาทางสังคมของผู้รับผลกระทบด้วย เพื่อจะได้หาแนวทางช่วยเหลือและลดปัญหาความขัดแย้งลงได้บ้าง ปรับปรุงแผนของกรมศิลปากรเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติเกี่ยวกับโบราณสถาน เพื่อป้องกันปัญหาความซ้ำซ้อนของหน่วยงานในการดำเนินการ ควรสนับสนุนให้สมาชิกในครอบครัวของชุมชนที่มีอาชีพหลักอยู่แล้ว หันมาประกอบอาชีพที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการฯ เช่น มีการสนับสนุนให้ทำประดิษฐกรรมพื้นบ้านเป็นสินค้าไว้อขายแก่นักท่องเที่ยวที่มีเอกลักษณ์เฉพาะท้องถิ่น ไม่ทำเลียนแบบสินค้าที่ระลึกจากที่อื่น ควรให้ประชาชนในชุมชนเข้าใจถึงประโยชน์ของการอนุรักษ์ ซึ่งอาจทำโดยการณรงค์ให้ประชาชนเห็นความสำคัญของสิ่งแวดล้อม ศิลปกรรมในด้านที่เป็นเอกลักษณ์เป็นทรัพย์สินสมบัติและเป็นทรัพยากรในการประกอบอาชีพของคนในชุมชน ซึ่งอาจจะกระทำโดยการให้ความรู้ทางวิทยุกระจายเสียง เสียงตามสายในชุมชน แผ่นพับ และใบปลิวต่างๆ ควรมีการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นที่ระดมผู้ที่มีความรู้ความสามารถในด้านต่างๆ ของเมืองเชียงใหม่เข้าร่วมกับร่างหลักสูตรนี้ เพื่อใช้เป็นหลักสูตรแกนนำสำหรับเยาวชนในเขตเมืองเชียงใหม่ และชุมชนใกล้เคียง เพื่อสร้างความรักจิตสำนึก และรู้คุณค่าต่อมรดกทางศิลปกรรมให้เกิดขึ้นอย่างยั่งยืนต่อเยาวชนและคนเชียงใหม่ในอนาคต ควรร่วมมือกันสนับสนุนให้ท้องถิ่น เข้ามามีส่วนร่วมจัดการมรดกทางศิลปกรรมเหล่านี้ของท้องถิ่นด้วยตัวของเขาเอง ควรสนับสนุนให้ท้องถิ่นมีความเข้มแข็ง บริหารจัดการเกี่ยวกับการท่องเที่ยวด้วยตนเอง เพื่อป้องกันมิให้กลุ่มธุรกิจจากภายนอกชุมชนเข้ามามีอิทธิพลครอบงำเหนือชุมชนท้องถิ่น ผู้สูงอายุที่มีความรู้และยังมีสุขภาพร่างกายแข็งแรง ควรสนับสนุนให้เป็นผู้รู้ท้องถิ่นประจำแหล่งโบราณสถานแต่ละแห่งที่มีนักท่องเที่ยวเข้ามาเยี่ยมชม เพื่อที่จะได้ให้ข้อมูลที่ถูกต้องแก่นักท่องเที่ยวที่มีความสนใจประวัติศาสตร์ความเป็นมาของเมืองเชียงใหม่ ในการพิจารณารับลูกจ้างรายวันของโครงการ ควรที่จะพิจารณาผู้ที่ได้รับผลกระทบที่ถูกรื้อถอน โยกย้ายที่อยู่อาศัยที่ยังไม่มีอาชีพเข้าเป็นลูกจ้างของโครงการฯ ก่อน เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของผู้รับผลกระทบเหล่านี้

และในการดำเนินการใดๆ ของโครงการฯ ควรทำอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง หากมีปัญหาหรืออุปสรรคเกิดขึ้น ควรมีการประสานความร่วมมือกัน เพื่อร่วมกันรับรู้ปัญหาด้วยกันทั้งสองฝ่าย อันจะนำซึ่งการลดปัญหาความขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้นได้ในอนาคต

LOCATION(S) : CMU LIBRARY

พนิดดา สิงห์ครา. ศักยภาพของชุมชนบ้านห้วยฮี้ในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบ

โฮมสเตย์. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2544.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาและวิเคราะห์แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ เพื่อศึกษาศักยภาพของชุมชน ในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบโฮมสเตย์ กรณีบ้านห้วยฮี้ อ.เมือง จ.แม่ฮ่องสอน โดยทำการศึกษาความคิดเห็นทั้งจากประชาชนในหมู่บ้านและบุคคลภายนอกที่ให้ความช่วยเหลือด้านการท่องเที่ยวในชุมชนแห่งนี้

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วย ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำโครงการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ สมาชิกในโครงการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ผู้นำอาวุโส ประธานองค์การบริหารส่วนตำบล เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานขององค์กรเอกชน พนักงานบริษัทท่องเที่ยวและชมรมมัคคุเทศก์และประชาชนสัมพันธ์จังหวัด โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง จำนวน 30 คน ข้อมูลที่จำเป็นสำหรับการศึกษา รวบรวม ใช้แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และการสังเกต การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามใช้สถิติเชิงพรรณนาซึ่งประกอบด้วยวิธี การกระจายความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์แบบสัมภาษณ์ ด้วยวิธีวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จากบริบทของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบโฮมสเตย์ พร้อมกับนำปัจจัยด้านต่างๆ มาทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบร่วมกับข้อมูลที่ได้จากการสังเกต

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบโฮมสเตย์ คือ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่นักท่องเที่ยวจะพักแรมในชุมชนเสมือนสมาชิกในครอบครัว เพื่อเรียนรู้วิถีชีวิต แลกเปลี่ยนประสบการณ์ เรียนรู้วัฒนธรรม ชุมชนแห่งนี้ส่วนใหญ่ดำเนินธุรกิจท่องเที่ยวประมาณ 3-4 ปี สามารถสร้างรายได้ให้แก่สมาชิกระหว่าง 200-600 บาทต่อเดือน แม้รายได้ไม่สูงนักแต่ก็สร้างความพึงพอใจให้ชุมชน เพราะทรัพยากรธรรมชาติ วัฒนธรรมประเพณี วิถีชีวิต ถูกรักษาไว้ได้ภายใต้การจัดการการท่องเที่ยว ผลการศึกษา เมื่อพิจารณาในแง่สังคม พบว่าชุมชนมีการแบ่งโครงสร้างขององค์กรและมีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบกันอย่างดี อีกทั้งผู้นำชุมชนมีความเข้มแข็ง สามารถสั่งและชักชวนให้สมาชิกชุมชนร่วมกันทำงานให้สำเร็จได้ ในเชิงกายภาพ การที่ชุมชนตั้งอยู่ที่สูงทำให้ได้เปรียบในแง่ของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมไปถึงความหลากหลายในพันธุ์พืชและสัตว์ เป็นจุดขายสำคัญของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ แสดงให้เห็นว่าชุมชนบ้านห้วยฮี้มีศักยภาพหลายประการที่สามารถสนับสนุนการพัฒนาไปสู่การเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบโฮมสเตย์อย่างสมบูรณ์ได้

หทัยรัตน์ วัฒนพฤกษ์. ความรู้ความเข้าใจของมัคคุเทศก์เรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและการนำไปเผยแพร่แก่นักท่องเที่ยว. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2542.

การศึกษาเรื่อง ความรู้ความเข้าใจเรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของมัคคุเทศก์ และการนำไปเผยแพร่แก่นักท่องเที่ยว มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจเรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของมัคคุเทศก์ ศึกษาเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเรื่องการท่องเที่ยวแก่นักท่องเที่ยว และเพื่อศึกษาเปรียบเทียบการเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของมัคคุเทศก์แก่นักท่องเที่ยวระหว่างมัคคุเทศก์ที่มีปัจจัยพื้นฐานแตกต่างกัน

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ มัคคุเทศก์ที่จดทะเบียนมัคคุเทศก์กับสำนักงานทะเบียนมัคคุเทศก์จังหวัดเชียงใหม่ เลือกศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 200 คน สุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถามข้อมูลพื้นฐาน ความรู้เรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยว และการเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแก่นักท่องเที่ยว การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรม SPSS/PC+ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบไปด้วย การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และค่าประสิทธิสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการศึกษาพบว่า มัคคุเทศก์ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีการเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศไม่แตกต่างกัน ประสิทธิภาพการทำงานของมัคคุเทศก์มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับการเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแก่นักท่องเที่ยวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและความรู้ความเข้าใจในเรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของมัคคุเทศก์มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับการเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจแก่นักท่องเที่ยว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะจากการศึกษามีดังนี้คือ ควรจัดให้มีการจัดอบรมเสริมความรู้ด้านการนำเที่ยวและข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวใหม่ๆ แก่มัคคุเทศก์เป็นครั้งคราว เนื่องจากมัคคุเทศก์เป็นผู้ที่จะต้องนำความรู้ไปอธิบายและตอบคำถามนักท่องเที่ยวอย่างถูกต้อง และเพื่อให้มัคคุเทศก์สามารถเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเชิงนิเวศแก่นักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี ควรมีการตรวจสอบปัญหาเกี่ยวกับการอ่านภาษาไทยของมัคคุเทศก์ก่อนที่จะออกใบอนุญาตประกอบอาชีพให้เพราะว่ามัคคุเทศก์ก็มีบทบาทเสมือนเป็นครูที่จะอธิบายให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยว และยังเป็นตัวแทนในการเผยแพร่เอกลักษณ์ของชาติอีกด้วย และควรณรงค์ให้มัคคุเทศก์มีจิตสำนึกเผยแพร่ความรู้แก่นักท่องเที่ยวให้มากขึ้น เพื่อให้นักท่องเที่ยวจะได้รับประโยชน์จากการท่องเที่ยวมากขึ้น และอาจนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกรรมการทำลายธรรมชาติของนักท่องเที่ยวได้

LOCATION(S) : CMU LIBRARY

รวี หาญเผชิญและคนอื่นๆ. รายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการแผนการปรับปรุงสิ่งแวดล้อมของเส้นทางท่องเที่ยว เส้นทางที่ 1 อุทยานแห่งชาติภูเวียง โบราณสถานโนนเมือง อุทยานแห่งชาติภูผาม่านและหมู่บ้านห้วยซ้อ. ขอนแก่น : ฝ่ายวิจัย สำนักงานอธิการบดีมหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2542.

วัตถุประสงค์ของโครงการคือ 1) เพื่อศึกษาลักษณะทั่วไปด้านสิ่งแวดล้อมของพื้นที่ศึกษา 2) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาข้อจำกัดและศักยภาพของพื้นที่ศึกษา 3) เพื่อวางกรอบและแนวนโยบาย ตลอดจนกำหนดบทบาทและสถานภาพ ของแหล่งท่องเที่ยว ในพื้นที่ศึกษา โดยคำนึงถึงข้อจำกัดของทรัพยากรในพื้นที่ (Resource Limitation) 4) เพื่อจัดทำรายละเอียด แผนงาน และโครงการเสนอแนะปรับปรุง พื้นฟูสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ศึกษา และ 5) เพื่อให้เกิดความร่วมมือและมีส่วนร่วมในการวางแผนของกลุ่มบุคคลหรือองค์กรที่เกี่ยวข้อง โดยมุ่งหวังให้เกิดการยอมรับร่วมกันเป็นเจ้าของแผนงาน ดำเนินการและปฏิบัติตามแผน ตลอดจนร่วมกันติดตามผลการปฏิบัติ ระเบียบวิธีศึกษา มีดังนี้คือ การศึกษาในครั้งนี้จะแยกพื้นที่ศึกษาเป็น 4 แหล่ง คือ แหล่งท่องเที่ยวภูเวียง โบราณสถานโนนเมือง แหล่งท่องเที่ยวภูผาม่าน และหมู่บ้านห้วยซ้อ โดยศึกษารายละเอียดในหัวข้อดังนี้ 1. การศึกษารวบรวมข้อมูล เบื้องต้น โดยทบทวนแผนงานในแหล่งท่องเที่ยวที่เคยปรากฏ รวบรวมข้อมูลจากเอกสาร สัมภาษณ์และศึกษาสถานที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยว และสำรวจข้อมูลทางกายภาพ โดยสำรวจข้อมูลทางสังคม สิ่งแวดล้อมและทรัพยากร กิจกรรมการท่องเที่ยวและโครงสร้างพื้นฐานต่างๆ 2. รวบรวมวิเคราะห์ ประเมินสภาพ ปัญหาทางสิ่งแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว และแจกแจงปัญหาเชิงสาขา/เชิงพื้นที่ ได้แก่ ปัญหาด้านสภาพทางกายภาพ สิ่งแวดล้อมทั่วไป ปัญหาด้านสวัสดิภาพของนักท่องเที่ยว ปัญหาด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว ปัญหาด้านนโยบายการจัดการบริหารแหล่งท่องเที่ยว และสรุปปัญหาของแหล่งท่องเที่ยว นำมาจัดลำดับความสำคัญ 3) กำหนดกรอบแนวคิด ในการจัดทำแผนการปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวระดับภาพรวมทั้งแหล่งและระดับแต่ละจุดท่องเที่ยว 4) กำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์ และเป้าหมายของแผนการปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวระดับเส้นทาง ระดับแหล่งท่องเที่ยว และระดับแต่ละจุดท่องเที่ยว 5) กำหนดโครงร่างและกรอบการจัดทำแผนการปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยว และ 6) จัดทำประชาพิจารณ์ และนำข้อคิดเห็นมาปรับปรุงงานวิจัย

การปรับปรุงสิ่งแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวในเส้นทางที่ 1 เส้นทางอุทยานแห่งชาติภูเวียง โบราณสถานโนนเมือง อุทยานแห่งชาติภูผาม่าน และหมู่บ้านห้วยซ้อ จังหวัดขอนแก่น เป็นงานวิจัยเชิงแผนปฏิบัติการด้านสิ่งแวดล้อม ผลจากการศึกษาพบว่า แหล่งท่องเที่ยวในเส้นทางดังกล่าวมีศักยภาพในการท่องเที่ยวสูง สามารถอนุรักษ์และพัฒนาได้ หากได้รับการร่วมมือวางแผนอย่างเป็นระบบ แหล่งท่องเที่ยวบางแห่งมีระดับปัญหารุนแรงมากในด้านการจัดการด้าน

สิ่งแวดล้อม การท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวทุกแหล่งตลอดเส้นทาง ขังขาดการวางแผนและการจัดการที่ไม่ได้มาตรฐานในด้านองค์กรรับผิดชอบ และสำนักแห่งการมีส่วนร่วม และความรู้สึกเป็นเจ้าของยังต่ำ นอกจากนี้องค์กรท้องถิ่นบางแห่งเข้ามาจัดการแหล่งท่องเที่ยวแบบรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ขาดมาตรฐานและความพร้อมทั้งงบประมาณ บุคลากร และวิชาการ ส่งผลกระทบและเกิดปัญหามลภาวะสิ่งแวดล้อมต่อแหล่งท่องเที่ยวปัญหาในด้านภาครัฐไม่สามารถที่จะชี้นำการอนุรักษ์ พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวได้เท่าที่ควร นอกจากนี้คณะวิจัยได้พบประเด็นปัญหาด้านการอนุรักษ์ พัฒนาสิ่งแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวที่แยกได้ 2 ระดับ กล่าวคือปัญหาจากการจัดการแหล่งท่องเที่ยวโดยภาครัฐในด้านการขาดแคลนงบประมาณ และกำลังบุคลากรที่จะดูแลรักษาแหล่งท่องเที่ยว ตลอดจนความอ่อนแอและยุ่งยากของระบบราชการ ส่งผลให้การดูแลรักษา วางแผน ควบคุม ป้องกันปัญหาในแหล่งท่องเที่ยวเชิงซ้ำไม่ทันทั่วถึง ประเด็นปัญหาที่ 2 คือ ผลกระทบจากการเปิดแหล่งท่องเที่ยว โดยชุมชนท้องถิ่นองค์กรบริหารส่วนตำบล (อบต.) มันจะมีสาเหตุจากการส่งเสริมสนับสนุนจากภาครัฐ การขาดความชำนาญ ความเข้าใจในคุณลักษณะของแหล่งท่องเที่ยวไม่ว่าจะเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติหรือแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมก็ตาม การขาดการควบคุมการใช้ที่ดิน ผังบริเวณ ขาดความรู้ทางวิชาการ การพัฒนาไม่อยู่บนพื้นฐานความรู้ทางนิเวศหรือวัฒนธรรม ประเพณี สังคม ตลอดจนชุมชนองค์กรท้องถิ่นขาดประสบการณ์ในการดูแล รักษาจัดการและบริหารผลประโยชน์สาธารณะจากแหล่งท่องเที่ยว ทำให้แหล่งท่องเที่ยวถูกทำลายลงอย่างรวดเร็วและรุนแรง

LOCATION(S) : KKU LIBRARY

กิตติ วิรัชชัย. ศึกษาการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวหมู่เกาะลันตา อำเภอลันตา
จังหวัดกระบี่. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ,
2540.

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวหมู่
เกาะลันตา อำเภอลันตา จังหวัดกระบี่ เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว
กระบวนการการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว และผลกระทบจากการพัฒนา
อุตสาหกรรมท่องเที่ยว

วิธีดำเนินการวิจัย ทำโดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารต่างๆ และเก็บรวบรวม
ข้อมูลในพื้นที่ ศึกษาจากการสังเกตใช้วิธีการจดบันทึกและถ่ายภาพประกอบ และการสัมภาษณ์
ใช้วิธีจดบันทึกลงในแถบบันทึกเสียง โดยกำหนดกลุ่มบุคคลที่จะสัมภาษณ์ไว้ดังนี้คือ เจ้าหน้าที่ของ
รัฐที่เกี่ยวข้อง ผู้ประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยวในหมู่เกาะลันตา จังหวัดกระบี่ ประชาชนในหมู่
เกาะลันตา จังหวัดกระบี่ และนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวที่หมู่เกาะลันตา จังหวัดกระบี่

ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวมีดังนี้คือ
ด้านสภาพพื้นที่ หมู่เกาะลันตามีสภาพพื้นที่ทางธรรมชาติที่สวยงามและเอื้อต่อการพัฒนาเป็นแหล่ง
ท่องเที่ยว และด้านทรัพยากรธรรมชาติมีความอุดมสมบูรณ์มาก ตลอดจนสถานที่ท่องเที่ยวมีแหล่ง
ท่องเที่ยวที่เหมาะสมกับการพักผ่อนทั้งทางธรรมชาติและทางวัฒนธรรม ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก
สะดวก หมู่เกาะลันตามีการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกมากขึ้น และพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อ
รองรับความเจริญเติบโตด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวหมู่เกาะลันตา ด้านนโยบายของ
รัฐและท้องถิ่น การพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวทั้งภาครัฐและท้องถิ่น ได้กำหนดแผนงานและ
โครงการเกี่ยวกับการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวทั้งระยะสั้นและระยะยาว มีการจัดรูปแบบ
การใช้พื้นที่และกำหนดด้านสาธารณูปการ โดยคำนึงถึงการเปลี่ยนแปลงในอนาคต ตลอดจนเพิ่ม
คุณภาพของแหล่งท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐาน พร้อมทั้งอนุรักษ์และฟื้นฟูให้ดีขึ้น ส่วนกระบวนการ
พัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวมีดังนี้คือ ศึกษาสภาพและปัญหา การกำหนดวัตถุประสงค์และเป้า
หมาย การกำหนดแนวทางและมาตรการ และการดำเนินการที่ดีตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายใน
แผนงานและโครงการต่างๆ ที่กำหนดไว้ ส่วนผลกระทบจากการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว
หมู่เกาะลันตา อำเภอลันตา จังหวัดกระบี่ ได้ส่งผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม
และสิ่งแวดล้อม ด้านเศรษฐกิจได้แก่ การเปลี่ยนแปลงอาชีพของชาวบ้าน การเคลื่อนย้ายแรงงาน
ต่างถิ่น การบริโภคและมาตรฐานการครองชีพ ด้านสังคมได้แก่ ความสัมพันธ์ของคนในหมู่บ้าน
การแข่งขันและการขัดแย้ง และปัญหาทางด้านสังคม ด้านวัฒนธรรมได้แก่ การบริโภค ภาษา การ

แต่งกาย ความเชื่อ และขนบธรรมเนียมประเพณี และด้านสิ่งแวดล้อม เกิดความเสื่อมโทรมด้านสภาพแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวทั้งทางกายภาพและชีวภาพ

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้คือ ควรจะนำผลการศึกษาการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวหมู่เกาะลันตา อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ ไปใช้ในการวางแผนพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวหมู่เกาะลันตา หรือหมู่เกาะใกล้เคียงให้มีมาตรฐานที่ดี และเพียงพอต่อการบริการนักท่องเที่ยว นอกจากนี้ยังส่งผลให้ชาวบ้านในท้องถิ่นมีงานทำและมีรายได้สูงขึ้นด้วย ควรส่งเสริมให้ผู้ประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาลงทุนในจังหวัดกระบี่เพิ่มขึ้น เพื่อให้การพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวบริเวณนี้มีความเจริญก้าวหน้า ส่งผลให้รายได้ในระดับจังหวัดสูงขึ้น ควรส่งเสริมให้ชาวบ้านในหมู่เกาะลันตามีการอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีดั้งเดิมไว้ โดยกำหนดแนวทางและมาตรการที่ชัดเจน เพื่อให้หมู่เกาะลันตาเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมอีกแห่งหนึ่ง และในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวควรจะได้เตรียมการเพื่อการแก้ไขปัญหาที่จะเกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม ไว้ล่วงหน้าด้วย

LOCATION(S) : MSU LIBRARY

: NARESUAN LIBRARY

อรุณี ปัญญามูลวงษา. ความต้องการของนักท่องเที่ยวในการใช้บริการที่พักตากอากาศใน

อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2542.

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาความต้องการของนักท่องเที่ยวต่อปัจจัยในการใช้บริการที่พักตากอากาศในอำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการออกแบบสอบถามนักท่องเที่ยวที่ใช้บริการที่พักตากอากาศในอำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน จำนวน 200 คน ประกอบด้วยนักท่องเที่ยวชาวไทย 50 คน ชาวเอเชีย 50 คน ชาวยุโรป 50 คน และชาวอเมริกา 50 คน และนำข้อมูลที่ได้มาประมวลผล โดยใช้สถิติค่าความถี่ ร้อยละ และค่าเฉลี่ย ซึ่งสามารถสรุปผลการศึกษาดังนี้

ผลการศึกษาพบว่า ค่าเฉลี่ยความต้องการโดยรวมของนักท่องเที่ยวต่อปัจจัยในการใช้บริการที่พักตากอากาศอยู่ในระดับมาก โดยมีความต้องการปัจจัยต่างๆ ตามลำดับ ได้แก่ การบริการของพนักงาน ระบบรักษาความปลอดภัย การโฆษณาประชาสัมพันธ์ และส่งเสริมการขาย ตามลำดับ รูปแบบของที่พักตากอากาศ ชื่อเสียงของที่พักตากอากาศ บริการของที่พักตากอากาศ สิ่งอำนวยความสะดวกของที่พักตากอากาศ และราคาที่พัก บริการของพนักงาน นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ต้องการพนักงานที่สุภาพ เป็นกันเอง เป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาคือ สามารถไว้วางใจได้ เข้าใจในลูกค้า รับผิดชอบ บริการได้อย่างทันใจ และมีความรู้ความเข้าใจในการบริการตามลำดับ ระบบรักษาความปลอดภัย นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ต้องการให้มียามรักษาการณ์ในตอนกลางคืน เป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาคือ มีเครื่องดับเพลิงกระจายอยู่ทั่วไปในบริเวณที่พักตากอากาศ มีเครื่องตรวจจับควันในห้องพัก และมีโทรทัศน์วงจรปิดตลอด 24 ชั่วโมง ตามลำดับ การโฆษณาประชาสัมพันธ์และส่งเสริมการขาย นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ต้องการการโฆษณาในหนังสือแนะนำเที่ยวเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาคือ ข้อมูลจากคนรู้จัก การขยายเวลาตื่นห้องพักจนถึงเวลาตามตารางบินของลูกค้า และแผ่นพับโฆษณา ตามลำดับ ทำเลที่ตั้งที่พักตากอากาศ นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ต้องการที่พักตากอากาศที่ตั้งอยู่ติดแม่น้ำเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาคือ อยู่ติดภูเขา และอยู่ใกล้ตัวเมือง ตามลำดับ รูปแบบของที่พักตากอากาศ นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ต้องการความสะอาดเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาคือ การตกแต่งห้องพัก การตกแต่งสวนและที่พักตากอากาศ และลักษณะของที่พัก ตามลำดับ ชื่อเสียงของที่พักตากอากาศ นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ต้องการชื่อเสียงของที่พักตากอากาศในระดับมาก บริการของที่พักตากอากาศ นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ต้องการบริการจองห้องพักเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาคือ รถรับส่ง บริการรับฝากข้อความ และบริการจักรยานฟรีสำหรับลูกค้า ตามลำดับ สิ่งอำนวยความสะดวกในห้องพัก นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ต้องการเครื่องทำน้ำอุ่นเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาคือ ฝักบัว ตู้เย็น และพัดลม ตามลำดับ สิ่งอำนวยความสะดวกและแหล่งนันทนาการภายในที่พักตาก

อากาศ นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ต้องการร้านอาหารเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาคือ สระว่ายน้ำ สระน้ำวน และห้องเช่าวันๆ ตามลำดับ ราคาที่พัก นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ต้องการแจ้งราคาโดยราคาห้องพักรวมอาหารเช้าเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาคือ ราคาห้องพักอย่างเดียว ราคาห้องพักรวมอาหารทุกมื้อ และโปรแกรมนำเที่ยว และราคาห้องพักรวมอาหารทุกมื้อ ตามลำดับ โดยราคาที่นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เห็นว่าราคาที่เหมาะสมสำหรับห้องเดี่ยวคือ ราคา 501-1,000 บาท

LOCATION(S) : CMU LIBRARY

สยามดล ชัยรัตนอุดมกุล. ความรู้และความเข้าใจในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยวชาวไทย: กรณีศึกษา จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2544.

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับความรู้และความเข้าใจในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ และเพื่อศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยวที่แตกต่างกันกับความรู้และความเข้าใจในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา คือ ประชากรที่เป็นนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เขตพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสอบถาม ข้อมูลที่รวบรวมได้นำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาประกอบด้วยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์หาความแตกต่างของตัวแปรใช้สถิติทดสอบค่าที และสถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในระดับสูง เนื่องจากนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรีจำนวนมาก นอกจากนี้ นักท่องเที่ยวยังได้รับความรู้จากมัลติมีเดีย ทั้งยังมีการเผยแพร่ความรู้จากสื่อต่างๆ มาถ่ายทอดแก่นักท่องเที่ยวให้ทราบถึงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการท่องเที่ยว รวมทั้งมีกิจกรรมเชิงนิเวศเป็นสื่อที่ทำให้เกิดความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากมีการให้ความรู้ ความเข้าใจ และการสร้างจิตสำนึกให้นักท่องเที่ยวมีความรู้สึกรักและรักษาแหล่งท่องเที่ยวได้ และอีกสาเหตุหนึ่ง เชื่อว่า นักท่องเที่ยวที่มีประสบการณ์การเดินทางท่องเที่ยวบ่อยครั้งเท่าไร ก็ยังมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์มากขึ้น เพราะคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยว

ผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะในการสร้างความรู้ความเข้าใจและจิตสำนึกเรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแก่นักท่องเที่ยว ดังต่อไปนี้คือ ควรจะเร่งการประชาสัมพันธ์สร้างความรู้ความเข้าใจเรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่ถูกต้องให้แก่ นักท่องเที่ยว เพื่อสร้างจิตสำนึกที่ดีต่อการท่องเที่ยว นำไปสู่พฤติกรรมการท่องเที่ยวอย่างรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ ทางภาครัฐควรจัดให้มีการนำเสนอข้อมูลข่าวสารในเรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และจัดโครงการรณรงค์สร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ โดยมีการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง ขยายไปในวงกว้างทั่วทุกภูมิภาค หน่วยงานของภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว เช่น กรมป่าไม้ กรมศิลปากร และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ควรร่วมมือกัน จัดเจ้าหน้าที่ควบคุมดูแลอย่างทั่วถึงให้คำแนะนำแก่นักท่องเที่ยวไม่ให้มีพฤติกรรมในสิ่งที่เป็นข้อห้ามตามแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ควรจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์ถึง

การทำลายธรรมชาติของนักท่องเที่ยวและไทยในการทำลายธรรมชาติเพื่อสร้างความรู้และความเข้าใจแก่นักท่องเที่ยว รวมไปถึงการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ให้สามารถแนะและอธิบายเกี่ยวกับธรรมชาติหรือนิเวศวิทยาของสิ่งต่างๆ ที่นักท่องเที่ยวพบเห็นได้ ควรพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวยั่งยืน ตามหลัก 3 A's สิ่งดึงดูดใจ (Attraction) ให้มีความหลากหลายทั้งทางธรรมชาติ ทางกิจกรรมประเพณีและทางวัฒนธรรม มีกิจกรรมการท่องเที่ยวเป็นจุดขาย ทั้งนี้จะมีการควบคุมปริมาณนักท่องเที่ยวไม่เกินความสามารถในการรองรับของพื้นที่ มีนักท่องเที่ยวสม่ำเสมอตลอดปี ไม่ใช่เฉพาะช่วงฤดูกาลท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities). ควรสร้างที่พัก โครงสร้างพื้นฐานให้มีความเหมาะสมกลมกลืนไปกับสภาพแวดล้อมธรรมชาติ มุ่งเน้นเรื่องคุณค่าธรรมชาติที่มีลักษณะเด่นที่เป็นเอกลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยวเป็นสิ่งดึงดูดนักท่องเที่ยว ไม่จำเป็นต้องเสริมแต่งให้ทันสมัย การเข้าถึง (Accessibility) ถนนหนทางไปสู่แหล่งท่องเที่ยว ป้ายบอกทาง ควรพัฒนาให้มีความปลอดภัยและเกิดประโยชน์สูงสุด ทั้งนี้ยังเป็นประโยชน์ต่อชุมชนในพื้นที่ด้วย

LOCATION(S): CMU LIBRARY

ภัทรอนงค์ ณ เชียงใหม่. แนวกลยุทธ์การตลาดการท่องเที่ยวของศูนย์อนุรักษ์ช้างไทย จังหวัด

ลำปาง. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2544.

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาการดำเนินงานด้านการตลาดการท่องเที่ยวของศูนย์อนุรักษ์ช้างไทยในระยะเวลาที่ผ่านมา และเพื่อเสนอแนะแนวกลยุทธ์การตลาดการท่องเที่ยวที่เหมาะสมของศูนย์อนุรักษ์ช้างไทย จังหวัดลำปาง โดยมีกรอบแนวคิดของการศึกษา เพื่อเป็นการวิเคราะห์สถานการณ์ปัจจุบันด้านการตลาดการท่องเที่ยว ปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายในที่ส่งผลกระทบต่อศูนย์อนุรักษ์ช้างไทยมีความจำเป็นต้องพัฒนาการดำเนินงานด้านการตลาดการท่องเที่ยว

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศที่เดินทางมาเยือนศูนย์อนุรักษ์ช้างไทย ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวในลำปาง และเชียงใหม่ เจ้าของกิจการปางช้างเอกชนในเชียงใหม่ และผู้แทนจากหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง การวิเคราะห์ข้อมูลเป็นการรวบรวมข้อมูลจากหนังสือ เอกสาร แบบสอบถาม และการสัมภาษณ์ จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ตามกรอบแนวคิดของการศึกษา

ผลการศึกษารูปได้ดังนี้คือ ศูนย์อนุรักษ์ช้างไทย ซึ่งจัดตั้งโดยองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงของจังหวัดลำปางและประเทศไทย ในฐานะที่เป็นศูนย์ข้อมูลทางวิชาการเกี่ยวกับช้าง และศูนย์กลางในการอนุรักษ์ช้าง ถึงแม้ว่าความเป็นหน่วยงานของรัฐจะทำให้ภาพลักษณ์ของศูนย์อนุรักษ์ช้างไทยในสายตาของนักท่องเที่ยวน่าเชื่อถือมากขึ้น แต่ในขณะเดียวกันก็ทำให้ขาดความคล่องตัวในการดำเนินการด้านการตลาดอีกด้วย นอกจากนั้นแล้วในระยะ 10 ปีที่ผ่านมาศูนย์อนุรักษ์ช้างไทยก็ยังไม่ได้มีการดำเนินการด้านการตลาดในเชิงรุกที่ชัดเจน

ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อศูนย์อนุรักษ์ช้างไทยมีความจำเป็นต้องพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินการด้านการตลาดการท่องเที่ยว ได้แก่ ปัจจัยภายนอก อันหมายถึง สถานการณ์การแข่งขันทางการตลาดของธุรกิจปางช้างที่สูงขึ้น รูปแบบความต้องการของนักท่องเที่ยวเปลี่ยนแปลงไป นโยบายการส่งเสริมการท่องเที่ยวของประเทศที่สนับสนุนให้แหล่งท่องเที่ยวได้รับการพัฒนา และความต้องการของนักท่องเที่ยว ปัจจัยภายใน อันหมายถึง นโยบายขององค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ที่ต้องการพัฒนาอนุรักษ์ช้างไทยให้มีรายได้เพิ่มขึ้น การปรับปรุงโครงสร้างของศูนย์อนุรักษ์ช้างไทย และการกระตุ้นให้บุคลากรพัฒนาตนเอง

แนวกลยุทธ์การตลาดที่เหมาะสมสำหรับศูนย์อนุรักษ์ช้างไทย โดยมีเป้าหมายในการเพิ่มรายได้ให้สามารถครอบคลุมค่าใช้จ่ายได้ทั้งหมด ควรเน้นการเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวและเพิ่มค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนของนักท่องเที่ยว ตลาดกลุ่มเป้าหมายสำคัญได้แก่นักท่องเที่ยวชาวไทย

กลุ่มครอบครัว กลุ่มนักเรียนนักศึกษา กลุ่มขับรถเดินทาง และกลุ่มวัยทำงาน และนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ กลุ่มที่เดินทางกับบริษัทนำเที่ยว กลุ่มวัยทำงาน และกลุ่มที่เดินทางด้วยตนเอง กลยุทธ์ในการดำเนินการด้านการตลาดการท่องเที่ยวที่สำคัญของศูนย์อนุรักษ์ช้างไทย ได้แก่ การพัฒนาสินค้าที่มีอยู่แล้วให้ดียิ่งขึ้น การสร้างความแตกต่างให้กับสินค้าและราคา การขายสินค้ารวมกันเป็นรายการนำเที่ยว การขยายช่องทางการจัดจำหน่ายให้มากขึ้น การจัดตั้งฝ่ายการตลาดที่ดูแลรับผิดชอบการดำเนินการด้านการตลาดเชิงรุก และการอบรมภาษาต่างประเทศให้กับบุคลากร

ผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะกลยุทธ์การตลาดการท่องเที่ยวที่เหมาะสมของศูนย์อนุรักษ์ช้างไทยไว้ดังนี้คือ ด้านการจัดการด้านสินค้า ควรสร้างความแตกต่างให้กับสินค้าหลัก เพื่อเป็นการดึงดูดให้นักท่องเที่ยวรู้สึกสนใจในความแตกต่างนี้ และควรปรับปรุงสินค้าเสริมที่มีอยู่แล้วให้กลายเป็นสินค้าหลักของตลาดกลุ่มเป้าหมายใหม่ๆ เพื่อเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยว โดยการปรับปรุงการแต่งช้างให้มุ่งเน้นการบรรยายถึงธรรมชาติวิถีชีวิตของช้าง และความผูกพันที่มีต่อความผูกพัน ช้าง การให้ช้างแสดงความสามารถพิเศษในทางสร้างสรรค์ ควรมีการอธิบายให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น และควรใช้เอกสารแผ่นพับประกอบการบรรยายในหลายภาษาแจกให้นักท่องเที่ยวภาษาที่ใช้บรรยายควรมีภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ส่วนกิจกรรมอื่นๆ ที่มีอยู่แล้ว ควรได้รับการพัฒนาให้มีความโดดเด่นและชัดเจนขึ้น เช่น การนั่งช้างชมธรรมชาติ ควรมีการรักษาความปลอดภัยอย่างดี โรงเรียนฝึกสอนควาญช้างควรปรับหลักสูตรให้กระชับสั้น และมีหลักสูตรภาษาต่างประเทศ ควรขยายโครงการพ่อแม่อุปถัมภ์ช้างไปยังนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ควรจัดให้มีป้ายชี้ทาง ป้ายสื่อความหมาย และป้ายอธิบายสถานที่ต่างๆ ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ กระจายในทุกพื้นที่ของศูนย์ฯ ห้องน้ำควรได้รับการดูแลเรื่องความสะอาด ร้านอาหารควรสะอาดถูกสุขลักษณะ และจำหน่ายในราคาที่เหมาะสม ร้านจำหน่ายสินค้าที่ระลึก นอกจากจะจำหน่ายสินค้าเกี่ยวกับช้างแล้ว ควรมีสินค้าของลำปางร่วมจำหน่ายด้วย อาคารแสดงนิทรรศการเกี่ยวกับช้างไทยควรตั้งอยู่ในที่โดดเด่น และควรจัดให้มีลานพักผ่อนด้วย ควรจัดให้มีกิจกรรมพิเศษอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางท่องเที่ยวศูนย์อนุรักษ์ช้างไทยได้ตลอดทั้งปี ควรผนวกสินค้าภายนอกอื่นๆ ร่วมกับศูนย์อนุรักษ์ช้างไทย ด้วยการจัดทำเป็นตัวอย่างรายการนำเที่ยวเพื่อเชื่อมโยงหลายๆ แหล่งท่องเที่ยวเข้าด้วยกัน และควรเพิ่มมาตรการในการรักษาความปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยว ด้านการจัดการด้านราคา ด้วยการเพิ่มราคาสินค้า เช่น อาจขึ้นราคาค่าเข้าชมการแสดงของช้าง และการลดราคาสินค้าสำหรับการซื้อล่วงหน้า และการซื้อที่มีปริมาณมาก ด้านการจัดการด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ควรเมช่องทางการจัดจำหน่ายใน 3 ช่องทางคือ การขายตรงกับนักท่องเที่ยว ขายผ่านบริษัทนำเที่ยว และการขายไปยังสมาคม/ชมรม หรือการเดินทางเป็นหมู่คณะของเยาวชน ด้านการจัดการด้านการส่งเสริมการตลาด ควรเข้าร่วมออกงานแนะนำตัวในงานส่งเสริมการขายที่เจาะกลุ่มผู้บริโภคโดยตรง เช่น งานเทศกาลเที่ยวเมืองไทยของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ควรเข้าร่วมงานพบปะแลกเปลี่ยนการขายกับบริษัทนำเที่ยว ควรจัดโครงการร่วมกับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

ไทยให้ช่วยแนะนำศูนย์อนุรักษ์ช้างไทยให้นักท่องเที่ยว และบริษัทนำเที่ยวในต่างประเทศรู้จัก ควร
มีการโฆษณาประชาสัมพันธ์อย่างกว้างขวางในเชิงรุก และควรจัดทำสื่ออุปกรณ์ที่ใช้ในการโฆษณา
ประชาสัมพันธ์ในรูปแบบต่างๆ เช่น แผ่นพับ โปสเตอร์ จัดทำวีดิทัศน์ ด้านการจัดการด้านบุคลากร
ควรมีการพัฒนาคุณภาพของบุคลากรที่มีอยู่ โดยเพิ่มเติมการอบรมด้านการใช้ภาษาต่างประเทศ
อบรมจิตสำนึกในการให้บริการ รวมไปถึงการสรรหาบุคลากรที่มีคุณภาพดี และมีความชำนาญ
เรื่องภาษาต่างประเทศมาเป็นพนักงานต้อนรับ ด้านการจัดการด้านขั้นตอนการให้บริการ ควรมีป้าย
ชี้ทางทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษภายในบริเวณศูนย์ฯ ควรจัดระบบการคมนาคมภายในจาก
บริเวณทางเข้าศูนย์อนุรักษ์ช้างไทยมาจนถึงลานแสดงของช้าง และควรจัดให้มีจักรยานให้นักท่อง
เที่ยวเช่าขี่เที่ยวภายในศูนย์ และข้อเสนอแนะด้านภาพลักษณ์ต่างๆ ขององค์กร เช่น การสร้างตรา
สัญลักษณ์ การสร้างเพลงประจำศูนย์ การกำหนด Brand Name ของศูนย์ฯ การกำหนด Sub Theme
ของศูนย์ฯ การแต่งตั้ง Presenter ที่เป็นคราานักร้องวัยรุ่นที่มีภาพพจน์ของการเป็นคนรุ่นใหม่ที่น่าสนใจ
ใจการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และควรมีการออกแบบเครื่องแต่งกายของพนักงานและบุคลากรให้เป็น
รูปแบบเดียวกัน และสะท้อนความเป็นท้องถิ่นของจังหวัดลำปาง

LOCATION(S) : CMU LIBRARY

ปรีชา ผ่องเจริญกุล. การส่งเสริมรถสามล้อแรงคนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในเมืองเชียงใหม่.

วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2542.

เชียงใหม่เป็นเมืองที่โด่งดังทางการท่องเที่ยว โครงสร้างทางเศรษฐกิจของเชียงใหม่มีกิจกรรมเชิงบริการเป็นพื้นฐานของการท่องเที่ยวเป็นสำคัญ แต่เนื่องจากเชียงใหม่เป็นเมืองเก่าแก่ทางประวัติศาสตร์ และมีศิลปวัฒนธรรมอันดีงาม ซึ่งมีการพัฒนาสั่งสมกันมาอย่างต่อเนื่องเป็นระยะเวลายาวนานกว่า 700 ปี จนเป็นเอกลักษณ์ของตนเอง อันได้แก่การมีภูมิสถาปัตยกรรมการวางผังเมืองโบราณของการตั้งถิ่นฐาน คูเมือง มีกำแพงเมือง มีวัดวาอารามเก่าแก่ที่สำคัญๆ ตลอดจนวัฒนธรรม วิธีการดำรงชีวิตแบบล้านนาที่ผู้คนมีอัตลักษณ์อันดีงาม ดังนั้นเพื่อให้การท่องเที่ยวของจังหวัดเชียงใหม่มีการขยายตัวและพัฒนาไปอย่างยั่งยืนมั่นคง จึงควรเน้นการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เป็นสำคัญ การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของเมืองเชียงใหม่ โดยเฉพาะในเขตคูเมืองเชียงใหม่ที่เหมาะสมและกลมกลืนมีจุดน่าจะไปส่งเสริมให้มีการใช้รถสามล้อแรงคนอย่างจริงจัง จึงเกิดโครงการศึกษาวิจัยการส่งเสริมสามล้อแรงคนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในเมืองเชียงใหม่ขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจความเป็นไปได้ในการส่งเสริมและอนุรักษ์สามล้อแรงคน การสำรวจความคิดเห็นของผู้ที่ต้องการใช้บริการรถสามล้อซึ่งได้แก่นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวเมืองเชียงใหม่ และสำรวจความคิดเห็นทางด้านผู้จัดหาบริการสามล้อแก่นักท่องเที่ยว อันได้แก่ บริษัทนำเที่ยว ผู้ให้เช่ารถสามล้อ และคนขับขี่รถสามล้อ

ผลการวิจัยการส่งเสริมรถสามล้อแรงคนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในเมืองเชียงใหม่ โดยสรุปตามประเภทของกลุ่มบุคคลต่างๆ ดังนี้ นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ นักท่องเที่ยวชาวไทยร้อยละ 67.0 เห็นว่าการใช้รถสามล้อสำหรับการเดินทางระยะสั้นภายในเมืองมีความเหมาะสม นักท่องเที่ยวชาวไทยเห็นว่า หากมีการรับรองมาตรฐานในการเรียกใช้รถสามล้อแล้ว นักท่องเที่ยวชาวไทยจำนวนมากจะทดลองใช้ (ร้อยละ 84.0) ผู้อยู่อาศัยเมืองเชียงใหม่ มีความเห็นว่าการบริหารที่ซ้ำ เรียบหายาก และกลัวอันตรายจากการใช้ เช่น อุบัติเหตุ ซึ่งหากแก้ไขปัญหาดังนี้ได้แล้ว ผู้อยู่อาศัยในเมืองเชียงใหม่ (ร้อยละ 62.0) จะหันกลับมาใช้บริการรถสามล้อมากขึ้น กิจการให้เช่ารถสามล้อ ข้อมูลจากกิจการให้เช่ารถสามล้อ 2 แห่งในจำนวนผู้ประกอบการให้เช่ารถสามล้อในจังหวัดเชียงใหม่ทั้งหมด 4 แห่ง พบว่า เนื่องจากว่ารายได้ที่ได้รับจากการให้เช่ารถสามล้อของกิจการนี้น้อย ไม่พอกับการลงทุนและการซ่อมแซมรถสามล้อ หรือแม้แต่การที่จะซื้อรถมาเพิ่มยังไม่คุ้มกับการลงทุน ทำให้กิจการเหล่านี้ขาดความเชื่อมั่นในความเป็นไปได้ของการที่จะให้บริการรถสามล้อเพื่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ แต่ถ้าหากว่ามีแนวทางในการส่งเสริมให้คนใช้บริการรถสามล้อมากขึ้น และได้รับการสนับสนุนเงินลงทุนดอกเบี้ยต่ำแล้ว ทางผู้ประกอบการก็เห็นด้วยที่จะปรับปรุงสภาพรถและเพิ่มการลงทุนให้มากขึ้น ผู้ขับขี่รถสามล้อส่วนใหญ่จะให้บริการเกี่ยวกับ

การท่องเที่ยว เช่น ให้บริการนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศยังมีน้อย (ร้อยละ 20.0) และยังมีปัญหาเกี่ยวกับการแข่งบริการลูกค้ากับรถสองแถว และรถตุ๊กๆ ทำให้ผู้ขับขี่รถสามล้อเห็นด้วยกับการที่จะจัดการให้บริการนักท่องเที่ยวร่วมกับบริษัทนำเที่ยวเพื่อเป็นทางออกหนึ่งของการเพิ่มรายได้ และเป็นการให้อาชีพนี้ดำรงอยู่ต่อไปได้

ผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะในการส่งเสริมรถสามล้อแรงคนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในเมืองเชียงใหม่ เกิดศักยภาพเป็นจริงและดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงต่อไปได้ ดังนี้คือ ด้านการจัดระบบระเบียบการจราจรภายในบริเวณเมืองเก่า อันประกอบด้วยบริเวณภายในสี่เหลี่ยมคูเมืองซึ่งเป็นบริเวณที่มีความสำคัญที่สุด และบริเวณใกล้เคียงโดยรอบคูเมืองดังนี้ จัดระบบขนส่งมวลชนที่สะอาด ปราศจากกลิ่น เสียง และลดความแออัดการใช้รถยนต์ส่วนบุคคล ตลอดจนพาหนะที่ใช้เครื่องยนต์ลงให้มากที่สุด ส่งเสริมการปลูกไม้ดอกไม้ประดับ และต้นไม้ที่ให้ร่มเงาตามถนนที่ต่างๆ ให้มากที่สุดโดยเฉพาะในที่สาธารณะ กำหนดถนนบางสายให้เป็นถนนเฉพาะสำหรับคนเดิน ด้านการสนับสนุนการปรับปรุงอาชีพขับขี่รถสามล้อ จัดการอบรมด้านภาษาต่างประเทศที่ใช้ในการสื่อสารความหมายต่างๆ โดยเฉพาะภาษาอังกฤษ ให้แก่ผู้ขับขี่สามล้อโดยหน่วยงานของรัฐ เช่น ททท. หอการค้า สมาคมธุรกิจท่องเที่ยว หรือสถาบันการศึกษา ปรับปรุงสภาพผู้ขับขี่โดยการจัดหาแหล่งเงินกู้พิเศษ หรือกองทุนพิเศษสนับสนุนจากภาครัฐหรือเอกชน ในการจัดหาอุปกรณ์การแต่งกายในรูปแบบพื้นเมืองที่เหมาะสม ให้การสนับสนุนการปรับปรุงรถสามล้อให้อยู่ในสภาพที่ดี แข็งแรง สามารถกันแดดกันฝน และมีระบบไฟส่องทางและแผงสะท้อนในยามกลางคืน ขอความร่วมมือจากโรงแรมจัดหาที่จอดรถสามล้อ เพื่อรอให้บริการแก่นักท่องเที่ยวของโรงแรม จัดการรวมกลุ่มผู้ประกอบการอาชีพขับขี่สามล้อ ให้มีการประสานงาน และเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับอาชีพของคนรณรงค์และสนับสนุนให้นักเรียนนักศึกษาขับขี่รถสามล้อนอกเวลาเรียน เป็นการหารายได้พิเศษ และประชาสัมพันธ์ให้นักท่องเที่ยวได้ทราบ เพื่อการสนับสนุนและจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ ค่านิยมของสังคมที่มีต่อการขับขี่สามล้อ

LOCATION(S) : CMU LIBRARY

สุวณี ทรัพย์พิบูลย์ผล. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศกับการเปลี่ยนแปลงของชุมชนปกากะญอ

(กะเหรี่ยง) บ้านแม่กลางหลวงและบ้านอังก้าน้อย อุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์ จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2544.

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาการเปลี่ยนแปลงของชุมชนหลังจากที่มีการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเกิดขึ้น และศึกษาถึงผลกระทบด้านบวกและด้านลบต่อการเปลี่ยนแปลงในชุมชน โดยศึกษาการเปลี่ยนแปลงและผลกระทบทางสังคมและวัฒนธรรมของชุมชนกะเหรี่ยง บ้านแม่กลางหลวงและบ้านอังก้าน้อย อุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์ จังหวัดเชียงใหม่

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ ตัวแทนหรือหัวหน้าครัวเรือนหมู่บ้านแม่กลางหลวง และบ้านอังก้าน้อย จำนวน 75 คน จาก 75 ครัวเรือน การเก็บรวบรวมข้อมูลได้จากการศึกษาจากเอกสารงานวิจัยเกี่ยวข้อง การสังเกตแบบมีส่วนร่วม การสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง การสนทนากลุ่มย่อย และจากแบบสอบถามจำนวน 75 ชุด ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาทั้งหมดถูกนำมาประมวลหาค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ยโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรม SPSS แล้วนำเสนอในรูปของตารางและการบรรยายประกอบ

ผลการศึกษาพบว่าโครงสร้างหลักทางสังคมและวัฒนธรรมของชุมชนกะเหรี่ยงมิได้เปลี่ยนแปลงไปมากนัก แต่ได้มีการปรับตัวเพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมรอบด้าน ชุมชนยังคงได้ซึ่งระบบการผลิตแบบเลี้ยงตนเอง และคงความสัมพันธ์แบบเครือญาติที่มีความเอื้อเพื่อแบ่งปัน มีความสามัคคีช่วยเหลือกันอย่างดี ซึ่งแม้ว่าชุมชนจะมีการเปลี่ยนแปลงการนับถือศาสนาไปแล้ว แต่ก็ยังคงไว้ซึ่งระบบคุณค่าของการเคารพต่อธรรมชาติซึ่งมีสิ่งเหนือธรรมชาติควบคุมอยู่ การท่องเที่ยวในชุมชนได้นำมาซึ่งผลกระทบทั้งเชิงบวกและเชิงลบในทางสังคม วัฒนธรรม แม้ในระยะต้นจะมองไม่เห็นเด่นชัดนักก็ตาม ในเชิงบวกได้ช่วยยับยั้งการตัดไม้ทำลายป่า แต่ในขณะเดียวกันก็ได้ส่งผลกระทบในเชิงลบเช่นกัน ก่อให้เกิดมลภาวะ เช่น ขยะมูลฝอย การรบกวนระบบนิเวศของป่าดิบเขาตอนบน และรบกวนความเป็นส่วนตัวหรืออิสระในการใช้พื้นที่ของชุมชนโดยส่วนรวม ชุมชนสามารถพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศให้เป็นกิจกรรมทางเลือกสำหรับการพัฒนาเศรษฐกิจในลักษณะธุรกิจชุมชนพร้อมๆ กับการอนุรักษ์ฟื้นฟูวัฒนธรรมและภูมิปัญญาของชุมชนท้องถิ่น ก่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน เพื่อรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสภาพแวดล้อมอย่างยั่งยืน

ผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะดังนี้คือ ควรหามาตรการในการกำจัดขยะมูลฝอยแบบองค์รวม อันหมายถึง รวมทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะหน่วยงานต้นสังกัด คือ อุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์ ที่จะหาทางป้องกันปัญหามลพิษสู่สิ่งแวดล้อม และการทำลายระบบนิเวศของป่า

การรองรับของพื้นที่ที่ปฏิบัติได้จริงจัง โดยไม่ส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศและธุรกิจท่องเที่ยวในชุมชน หากจะมีการเริ่มธุรกิจชุมชนในด้านการท่องเที่ยวในสถานที่อื่นอีก ควรให้ชุมชนและผู้เข้าร่วมเข้าใจความหมายของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ หรือการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ให้อ่องแท้ก่อนเริ่มกิจการใดๆ ควรมีการปรับปรุงส่งเสริมผลิตภัณฑ์ที่มาจากชุมชนในรูปแบบอื่นๆ ให้เกิดความหลากหลายและมากขึ้นที่จะจำหน่ายให้นักท่องเที่ยว และควรปรับปรุงรูปแบบของผลิตภัณฑ์อื่นๆ ด้วยเช่นกัน

LOCATION(S) : CMU LIBRARY

วัฒนชัย ชูมาก. แรงงูใจในการเดินทางท่องเที่ยวต่างประเทศของนักท่องเที่ยวชาวไทย : กรณีศึกษาสมาชิกสโมสรโรตารี อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2544.

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาถึงพฤติกรรมในการเดินทางท่องเที่ยวต่างประเทศของนักท่องเที่ยวชาวไทย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ สมาชิกสโมสรโรตารี ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้แบบสอบถามในการรวบรวมข้อมูล

ผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางไปท่องเที่ยวต่างประเทศเพื่อต้องการความแปลกใหม่เป็นเหตุผลสำคัญที่สุด รองลงมาคือ การเดินทางไปต่างประเทศเพื่อไปพักผ่อนหย่อนใจ และเป็นการให้รางวัลกับชีวิต นอกจากนี้ยังพบว่าปัจจัยที่สนับสนุนให้การเดินทางไปต่างประเทศทำให้ง่ายขึ้นคือ การมีรายได้มากขึ้น มีวันหยุดพักผ่อนมากขึ้น และความเจริญในการคมนาคมมีมากขึ้น สำหรับช่วงเวลาในการเดินทางท่องเที่ยวยังต่างประเทศนั้น พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เดินทางท่องเที่ยวต่างประเทศในช่วงวันหยุดพักร้อน หรือช่วงปิดเทอมมากที่สุด รองลงมาคือเดินทางในช่วงอื่นๆ และช่วงวันหยุดเทศกาล และกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เลือกใช้บริการจากบริษัทนำเที่ยวเป็นจำนวนมากที่สุด และลักษณะในการเดินทางท่องเที่ยวต่างประเทศนั้น ส่วนใหญ่เป็นการเดินทางท่องเที่ยวกับครอบครัวเป็นจำนวนมากที่สุด สำหรับเรื่องความถี่ในการเดินทาง พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เดินทางเดินทางท่องเที่ยวต่างประเทศประมาณปีละ 1 ครั้ง เป็นจำนวนมากที่สุด และใช้ระยะเวลาในการเดินทางท่องเที่ยวมากกว่า 7,000 บาทต่อวัน จากการศึกษาแรงงูใจในการเดินทางท่องเที่ยวต่างประเทศ ผู้ศึกษาได้นำเอาแนวคิดเกี่ยวกับแรงผลักดันและแรงดึงดูดทางการท่องเที่ยวของ Dann ซึ่งประกอบไปด้วยความต้องการที่ตอบสนองความต้องการทางร่างกาย ความต้องการเดินทางเพื่อให้โอกาสในการเข้าสังคม ความต้องการที่ตอบสนองความต้องการทางร่างกาย ความต้องการเดินทางเพื่อให้โอกาสในการเข้าสังคม ความต้องการที่จะศึกษาเรียนรู้วัฒนธรรม ชนชาติและการดำรงชีวิตที่แตกต่างไปจากที่อยู่อาศัยเดิม ความต้องการความภาคภูมิใจทางด้านสถานภาพและชื่อเสียง และความต้องการค้นพบสิ่งใหม่ๆ สถานที่ใหม่ๆ และแนวคิดเกี่ยวกับแรงงูใจทางการท่องเที่ยว กับความแตกต่างทางด้านประชากรศาสตร์ จากการศึกษาพบว่า ผู้ที่มีลักษณะทางประชากรศาสตร์ที่ต่างกัน จะมีแรงงูใจในการเดินทางท่องเที่ยวที่ต่างกัน กล่าวคือแรงงูใจในการเดินทางท่องเที่ยวในวัยนั้น จะมีความแตกต่างกันตามความแตกต่างกันด้านเพศ อายุ และสถานภาพ โดยพบว่าเพศชายมีแรงงูใจในการเดินทางท่องเที่ยวต่างประเทศเพื่อที่จะได้พบเห็นสิ่งแปลกใหม่จากการเดินทางท่องเที่ยว ในขณะที่เพศหญิงมีแรงงูใจในการเดินทางท่องเที่ยวเพื่อต้องการพักผ่อนหย่อนใจ และพบว่าผู้ที่มีอายุมากกว่า 50 ปีขึ้นไป มีแรงงูใจในการเดินทางท่องเที่ยวเพื่อที่จะได้พบเห็นสิ่งแปลกใหม่เป็นจำนวนมากที่สุด รองลงมาคือผู้ที่มีอายุ 31-40 และ 41-50 และผู้ที่มีอายุ

ต่ำกว่า 30 ปี เป็นผู้ที่มีความแข็งแรงใจในการเดินทางท่องเที่ยวต่างประเทศเพื่อแสวงหาความรู้เป็นจำนวนมากที่สุด รองลงมาคือผู้ที่มีอายุ 31-40 ปี มากกว่า 50 ปี และ 41-50 ปี นอกจากนี้ผลการศึกษายังพบว่าผู้ที่เดินทางท่องเที่ยวต่างประเทศเพื่อต้องการพักผ่อนหย่อนใจนั้นจะเป็นผู้ที่มีสถานภาพหย่ามากที่สุด และผู้ที่มีสถานภาพโสดจะมีแรงจูงใจในการเดินทางท่องเที่ยว เพื่อที่จะได้พบเห็นสิ่งแปลกใหม่ และเพื่อที่จะแสวงหาความรู้จากการเดินทางมากกว่า ผู้ที่มีสถานภาพสมรสและผู้ที่มีสถานภาพหย่า

ผู้วิจัยได้เสนอแนะแนวทางในการพัฒนาสิ่งดึงดูดใจเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการในการเดินทางของนักท่องเที่ยวไว้ดังนี้คือ ควรพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้มีกิจกรรมที่มีความหลากหลาย สามารถตอบสนองความต้องการที่หลากหลายของนักท่องเที่ยวได้ การสร้างกิจกรรมหรือสถานที่ท่องเที่ยวให้สามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวได้ สามารถดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวชาวไทยเลือกเดินทางท่องเที่ยวในประเทศแทนการเดินทางไปท่องเที่ยวต่างประเทศได้ การจัดงานเทศกาลประจำปี จะเป็นสิ่งดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวได้ เช่น จังหวัดเชียงใหม่มีการจัดฉลองเทศกาลไม้ดอกไม้ประดับ งานเทศกาลสงกรานต์ งานเทศกาลลอยกระทง งานฤดูผลไม้ท้องถิ่นเป็นต้น ควรส่งเสริมประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวที่มีลักษณะเป็น “ที่สุด” เช่น ใหญ่ที่สุด เก่าแก่ที่สุด ฯลฯ ซึ่งจะสามารถสร้างแรงจูงใจหรือกระตุ้นให้เกิดความอยากรู้ อยากเห็นของนักท่องเที่ยว ทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความสนใจและเดินทางมาเที่ยวชม นอกจากนี้ควรมีการสร้างค่านิยมใหม่ในการเดินทางท่องเที่ยว การจัดโครงการรณรงค์เพื่อให้คนไทยเดินทางท่องเที่ยวในประเทศไทย แทนการท่องเที่ยวในต่างประเทศ การปลูกจิตสำนึกของคนไทยให้เห็นถึงผลกระทบจากการเดินทางท่องเที่ยวต่างประเทศ ด้วยการเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจด้านการท่องเที่ยวต่อนักเรียน นักศึกษา ประชาชนทั่วไปถึงบทบาทและความสำคัญของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ กำหนดรูปแบบของการส่งเสริมการท่องเที่ยว เช่น การโฆษณา การส่งเสริมการขาย การประชาสัมพันธ์ และการผลิตสื่อทัศนูปกรณ์และเอกสารต่างๆ ให้สอดคล้องกับพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวที่ทำการส่งเสริม สนับสนุนและร่วมมือกับธุรกิจเอกชนและหน่วยงานของรัฐในท้องถิ่นเพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์งานเทศกาล งานประเพณี ตลอดจนกิจกรรมอื่นๆ ที่นักท่องเที่ยวสนใจ รณรงค์ให้นักท่องเที่ยวและประชาชนในท้องถิ่นเกิดจิตสำนึกความรับผิดชอบในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และทรัพยากรทางการท่องเที่ยว ให้การสนับสนุนหน่วยงานภาครัฐ และเอกชนในการจัดการเดินทางท่องเที่ยว เพื่อทัศนศึกษาอย่างถูกวิธีสำหรับเยาวชน ให้การสนับสนุนในการจัดทำแผนการตลาดการท่องเที่ยวของจังหวัดต่างๆ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของแผนพัฒนาจังหวัดนั้นๆ และใช้แหล่งท่องเที่ยวหลักที่มีอยู่ เช่น เชียงใหม่ ภูเก็ต หาดใหญ่ พัทยา กรุงเทพฯ ซึ่งมีสิ่งอำนวยความสะดวกพร้อม เพื่อที่จะชักจูงกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีรายได้สูง

วัฒนา เจียรพิพันธ์. การสร้างบทเรียนภาษาอังกฤษเพื่อจรรโลงวัฒนธรรมและส่งเสริม

การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ (ECO-TOURISM) ในจังหวัดมหาสารคาม เน้นเนื้อหา
ด้านการท่องเที่ยว. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม, 2539.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ สร้างบทเรียนภาษาอังกฤษโดยเน้นเนื้อหาเกี่ยวกับ
การท่องเที่ยว สำหรับประชาชนในท้องถิ่น ที่มีศักยภาพด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เพื่อ
ศึกษาแนวทางในการสอนภาษาอังกฤษที่มีประสิทธิภาพสำหรับประชาชนในท้องถิ่นที่ประกอบ
อาชีพท่องเที่ยว เพื่อศึกษาผลกระทบจากการใช้บทเรียนภาษาอังกฤษเพื่อจรรโลงวัฒนธรรมและส่งเสริม
การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ ประชาชนในหมู่บ้านแพ่ง อำเภอโกสุมพิสัย
จังหวัดมหาสารคาม ที่ประกอบอาชีพขายเนื้อ จำนวน 20 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบเจาะจง
(Purposive Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถามเพื่อศึกษา
ข้อมูลพื้นฐานความต้องการในการเรียนภาษาอังกฤษ ทศนคติต่อด้านบทเรียนและการเรียนการสอน
ภาษาอังกฤษ ด้านวัฒนธรรมและด้านสิ่งแวดล้อม แบบสอบถามวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน บท
เรียนภาษาอังกฤษ 40 ชั่วโมง ที่ใช้สอนกลุ่มตัวอย่างโดยสอนวันละ 2 ชั่วโมง สถิติที่ใช้ในการ
วิเคราะห์ คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t-test Dependence

ผลการวิจัยพบว่า บทเรียนภาษาอังกฤษที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยยึดหลักภาษาอังกฤษ
เพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะ (English For Specific Purpose) ที่ใช้สอนแบบการสอนภาษาเพื่อการสื่อ
สาร (The Communication Approach) ที่ใช้สอนมีประสิทธิภาพจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อน
และหลังสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการสอน
ภาษาอังกฤษ การจรรโลงวัฒนธรรม และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมก่อนสอนและหลังสอนไม่แตก
ต่างกัน กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นประชาชนในหมู่บ้านแพ่งที่มีอาชีพท่องเที่ยวและจำหน่ายผลิตภัณฑ์เนื้อ
หมู มีทัศนคติที่ดีต่อภาษาอังกฤษ และการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเป็นพื้นฐานอยู่แล้ว เมื่อได้มีโอกาส
เรียนรู้เพิ่มขึ้น จึงมีทัศนคติไม่แตกต่างไปจากเดิม รวมทั้งมีความต้องการที่จะเรียนรู้ภาษาอังกฤษมี
เพิ่มมากขึ้นด้วย

ผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะโดยแบ่งออกเป็น 3 ประเด็นคือ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการ
สร้างบทเรียน การสร้างบทเรียนต้องคำนึงถึงความต้องการของผู้เรียนเป็นหลัก โดยการสอนควรมี
การสำรวจความต้องการของผู้เรียนว่า ผู้เรียนต้องการเรียนรู้อะไรมีความสนใจในสิ่งใด และสิ่งใดที่
เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนมากที่สุด แล้วนำข้อมูลนั้นมาประกอบในการสร้างบทเรียน ควรมีการจำกัด
ทักษะภาษาที่จะใช้สอน เช่น ทักษะการฟัง ทักษะการพูด เป็นต้น ตามความต้องการของผู้เรียน บท

เรียนภาษาอังกฤษควรมีคำอ่านภาษาไทยกำกับได้คำศัพท์ที่มีความหมายของคำและประโยค มีรูปภาพประกอบคำศัพท์และเนื้อหา เพราะจะทำให้ผู้เรียนสนใจในบทเรียนและง่ายต่อการจดจำ ส่วนข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเรียนการสอน มีดังนี้คือ แนวทางในการสอนภาษาอังกฤษที่เหมาะสม ควรเป็นแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร เนื่องจากแนวการสอนนี้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตจริงได้ ควรให้ผู้เรียนมีโอกาสฝึกและปฏิบัติจริงมากเท่าที่จะสามารถทำได้ เช่น มีโอกาสฝึกกับชาวต่างชาติ (Native Speaker) และข้อเสนอแนะทั่วไปมีดังนี้คือ ควรให้ศูนย์การเรียนนอกโรงเรียน (กศน.) มีส่วนในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ เพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะ หรือยึดหลักความต้องการของผู้เรียนเป็นหลัก เพื่อจะได้เป็นการฝึกเตรียมความพร้อมในการที่จะพัฒนาให้จังหวัดมหาสารคามเป็นเมืองท่องเที่ยวที่มีศักยภาพ

LOCATION(S) : MSU LIBRARY

เพ็ญศรี บิสนุม. สภาพและแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวทางทะเลของจังหวัดสตูล.

วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ, 2542.

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาสภาพการท่องเที่ยวทางทะเลของจังหวัดสตูล เกี่ยวกับนักท่องเที่ยว สินค้าท่องเที่ยว และแหล่งท่องเที่ยว และการบริการ และสิ่งอำนวยความสะดวก และศึกษาแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวทางทะเลของจังหวัดสตูล เกี่ยวกับเรื่องต่างๆ ไปสินค้าท่องเที่ยวและแหล่งท่องเที่ยวและการบริการ และสิ่งอำนวยความสะดวก

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษานี้คือ เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวทางทะเล ประมาณ 30 คน ผู้ประกอบการกิจการท่องเที่ยวทางทะเลประมาณ 50 คน ประชาชนซึ่งมีภูมิลำเนาใกล้แหล่งท่องเที่ยวทางทะเลประมาณ 50 คน นักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวทางทะเลในจังหวัดสตูล ชาวไทยประมาณ 30 คน และชาวต่างชาติประมาณ 30 คน การเก็บรวบรวมข้อมูลทำโดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร และเก็บข้อมูลภาคสนามด้วยการสัมภาษณ์ สังเกต และถ่ายภาพประกอบ การสัมภาษณ์จะใช้วิธีการบันทึกลงในแถบบันทึกเสียงและ/หรือจดบันทึกตามความเหมาะสม การสังเกตจะใช้วิธีการจดบันทึกและเสนอผลการศึกษากันด้วยวิธีพรรณนา

ผลการศึกษาพบว่า สภาพการท่องเที่ยวทางทะเลของจังหวัดสตูลมีส่วนที่น่าสนใจศึกษาอยู่ 3 ด้านได้แก่ ด้านนักท่องเที่ยว ด้านสินค้าท่องเที่ยว และแหล่งท่องเที่ยว และด้านบริการ และสิ่งอำนวยความสะดวก ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้ ด้านนักท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มาจากกรุงเทพฯ และปริมณฑล ส่วนนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมาจากมาเลเซียมากที่สุด นักท่องเที่ยวจะเป็นกลุ่มมากที่สุดในช่วงเดือน ธันวาคม-เมษายน และมาเพื่อต้องการพักผ่อน ด้านสินค้าท่องเที่ยว และแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญได้แก่ เกาะต่างๆ ภายในบริเวณอุทยานแห่งชาติเกาะตะรุเตา และอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะเภตรา ซึ่งบริเวณแหล่งท่องเที่ยวเหล่านี้มีทรัพยากรธรรมชาติที่สวยงาม และมีคุณค่าควรแก่นุรักษ์ให้คงอยู่ตลอดไป แต่แหล่งท่องเที่ยวหลายแห่งก็ยังอยู่ในภาวะเสื่อมโทรม ด้านบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกประกอบด้วย การคมนาคมขนส่ง การบริการด้านที่พัก การบริการด้านร้านอาหารและเครื่องดื่ม การบริการนำเที่ยว และบริการอื่นๆ ได้แก่ งานบริการด้านข้อมูลข่าวสารและการประชาสัมพันธ์ งานบริการด้านร้านขายของที่ระลึก และสินค้าพื้นเมือง ซึ่งงานบริการเหล่านี้มีความพร้อมและจำนวนเพียงพอต่อการบริการและสามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้อย่างเต็มที่

สำหรับผลการศึกษาเกี่ยวกับ แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวทางทะเลของจังหวัดสตูลที่สำคัญคือ ด้านต่างๆ ไป ควรมีแผนพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างชัดเจน ควรมีการร่วมมือระหว่างรัฐและเอกชนในการวิเคราะห์และแก้ปัญหาต่างๆ ควรส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ เพิ่มการเดินทางท่องเที่ยวและใช้งานแหล่งท่องเที่ยวในประเทศ ด้านสินค้า

ท่องเที่ยวและแหล่งท่องเที่ยว ควรพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวควบคู่ไปกับการอนุรักษ์และฟื้นฟูปรับปรุงกฎระเบียบและกฎหมายเกี่ยวกับการท่องเที่ยวให้มีประสิทธิภาพ จัดทำโครงการต่างๆ ที่ส่งผลต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว และสร้างจิตสำนึกการอนุรักษ์ให้แก่นักท่องเที่ยว การเรียนรู้เกี่ยวกับทะเล และแหล่งทรัพยากรธรรมชาติในทะเลที่จะสามารถร่วมมือปฏิบัติคนในการดูแลรักษา สินค้าท่องเที่ยวและแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลได้ ส่วนด้านบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก ควรปรับปรุงหรือตรวจสอบสภาพเส้นทางหรือพาหนะที่ใช้ในการเดินทาง ควรจัดบริการที่พักให้เพียงพอและมีคุณภาพ ควรมีร้านอาหารที่มีเพียงพอ และมีคุณภาพ ควรอบรมมัคคุเทศก์เฉพาะทางเพิ่มขึ้น ควรมีประกันภัย (พระราชบัญญัติ)คุ้มครองนักท่องเที่ยวและควรมีอุปกรณ์รักษาความปลอดภัยตลอดการเดินทาง และด้านบริการอื่นๆ ควรมีป้ายรณรงค์และป้ายเตือนอุบัติเหตุในแหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่ง เจ้าหน้าที่ประจำสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ ควรแต่งเครื่องแบบหรือติดป้ายชื่อ เพื่อให้นักท่องเที่ยวจะได้ทราบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งตำรวจท่องเที่ยวและเจ้าหน้าที่พยาบาล

ผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะไว้ดังนี้คือ ควรนำผลการศึกษาสภาพและแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวทางทะเลของจังหวัดสตูลไปใช้ในการวางแผน การพัฒนาการท่องเที่ยวทางทะเลของจังหวัดสตูล หรือจังหวัดใกล้เคียง ให้มีมาตรฐานที่ดี และสร้างความประทับใจแก่นักท่องเที่ยว อันจะส่งผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของจังหวัดและของประเทศต่อไป หน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน รวมทั้งประชาชนในท้องถิ่น ควรจะให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น ประสานงานความร่วมมือในการส่งเสริมและพัฒนากิจการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน ตลอดจนการประชาสัมพันธ์เชิญชวนให้นักท่องเที่ยวได้รู้จักและเดินทางมาเที่ยวมากยิ่งขึ้น การพัฒนาการท่องเที่ยวทางทะเลต้องส่งเสริมและชักนำให้มีการสงวนรักษาแหล่งทรัพยากรการท่องเที่ยวทั้งประเภทธรรมชาติและประเภทวัฒนธรรม โดยเฉพาะขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรมท้องถิ่น ควรได้รับการอนุรักษ์และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนการควบคุมและป้องกันการกระทำใดๆ ที่ส่งผลต่อการทำลายทรัพยากรการท่องเที่ยว และควรเพิ่มมาตรการในการให้ความคุ้มครองและรักษาความปลอดภัยบริเวณแหล่งท่องเที่ยว โดยให้มีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำอยู่ตลอดเวลา

LOCATION(S) : MSU LIBRARY

: NARESUAN LIBRARY

: BURAPHA LIBRARY

ชัชวาล เอื้อสุวรรณ. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อการท่องเที่ยว

ศึกษาเฉพาะกรณี : สวนรุกขชาติน้ำตกธารทอง อำเภอสังขม จังหวัดหนองคาย.
วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมวิทยาการพัฒนาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น,
2544.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อการท่องเที่ยว และศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อการท่องเที่ยว

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านผาตั้ง ซึ่งเป็นสถานที่ตั้งของสวนรุกขชาติน้ำตกธารทอง อำเภอสังขม จังหวัดหนองคาย และประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านที่อยู่ใกล้เคียงหรือรอบๆ สวนรุกขชาติน้ำตกธารทอง จำนวน 258 คน รวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่ได้มาด้วยการสุ่มตัวอย่างแบบผสม และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติทางสังคมศาสตร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows

ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อการท่องเที่ยวในระดับน้อย คิดเป็นร้อยละ 75.84 ในการศึกษาครั้งนี้จำแนกการจัดการสิ่งแวดล้อมออกเป็น 4 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมด้านการสงวนทรัพยากรป่าไม้ ดิน น้ำ กิจกรรมด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ดิน น้ำ กิจกรรมด้านการพัฒนาทรัพยากรป่าไม้ ดิน น้ำ และการจัดการขยะมูลฝอย และกิจกรรมด้านการจัดการเพื่อการใช้ประโยชน์ ปรากฏว่าประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ดิน น้ำ มากที่สุด และมีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาทรัพยากรป่าไม้ ดิน น้ำ และการจัดการขยะมูลฝอยน้อยที่สุด และเมื่อจำแนกตามขั้นตอนการมีส่วนร่วมตั้งแต่ การคิดค้นปัญหาและตัดสินใจ การปฏิบัติการ การร่วมรับประโยชน์และการประเมินผล ปรากฏว่าประชาชนมีส่วนร่วมในขั้นตอนการรับประโยชน์มากที่สุด และมีส่วนร่วมน้อยที่สุดในขั้นตอนการประเมินผล ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมเรียงตามลำดับได้แก่ การสนับสนุนทางสังคม การได้รับประโยชน์จากการท่องเที่ยว การมีตำแหน่งในชุมชน ทักษะต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อการท่องเที่ยว นอกจากนี้ยังพบว่าทักษะเชิงสิ่งแวดล้อมนิยมมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วม แต่ไม่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วม ตัวแปรอิสระทุกตัวสามารถร่วมทำนายตัวแปรการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อการท่องเที่ยวได้ร้อยละ 57.90

ผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะเพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนา และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อการท่องเที่ยว เพื่อให้อุตสาหกรรมท่องเที่ยวสามารถอำนวยความสะดวกต่อระบบเศรษฐกิจของชาติต่อไป ดังนี้ ทางภาครัฐควรส่งเสริมและสนับสนุนประชาชนในด้านต่างๆ เช่น การปรับปรุงสิทธิและหน้าที่ให้มีการกระจายอำนาจไปสู่ประชาชน

อย่างแท้จริง การสนับสนุนด้านงบประมาณ การสนับสนุนด้านวัสดุอุปกรณ์ การสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร และการสนับสนุนด้านการให้ความรู้หรือฝึกอบรมการจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างจริงจัง และต่อเนื่อง ซึ่งจะต้องมีการระดมความร่วมมือจากองค์กรเอกชนต่างๆ ให้มากยิ่งขึ้น ควรมีการบูรณาการแนวคิดเกี่ยวกับการวางแผนการจัดการในเชิงธุรกิจ ประกอบการพิจารณาด้วย เช่น สร้างตลาดกลางค้าผลิตภัณฑ์พื้นเมือง หรือการประกอบธุรกิจนำเที่ยว มีมัคคุเทศก์ หรือการประกอบธุรกิจที่พักในบริเวณที่ใกล้เคียงกับสวนรุกขชาติน้ำตกธารทอง โดยอาศัยจุดเด่นของน้ำตกธารทองเป็นสิ่งดึงดูดใจ แต่ทั้งนี้จะต้องมีการนำเอาแนวคิดของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประกอบด้วย ในการจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อการท่องเที่ยวจะต้องเริ่มดำเนินการจากกลุ่มของผู้นำ หรือผู้มีตำแหน่งในชุมชนก่อน แล้วจึงขยายต่อไปยังประชาชนทั่วไป ซึ่งเป็นกลุ่มใหญ่ของประชาชนในท้องถิ่น และในการปฏิบัติงานด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม ไม่ว่าจะเป็นการรณรงค์ หรือการจัดตั้งอาสาสมัคร หรือการคัดเลือกผู้นำชุมชน จะต้องระดมหรือคัดเลือกผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมมา ร่วมในการปฏิบัติงานด้วย จะต้องมีการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในเรื่องของการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม ให้ประชาชนได้เกิดการรับรู้เกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ในการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมร่วมกัน สร้างระบบและบรรทัดฐานทางสังคมให้ทุกคนประจักษ์ถึงผลเสียของการทำลายสิ่งแวดล้อม และมีการลงโทษผู้ที่ฝ่าฝืนอย่างจริงจัง รวมทั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐควรประพฤติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ประชาชนด้วย

LOCATION(S) : KKU LIBRARY

มธุรส ปราบไพร. ศักยภาพของชุมชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยว : กรณีชุมชนไทยทรงดำ บ้านเขาย้อย ตำบลเขาย้อย อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี. การค้นคว้าแบบอิสระ สาขาวิชาการจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2543.

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาศักยภาพของชุมชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวและปัจจัยที่มีผลในการทำให้ชุมชนเกิดศักยภาพในการจัดการแหล่งท่องเที่ยว กรณีชุมชนไทยทรงดำ บ้านเขาย้อย ตำบลเขาย้อย อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ ชาวไทยทรงดำที่เข้าร่วมในโครงการ “เยี่ยมเรือนเยือนเหย้าชาวไทยทรงดำ” วิธีการศึกษาใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างและแบบไม่มีโครงสร้าง การสังเกตแบบมีส่วนร่วมและแบบไม่มีส่วนร่วม การสนทนากลุ่มการวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และสถิติพรรณนา ประกอบด้วย การแจกแจงความถี่ และร้อยละ การตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation)

ผลการศึกษาพบว่า ชาวไทยทรงดำมีศักยภาพในการจัดการแหล่งท่องเที่ยว โดยพบว่าศักยภาพของชุมชนคือ การรวมกลุ่มทำงานของสมาชิกโครงการฯ โดยมีผู้นำชุมชนอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการที่มีศักยภาพ ความเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ที่สะท้อนถึงความเป็นชุมชนเดียวกัน ความเข้มแข็งทางวัฒนธรรมชุมชนที่สามารถเกิดการสืบทอดและถ่ายทอด โดยเฉพาะระบบอุดมการณ์ชุมชน การดำเนินรูปแบบทางเศรษฐกิจแบบทวิลักษณ์ และการเปิดโอกาสให้ชุมชนเกิดการมีส่วนร่วม เพื่อตัดสินใจร่วมกันอย่างสมัครใจและยุติธรรม นอกจากนี้ชุมชนยังประกอบด้วยศักยภาพในด้านลักษณะภูมิประเทศ การคมนาคม วัฒนธรรม สิ่งปลูกสร้าง และสิ่งแวดล้อมภายในชุมชนที่สามารถพัฒนาให้กลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวของชุมชนได้ นอกจากนี้ยังพบว่าปัจจัยที่มีผลในการทำให้ชุมชนเกิดศักยภาพประกอบด้วย 3 ปัจจัย ได้แก่ 1) วัฒนธรรมชุมชนที่มีความเข้มแข็ง โดยได้รับการสืบทอดอย่างต่อเนื่องและมีผลต่อความเป็นชุมชนไทยทรงดำและระบบเครือญาติ โดยเฉพาะความเชื่อเกี่ยวกับผีบรรพบุรุษและพิธีกรรม 2) การพึ่งตนเองของชุมชนโดยการอาศัยปัจจัยภายในชุมชนที่มีอาชีพและรายได้ โดยเห็นว่าการท่องเที่ยวคืออาชีพเสริมจึงไม่เกิดการพึ่งพาการท่องเที่ยว การมีผู้อาวุโส ผู้นำอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ที่ได้รับความเคารพนับถือจากชุมชน และเป็นผู้ที่มีความรู้ จึงทำให้ชุมชนต่างมีการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ซึ่งเป็นปัจจัยสนับสนุนการท่องเที่ยวของชุมชน และ 3) การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยว ตั้งแต่ระดับของการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร จนถึงการรับผลประโยชน์ร่วมกันของสมาชิกโครงการซึ่งเป็นปัจจัยสนับสนุน ทำให้เกิดการยอมรับต่อการพัฒนาชุมชนให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว

ผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรบูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับวัฒนธรรมชุมชนเข้าสู่ระบบการเรียนการสอนของท้องถิ่น การเพิ่มประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการท่องเที่ยวของชุมชน รวมถึงการปรับปรุงผลิตภัณฑ์ของชุมชน การให้ความร่วมมือระหว่างภาครัฐ หน่วยงานในท้องถิ่นและองค์กรที่เกี่ยวข้องร่วมกับชุมชนเพื่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเสริม และการสร้างเครือข่ายทางการท่องเที่ยวเพื่อเพิ่มศักยภาพของชุมชน

LOCATION(S): CMU LIBRARY

รสมารินทร์ อรุโณทัยพิพัฒน์. ปัจจัยด้านการตลาดที่มีผลต่อการเลือกใช้โรงแรมในจังหวัด
เชียงใหม่เป็นสถานที่จัดการประชุม. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการ
จัดการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2544.

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาถึงปัจจัยด้านการตลาดที่มีผลต่อการเลือกใช้
โรงแรมเป็นสถานที่จัดประชุมของหน่วยงานต่างๆ และปัญหาในการใช้บริการของโรงแรม

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา เป็นหน่วยงานประเภทต่างๆ ในจังหวัดเชียงใหม่ที่
มาใช้โรงแรมเป็นสถานที่จัดประชุมจำนวน 186 หน่วยงาน ซึ่งแบ่งเป็นหน่วยงานเอกชน 85 หน่ว
ยงาน หน่วยงานราชการ/รัฐวิสาหกิจ 86 หน่วยงาน และหน่วยงานประเภทสมาคม/ชมรม/มูลนิธิ 17
หน่วยงาน การศึกษานี้เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถามแบบปลายเปิดและปลาย
เปิดเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลโดยนำข้อมูลจากแบบสอบถามมาถอดรหัสและ
นำมาวิเคราะห์ด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรม SPSS for Windows โดยใช้สถิติเชิงพรรณนาวิเคราะห์
ซึ่งได้แก่การแจกแจงค่าความถี่ อัตราร้อยละ และการหาค่าความสัมพันธ์ของตัวแปร แล้วนำเสนอ
ข้อมูลในรูปของตารางประกอบคำบรรยาย

ผลการศึกษาพบว่า หน่วยงานกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม มีปัจจัยในการเลือกโรงแรม
ที่ไม่แตกต่างกัน กล่าวคือ พิจารณาโรงแรมจากปัจจัยด้านสถานที่ตั้ง โดยให้ความสำคัญกับการเดิน
ทางไปมาสะดวกมากที่สุด ปัจจัยด้านห้องประชุม โดยให้ความสำคัญกับขนาดและความจุของห้อง
ประชุมมากที่สุด ปัจจัยด้านอุปกรณ์การจัดประชุม โดยต้องการให้โรงแรมจัดเตรียมแอลซีดี
โปรเจคเตอร์ไว้บริการมากที่สุด ปัจจัยด้านห้องพัก โดยให้ความสำคัญกับจำนวนห้องพักที่มีเพียง
พอมมากที่สุด ปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวก โดยให้ความสำคัญกับที่จอดรถมากที่สุด ปัจจัยด้าน
ช่องทางการจัดจำหน่ายหรือช่องทางในการรับข้อมูลด้านการจัดประชุม ต่างได้รับข้อมูลด้านการจัด
ประชุมจากฝ่ายขายของโรงแรมมากที่สุด และปัจจัยด้านการส่งเสริมการตลาดโดยเห็นว่าการให้
ส่วนลดพิเศษ และการจัดเป็นแพ็คเกจการประชุมมีผลต่อการตัดสินใจเลือกโรงแรมมากที่สุด ส่วน
ปัจจัยที่มีความแตกต่างกันในการเลือกได้แก่ ปัจจัยด้านอาหารและเครื่องดื่มโดยหน่วยงานเอกชน
ให้ความสำคัญกับเรื่องรสชาติอาหารมากที่สุด หน่วยงานราชการ/รัฐวิสาหกิจ ให้ความสำคัญกับ
เรื่องความสะดวก ถูกสุขอนามัย และหน่วยงานประเภทสมาคม/ชมรม/มูลนิธิ ให้ความสำคัญกับ
เรื่องราคาราคาที่สุด ปัจจัยด้านคุณสมบัติของพนักงานหน่วยงานเอกชนและหน่วยงานราชการ/รัฐ
วิสาหกิจ ให้ความสำคัญกับพนักงานที่ยิ้มแย้มแจ่มใส เป็นมิตรมากที่สุด และหน่วยงานสมาคม/
ชมรม/มูลนิธิให้ความสำคัญกับพนักงานที่สามารถสื่อสารภาษาต่างประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ
และปัจจัยด้านราคา โดยหน่วยงานเอกชนและหน่วยงานราชการ/รัฐวิสาหกิจ ต่างพิจารณาราคาจาก

งบประมาณที่กำหนดไว้มากที่สุด และหน่วยงานประเภทสมาคม/ชมรม/มูลนิธิพิจารณาราคาจาก ความคุ้มค่าของเงินมากที่สุด

ส่วนปัญหาที่กลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม ประสบเช่นเดียวกันคือ ปัญหาการขาดการติดต่อหรือสื่อสารจากฝ่ายขายของโรงแรมหลังจากจัดการประชุมเสร็จแล้ว ส่วนปัญหาที่หน่วยงาน กลุ่มตัวอย่างประสบแตกต่างกันไปได้แก่ ปัญหาด้านห้องประชุม อุปกรณ์การจัดประชุม ห้องพัก อาหารและเครื่องดื่ม การบริการของพนักงาน และด้านราคา ซึ่งมีสาเหตุมาจากการเลือกใช้บริการของโรงแรมที่มีมาตรฐานต่างกัน

ผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะไว้ดังนี้คือ ข้อเสนอแนะด้านการปรับปรุงและพัฒนาถึง อำนาจความสะดวกและการบริการเพื่อการประชุม เกี่ยวกับห้องประชุม โรงแรมควรมีห้องประชุม หลายๆ ห้องหรือมีห้องประชุมใหญ่ที่สามารถใช้ฉากกั้นเป็นห้องประชุมย่อยๆ และควรใช้วัสดุเก็บเสียงได้เป็นอย่างดี และสามารถปรับขยายหรือลดขนาดของห้องประชุมได้ตามความต้องการของ ลูกค้า การออกแบบให้โปร่ง ไม่มีเสากั้นกลางห้อง ตกแต่งให้สวยงามสะท้อนถึงความเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นนั้นๆ ได้ และควรจัดเตรียมอุปกรณ์การประชุมที่ทันสมัยและมีประสิทธิภาพ มีการนำเทคโนโลยีด้านแสง สี เสียง ระบบการรับฟัง ระบบการแปล และระบบการประชุมทางไกล เป็นต้น มาใช้ เกี่ยวกับห้องพัก โรงแรมควรจัดเตรียมห้องพักที่มีอุปกรณ์อำนวยความสะดวกด้าน สำนักงานไว้บริการภายในห้องพัก เช่น โต๊ะเขียนหนังสือ คอมพิวเตอร์ โทรสาร ระบบฝากข้อความ อัตโนมัติ ตลอดจนสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ด้านสถานที่จอดรถ ควรจัดสถานที่จอดรถให้เพียงพอแก่ผู้เข้าร่วมประชุม และให้ความสำคัญกับการดูแลรักษาความปลอดภัยในบริเวณที่ จอดรถด้วย ด้านการบริการอาหารและเครื่องดื่ม ควรจัดให้มีความหลากหลายของอาหาร รสชาติ ความสะอาด ถูกสุขอนามัย มีปริมาณที่เพียงพอแก่จำนวนผู้เข้าร่วมประชุม รวมทั้งมีบรรยากาศ ตกแต่งห้องอาหาร และต้องมีราคาที่คุ้มค่า ด้านกิจกรรมนันทนาการ โรงแรมควรจะต้องคำนึงถึง การจัดเตรียมกิจกรรมนันทนาการไว้ให้กับผู้เข้าร่วมประชุมและผู้ติดตาม เพื่อผ่อนคลายความตึงเครียดหลังจากการเข้าประชุม ด้านการพัฒนาบุคลากร โรงแรมควรจัดฝึกอบรมพนักงานให้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในการทำงาน นอกจากนั้นควรส่งพนักงานเข้าร่วมอบรมสัมมนาที่ทาง หน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่ทำการส่งเสริมด้านธุรกิจการประชุมได้จัดขึ้น เพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์ให้กับพนักงานในด้านการจัดประชุม และด้านการยกระดับมาตรฐานการบริการ โรงแรมต้อง พัฒนาดตนเองให้มีมาตรฐานที่สูงขึ้นในทุกๆ จุดของการให้บริการ เพื่อสร้างความพึงพอใจสูงสุดให้กับลูกค้า สำหรับข้อเสนอแนะด้านการปรับปรุงและพัฒนาการส่งเสริมการตลาด โรงแรมควรมีการ ส่งเสริมให้มีภาพลักษณ์ที่ชัดเจนว่าเป็นโรงแรมเพื่อการจัดประชุม เช่น การเพิ่มชื่อโรงแรมด้วยคำว่า Convention, Conference Center เป็นต้น นอกจากนั้นยังต้องดำเนินกิจกรรมทางการตลาดอื่นๆ เช่น การโฆษณา ประชาสัมพันธ์ ส่งเสริมการขาย เป็นต้น และข้อเสนอแนะด้านการปรับปรุงและพัฒนา ระบบการบริการหลังการขาย โรงแรมควรให้ความสำคัญกับการบริการหลังการขาย โดยทำระบบ

ฐานข้อมูลของลูกค้าที่เคยมาใช้บริการ และกำหนดเวลาที่ชัดเจนในการส่งฝ่ายขายไปเยี่ยมเยียน
ลูกค้าอย่างต่อเนื่อง และควรมีการดูแลเอาใจใส่ลูกค้าทั้งเก่าและใหม่ นับตั้งแต่ก่อนการให้บริการ
ระหว่างการให้บริการและหลังการให้บริการเป็นอย่างดี

LOCATION(S) : CMU LIBRARY

สาขา ทัศนวิสัย. การประเมินประสิทธิภาพในการให้บริการอาคารผู้โดยสารระหว่างประเทศ ท่าอากาศยานสากลกรุงเทพฯ. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมโยธา ภาควิชาวิศวกรรมโยธา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นการศึกษาเพื่อหาแนวทางและขั้นตอนในการประเมินประสิทธิภาพการให้บริการอาคารผู้โดยสารระหว่างประเทศ ท่าอากาศยานสากลกรุงเทพฯ ซึ่งประกอบด้วยแนวทางและวิธีการในการกำหนดระดับของการให้บริการแก่ผู้โดยสาร และการพัฒนาแบบจำลองที่ใช้ในการประเมินประสิทธิภาพส่วนบริการต่างๆ ภายในอาคารผู้โดยสาร ซึ่งประกอบด้วยเคาน์เตอร์ตรวจบัตรโดยสารและสัมภาระ คำนวณหนังสือเดินทาง และคำนวณตรวจคนเข้าเมือง

ในการกำหนดระดับการให้บริการอาคารผู้โดยสารระหว่างประเทศ การศึกษานี้ได้พิจารณาใช้แบบจำลองวัดระดับความพึงพอใจของผู้โดยสาร (Passenger Perception-Response Models) โดยแบบจำลองดังกล่าวแบ่งทัศนคติของผู้โดยสารที่ได้รับจากการใช้บริการออกเป็น 3 ระดับคือ ดี พอใช้ และไม่พอใจ ซึ่งทำการแบ่งประเภทของผู้โดยสารออกเป็น 2 ประเภทคือ ผู้โดยสารที่เดินทางเพื่อธุรกิจ และผู้โดยสารที่เดินทางเพื่อท่องเที่ยวหรือศึกษา

ในการพัฒนาแบบจำลองในการประเมินประสิทธิภาพ ได้ทำการศึกษาพฤติกรรมของผู้โดยสารและการให้บริการในแต่ละส่วนประกอบต่างๆ เพื่อรวบรวมข้อมูลที่เป็นต่อการจัดสร้างแบบจำลอง โดยการศึกษาได้พิจารณาใช้แบบจำลอง Simulation ซึ่งวิเคราะห์แต่ละส่วนประกอบ (Component) แยกเป็นอิสระต่อกัน และพัฒนานโปรแกรม ARENA มาใช้ในการประเมินประสิทธิภาพในการให้บริการแก่ผู้โดยสาร แบบจำลองที่พัฒนาขึ้นมาได้รับการตรวจสอบความถูกต้องและทดสอบความน่าเชื่อถือ โดยปรากฏว่าแบบจำลองมีศักยภาพที่จะนำมาใช้ในการจำลองพฤติกรรมที่เกิดขึ้นจริงในระบบภายในอาคารผู้โดยสารได้ถูกต้องระดับหนึ่ง

แบบจำลองที่พัฒนาขึ้นมานั้นสามารถนำไปใช้ในการประเมินประสิทธิภาพการให้บริการภายในอาคารผู้โดยสารระหว่างประเทศ ท่าอากาศยานสากลกรุงเทพฯ เพื่อเป็นข้อมูลในการกำหนดแนวทางในการปรับปรุงประสิทธิภาพการให้บริการทั้งในปัจจุบันและอนาคต

LOCATION(S) : TU LIBRARY

เดชา ไฉ่สูงเนิน. การบริหารจัดการการท่องเที่ยวเกษตร กรณีศึกษาน้ำมวงคำ ตำบลโป่งแยง

อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระ สาขาวิชาการจัดการมนุษย์
กับสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2543.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการณ์การท่องเที่ยวเกษตรบ้านน้ำมวงคำ ตำบลโป่งแยง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อรวบรวมปัญหาและอุปสรรคในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเกษตร และเพื่อเสนอแนวทางการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเกษตรบ้านน้ำมวงคำ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ ประชาชนในพื้นที่ กลุ่มผู้ทำสวนโป่งแยง เจ้าหน้าที่องค์กรรัฐที่เกี่ยวข้องกับโครงการท่องเที่ยวเกษตรบ้านน้ำมวงคำ และนักท่องเที่ยวที่เข้ามาเที่ยวชมในหมู่บ้านน้ำมวงคำ และหมู่บ้านใกล้เคียง วิธีการศึกษาได้เลือกใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพโดยอาศัยการสัมภาษณ์ การสำรวจและการสังเกตอย่างมีส่วนร่วมในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผลจากการศึกษาสถานการณ์การท่องเที่ยวที่บ้านน้ำมวงคำและหมู่บ้านใกล้เคียง พบว่ามีการท่องเที่ยวเกิดขึ้นในสามพื้นที่คือ 1) พื้นที่บริเวณศูนย์ท่องเที่ยวเกษตรน้ำมวงคำ จะมีนักท่องเที่ยวมาเที่ยวชมในช่วงเดือนตุลาคม ซึ่งเป็นช่วงการท่องเที่ยวของศูนย์เกษตรน้ำมวงคำ ส่วนในช่วงเวลาอื่นจะมีนักท่องเที่ยวมาเที่ยวชมน้อยมาก เนื่องจากนักท่องเที่ยวไม่ทราบว่าภายในศูนย์มีอะไรที่น่าสนใจให้เที่ยวชมบ้าง ภายในศูนย์ท่องเที่ยวเกษตรน้ำมวงคำเองก็ไม่มีเจ้าหน้าที่ประจำ ไม่มีกิจกรรมการบริการนักท่องเที่ยวแต่อย่างใด โดยเฉพาะในช่วงที่ไม่มีนักท่องเที่ยว อาคารและสถานที่ภายในศูนย์จะขาดการจัดการดูแลให้อยู่ในสภาพที่พร้อมจะต้อนรับผู้ที่มาศึกษาดูงานและนักท่องเที่ยวได้ 2) พื้นที่บริเวณถนนเชื่อมต่อระหว่างบ้านน้ำมวงคำกับบ้านโป่งแยงใน บริเวณนี้มีนักท่องเที่ยวต่างชาติแวะเข้ามาเดินเที่ยวในทุกๆ สัปดาห์ นอกจากจะเที่ยวชมสถานที่ ชมธรรมชาติแล้ว นักท่องเที่ยวก็ยังนิยมที่จะศึกษาวัฒนธรรมของชาวบ้านด้วยและ 3) บริเวณบ้านผานกกกหรือหมู่บ้านชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง บริเวณนี้มีนักท่องเที่ยวมาเยี่ยมชมจำนวนมาก สาเหตุที่ทำให้นักท่องเที่ยวชอบและสนใจที่จะเดินทางมาเที่ยวเพราะว่าหมู่บ้านผานกกก มีพิพิธภัณฑ์ และศูนย์วัฒนธรรมชาวเขาที่ได้จัดแสดงไว้ให้นักท่องเที่ยวได้ชม ประกอบกับหมู่บ้านนี้มีการจัดแสดงเครื่องมือล่าสัตว์และกับดักสัตว์ที่ชาวเขาเผ่าม้งใช้ในสมัยก่อน มีการสาธิตการทอผ้าพื้นเมืองแบบง่ายๆ มีพืชพรรณอาหารสมุนไพรที่ชาวเขาเผ่าม้งใช้ สิ่งเหล่านี้ถือเป็นเอกลักษณ์ของคนท้องถิ่น นักท่องเที่ยวที่มาเยี่ยมชมต่างก็เห็นว่าบ้านผานกกกมีวิถีชีวิตที่เป็นแบบดั้งเดิมและมีวัฒนธรรมที่น่าสนใจ

ผลจากการศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อจำกัดในการบริหารจัดการท่องเที่ยวเกษตรบ้านน้ำมวงคำ พบว่ามีสาเหตุมาจาก 1) การมอบหมายอำนาจหน้าที่รับผิดชอบในการบริหารงานด้านการท่องเที่ยวไม่ชัดเจน 2) เจ้าหน้าที่และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยวเกษตรบ้านน้ำมวงคำยังขาดความรู้ความเข้าใจในการบริหารงานด้านการท่องเที่ยว 3) ขาดงบประมาณ 4) ขาด

บุคลากร 5) ขาดการประสานงานและความร่วมมือระหว่างองค์กรและ 6) เกิดความขัดแย้งภายในและภายนอกชุมชน

ข้อเสนอแนะถึงแนวทางการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเกษตรบ้านม่วงคำ มีดังนี้ คือ จะต้องมีการฝึกอบรมให้ความรู้ด้านการท่องเที่ยวเกษตรแก่บุคลากรที่เข้ามาดำเนินงาน ต้องมีการวางแผนเพื่อจัดระบบการท่องเที่ยวภายในหมู่บ้านเพื่อให้เกิดการท่องเที่ยวแบบครบวงจร มีการจัดแบ่งพื้นที่เพื่อใช้ในการศึกษาฐานและการท่องเที่ยวตามความเหมาะสมของสภาพพื้นที่โดยจัดให้เป็นสัดส่วนตามที่ตรงกันข้ามเป็นรายคู่ (Binary Opposition) ได้อย่างถูกต้อง ยกเว้นที่มีจุดที่แตกต่างกันคือในเรื่องของขนาดของภาพที่ให้ความหมายแตกต่างกันไป ซึ่งอาจจะมาจากการใช้จุดเร้าใจในเชิงลบ ที่เป็นการถ่ายทอดอารมณ์ของสภาพความสกปรก จึงทำให้กลุ่มตัวอย่างซึ่งมีระดับความเกี่ยวพันสูงให้ความหมายถึงความรู้สึกกลัวว่าเป็นการกระทำที่ทำลายสถานที่ท่องเที่ยว ซึ่งต่างจากการรับรู้ของกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับความเกี่ยวพันต่ำที่ให้ความหมายของขนาดภาพที่แตกต่างกันในเรื่องของปริมาณขยะที่ถูกส่งมไว ซึ่งเป็นการตีความหมายได้เพียงระดับพื้นฐาน (Denotation) ในส่วนของการศึกษาประสิทธิภาพของสื่อโฆษณาสิ่งพิมพ์พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่าสามารถที่จะกระตุ้นจิตสำนึกให้กลุ่มตัวอย่างรู้สึกถึงการที่ต้องเข้าไปมีส่วนร่วมกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของสถานที่ท่องเที่ยว นอกเหนือจากภาพโฆษณาที่จะให้แรงจูงใจให้แก่ผู้รับสารให้เกิดการคล้อยตามแล้ว ในตัวของผู้รับสารก็จะแฝงไว้ด้วยแรงจูงใจที่ใช้เป็นพลังงานในการขับเคลื่อนให้มีแนวโน้มของการสนองตอบในทิศทางที่ตั้งใจไว้ เหตุผลที่เป็นแรงผลักดันให้กลุ่มตัวอย่างมีความตั้งใจที่จะมีส่วนร่วมในกิจกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมก็เนื่องมาจากความเกรงกลัวในผลร้ายของปัญหาสิ่งแวดล้อมที่จะเกิดกับตนเอง กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าอย่างน้อยที่สุดการป้องกันตนเองให้ปลอดภัยจากปัญหาสิ่งแวดล้อมได้ก็ด้วยการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในระดับปัจเจกบุคคลเสียก่อนที่จะพัฒนาระดับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในขั้นอื่นต่อไป

ข้อเสนอแนะ 1) สื่อมวลชนควรรณรงค์ให้ความรู้แก่ประชาชน และทำให้ประชาชนรู้สึกร่วมชะตากรรมกับปัญหาสิ่งแวดล้อมซึ่งจะนำไปสู่พฤติกรรมการอนุรักษ์ที่มั่นคง 2) กิจกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมควรเป็นกิจกรรมที่มีความหลากหลายและมีความต่อเนื่องทำให้เกิดความรู้สึกร่วมเกี่ยวพันกับประเด็นที่กำลังทำการรณรงค์

LOCATION(S): CMU LIBRARY

มัลลิกา เกื้อปัญญา. ความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการจัดการ

สภาพแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว หมู่บ้านชาวเขาเผ่าม้ง. การค้นคว้าแบบอิสระ
สาขาวิชาการจัดการ มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2542.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาสภาพปัจจุบันของการจัดการสภาพแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว หมู่บ้านชาวเขาเผ่าม้ง อุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ-ปุย ความคาดหวัง และความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว ต่อการจัดการสภาพแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวหมู่บ้านชาวเขาเผ่าม้ง ความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังกับความพึงพอใจ และความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลที่มีต่อความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการจัดการสภาพแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว หมู่บ้านชาวเขาเผ่าม้ง อุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ-ปุย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาเที่ยวชมหมู่บ้านชาวเขาเผ่าม้ง อุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ-ปุย ที่มีอายุตั้งแต่ 14 ปีขึ้นไป จำนวน 200 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้าง และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาซึ่งประกอบด้วย การกระจายความถี่ การกระจายร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและสถิติวิเคราะห์ซึ่งประกอบด้วย การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน การทดสอบทีและการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้คือ นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความคาดหวังและความพึงพอใจต่อการจัดการสภาพแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว หมู่บ้านชาวเขาเผ่าม้งในระดับปานกลาง และมีความสัมพันธ์กันในทิศทางบวกทุกๆ กรณี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ปัจจัยส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยวในด้านเพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา และภูมิลำเนาที่แตกต่างกันมีความหวังต่อการจัดการสภาพแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และปัจจัยส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยวในด้านอายุ อาชีพ และภูมิลำเนาที่แตกต่างกันมีความพึงพอใจต่อการจัดการสภาพแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนปัจจัยส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยวในด้านเพศและระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการจัดการสภาพแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวหมู่บ้านชาวเขาเผ่าม้งไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .

ข้อเสนอแนะ จากการวิจัยสรุปเป็นแนวทางในการพัฒนาและจัดการสภาพแวดล้อมหมู่บ้านชาวเขาเผ่าม้งให้สอดคล้องกับความหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวได้ดังนี้ 1) ปรับปรุงเส้นทางเข้าหมู่บ้านและถนนภายในหมู่บ้านให้มีความปลอดภัยและมีความสะดวกเพิ่มขึ้น 2) ปรับปรุงเรื่องไม้ดอกไม้ประดับให้มีจำนวนมากขึ้นและเป็นพันธุ์ไม้เฉพาะถิ่น มีป้ายบอกชื่อและคุณสมบัติเพื่อความสวยงาม 3) ดูแล ควบคุมอาคาร/สิ่งปลูกสร้างไม่ให้มีขนาดและรูปร่างที่จะส่งผลกระทบต่อสภาพภูมิทัศน์ เอกลักษณ์และความเป็นชาวเขา หากหลีกเลี่ยงไม่ได้ควร

ดัดแปลงให้เข้ากับสภาพแวดล้อมให้มากที่สุด พร้อมทั้งตรวจตราระบบการระบายน้ำทิ้งและขยะจากอาคารด้วย 4) จัดหาถังขยะเพิ่มเติม ตามจุดที่มีนักท่องเที่ยวหนาแน่นและควรมีถังค่าและฝาปิด 5) ปรับปรุงเรื่องความเพียงพอ การจัดระเบียบที่จอดรถ และการรักษาความปลอดภัยของรถนักท่องเที่ยว 6) ปรับปรุงเรื่องการดูแลความสะอาดของห้องน้ำห้องสุขา 7) จัดทำแผ่นป้ายสื่อความหมายในด้านต่างๆ เช่น สัญญาณจราจร ป้ายบอกแหล่งท่องเที่ยว เป็นต้น 8) ควรปรับปรุงสถานที่ขายบัตรผ่านประตูให้มีความเหมาะสม เค้นชัด แยกราคาเด็กและผู้ใหญ่ พร้อมกับมีระบบรักษาความสะอาด 9) ควรมีการดูแล ควบคุมราคาสินค้าให้อยู่ในมาตรฐานเดียวกัน 10) ปลุกสร้างจิตสำนึกให้กับชาวเขาเผ่าม้งในหมู่บ้าน รวมทั้งนักท่องเที่ยวให้ตระหนักถึงคุณค่าในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและรักษาสภาพแวดล้อมไม่ให้เสื่อมโทรม

LOCATION(S) : CMU LIBRARY

ศศิวิมล พลิตาภรณ์. ลักษณะภาษาในพระราชนิพนธ์ประเภทสารคดีท่องเที่ยวในสมเด็จพระ

พระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาวิชา
ภาษาศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2544.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาลักษณะภาษาที่ปรากฏในพระราชนิพนธ์
สารคดีท่องเที่ยวในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จำนวน 5 เรื่อง ได้แก่ พระ
ราชนิพนธ์เรื่องอำเภอมังกร ชมช่อมาลดี ปริศนาดวงดาว “ไอรัก” คืออะไร และมหัศจรรย์ทุกวัน
ใน 4 ประเด็นดังต่อไปนี้ 1) ศึกษาโครงสร้างภาษาในพระราชนิพนธ์สารคดีท่องเที่ยวในสมเด็จพระ
พระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี 2) ศึกษาลักษณะภาษาแสดงหัวเรื่องและลักษณะภาษา
แสดงการเปลี่ยนหัวเรื่องย่อย 3) ศึกษาการเชื่อมโยงความ 4) ศึกษาการใช้เครื่องหมายและสัญลักษณ์
ในพระราชนิพนธ์สารคดีท่องเที่ยวในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้คือ 1) โครงสร้างภาษาในพระราชนิพนธ์สารคดีท่องเที่ยว
แบ่งเป็น 2 ประเภท ได้แก่ โครงสร้างภายในและโครงสร้างภายนอก โครงสร้างภายในได้แก่การ
เริ่มต้นและการลงท้าย โครงสร้างภายนอกได้แก่ ส่วนคำนำและส่วนภาคผนวก จากการศึกษาพบว่า
พระราชนิพนธ์สารคดีท่องเที่ยวฯ ทุกเล่มมีโครงสร้างภายใน ส่วนโครงสร้างภายนอกปรากฏเฉพาะ
ในบางเล่มเท่านั้น 2) ลักษณะภาษาแสดงหัวเรื่องและลักษณะภาษาแสดงหัวเรื่องย่อย ลักษณะภาษา
แสดงหัวเรื่องพบ 2 ลักษณะได้แก่การใช้ (วัน)-วันที่-เดือน-ปี ที่บันทึกเหตุการณ์และการใช้ชื่อส่วน
ประกอบของโครงสร้างสารคดี ส่วนลักษณะภาษาแสดงหัวเรื่องมี 2 ลักษณะได้แก่ การเปลี่ยนหัว
เรื่องย่อยโดยไม่มีตัวกำหนดการเปลี่ยนหัวเรื่อง และการเปลี่ยนหัวเรื่องย่อยโดยมีตัวกำหนดการ
เปลี่ยนหัวเรื่อง 3) การเชื่อมโยงความในพระราชนิพนธ์สารคดีท่องเที่ยวฯ ศึกษา 3 ประเด็นได้แก่
การเชื่อมโยงความโดยการอ้างถึง การเชื่อมโยงโดยการซ้ำ และการเชื่อมโยงความโดยใช้คำเชื่อม
จากผลการศึกษาการเชื่อมโยงความโดยการอ้างถึงมี 2 ลักษณะได้แก่ การอ้างถึงด้วยสรรพนามและ
การอ้างถึงด้วยการชี้เฉพาะการเชื่อมโยงความโดยการซ้ำ มีการซ้ำทั้งหมด 4 ประเภทได้แก่ การซ้ำ
ทุกส่วน การซ้ำบางส่วน การซ้ำความหมาย และการซ้ำโครงสร้าง การเชื่อมโยงความโดยใช้คำ
เชื่อมมี 19 ประเภทได้แก่ คำเชื่อมแสดงความคล้อยตามหรือคำเชื่อมเพิ่มเติม คำเชื่อมแสดงการแจก
แจงรายละเอียด คำเชื่อมแสดงการขยายความ คำเชื่อมแสดงเหตุ คำเชื่อมแสดงผล คำเชื่อมแสดงการ
กล่าวถึงคำพูด ความคิด หรือข้อเท็จจริง คำเชื่อมแสดงเวลา คำเชื่อมแสดงวัตถุประสงค์ คำเชื่อม
แสดงจุดเริ่มต้น คำเชื่อมแสดงจุดสิ้นสุด คำเชื่อมแสดงลำดับขั้นตอน คำเชื่อมแสดงเงื่อนไข คำเชื่อม
แสดงวิธีการ คำเชื่อมแสดงการเปรียบเทียบ คำเชื่อมแสดงการสรุปความและคำเชื่อมแสดงการตัด
ตอนหรือแยกส่วน 4) การใช้เครื่องหมายสัญลักษณ์ศึกษา 3 ประเด็นได้แก่ การใช้เครื่องหมายข
ลิต การใช้เครื่องหมายอัญประกาศ และการใช้ตัวอักษรเอน ผลการศึกษาได้ผลดังนี้ การใช้เครื่อง

LOCATION(S): TU LIBRARY

ศิริพันธุ์ ไพโรจน์รัตน์. ความพร้อมของผู้นำองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดเชียงราย. การค้นคว้าแบบอิสระ สาขาวิชาการจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2543.

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบถึงความพร้อมของผู้นำ อบต. ในการบริหารจัดการด้านการกำหนดนโยบาย การวางแผนงาน การดำเนินงาน รวมทั้งการจัดสรรงบประมาณด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เพื่อทราบถึงระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน และระดับความรู้ ความสามารถ ประสิทธิภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของผู้นำ อบต.

การเก็บข้อมูล ผู้วิจัยได้แบ่งเครื่องมือในการเก็บข้อมูลออกเป็น 2 ส่วนคือ สำหรับสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล จะใช้แบบบันทึกข้อมูลทั่วไป แบบสอบถาม ตัวชี้วัดความพร้อมหรือการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ส่วนประชาชนจะใช้แบบบันทึกข้อมูลทั่วไป และแบบสอบถามการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จากนั้นนำข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ SPSS/PC* ในการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนการทดสอบความเที่ยงของแบบสอบถามจะใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงของแบบสอบถามของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล และประชาชนเท่ากับ 0.92

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ถูกสุ่มเป็นกลุ่มตัวอย่างโดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 83 คน และประชาชนจำนวน 150 คน ในตำบลบ้านคู ตำบลคอยฮาง และตำบลแม่ยาว จังหวัดเชียงราย

ผลการวิจัยสรุปได้เป็นประเด็นต่างๆ ดังนี้คือ ข้อมูลพื้นฐาน แบ่งเป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีจำนวนเพศชายมากกว่าเพศหญิง มีอายุระหว่าง 36-46 ปี มีการศึกษาระดับประถมศึกษามากที่สุด ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกร มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนอยู่ในระดับต่ำกว่า 5,000 บาท ส่วนใหญ่ดำรงตำแหน่งในองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นฝ่ายสภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีตำแหน่งในฐานะผู้นำของท้องถิ่นโดยเป็นประธานกลุ่มต่างๆ มากที่สุด ส่วนใหญ่ไม่เคยมีประสบการณ์เกี่ยวกับการศึกษาหรืออบรมด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มีระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมากที่สุดในช่วง 1-4 ปี และมีการวางแผนจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของ อบต. มาเป็นเวลา 1-4 ปีมากที่สุด กลุ่มประชาชน พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีจำนวนเพศชายมากกว่าเพศหญิง มีอายุระหว่าง 30-40 ปี มากที่สุด ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา ประกอบอาชีพเกษตรกรมากที่สุด ด้านความรู้ ความสามารถ ประสิทธิภาพ ด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศนั้น ผู้นำ อบต. มีความพร้อมน้อยในประเด็นการจัดอบรมประชา

ชนให้มีความรู้และร่วมมือกัน เพื่อจัดตั้งกลุ่มชมรมต่างๆ เพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรให้มีใช้แบบ
ยั่งยืน และสมาชิกอบค. ส่วนใหญ่ไม่ทราบถึงแผนโครงการ วัตถุประสงค์ของโครงการด้านการท่องเที่ยว
เชิงนิเวศ สำหรับการบริหารจัดการของผู้นำองค์การบริหารส่วนตำบล แบ่งเป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่ม
สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล พบว่า ในด้านการกำหนดนโยบาย ผู้นำ อบค. มีความพร้อมใน
ประเด็นมีการกำหนดนโยบายด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตลอดจน
กำหนดนโยบายด้านการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว โดยเน้นการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยการให้ความรู้
และความเข้าใจในธรรมชาติและวัฒนธรรม ในด้านการวางแผนพบว่า อบค.มีความพร้อมใน
ประเด็นมีการวางแผนการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมให้
น้อยที่สุด ได้กำหนดขอบเขตพื้นที่เพื่ออนุรักษ์ไว้เป็นพื้นที่เฉพาะเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ นำ
ความเด่นของแหล่งท่องเที่ยวที่ไม่เหมือนแหล่งท่องเที่ยวอื่นมาเป็นจุดขาย โดยจัดทำแผนการพัฒนา
เป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ นำผลประโยชน์หรือรายได้จากการท่องเที่ยวที่ได้รับไปช่วยปรับปรุง
คุณภาพชีวิตของประชาชน ส่วนประเด็นที่มีความพร้อมน้อยคือ การวางแผนการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
โดยผนวกการลงทุนหรือต้นทุนด้านสิ่งแวดล้อมด้วย และการกำหนดระเบียบหรือบทลงโทษผู้ที่ฝ่า
ฝืนหรือบุกรุกพื้นที่ที่กำหนดไว้เป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในด้านการดำเนินงานผู้นำ พบว่า
อบค.มีความพร้อมโดยดำเนินการบำรุง ปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวตามนโยบายที่กำหนดไว้ ไม่ทำลาย
สิ่งแวดล้อมทั้งทางธรรมชาติและวัฒนธรรม เป็นการท่องเที่ยวที่เน้นความเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น
ได้ฟื้นฟูแหล่งธรรมชาติที่เสื่อมโทรมพัฒนาเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ส่วนประเด็นที่มี
ความพร้อมน้อยคือ ได้จัดตั้งแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศครอบคลุมทุกหมู่บ้านและการจัดเจ้าหน้าที่รับ
ผิดชอบลาดตระเวนตรวจพื้นที่เป็นเขตท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ส่วนความคิดเห็นของประชาชนพบว่า ใน
ด้านการกำหนดนโยบาย ประชาชนมีความคิดเห็นต่อผู้นำ อบค. ว่ามีความพร้อมน้อยในประเด็นมี
การวางแผนนำผลประโยชน์ รายได้จากการท่องเที่ยวไปช่วยปรับปรุงคุณภาพชีวิตของประชาชน
วางแผนการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมให้น้อยที่สุด ผนวก
การลงทุนหรือต้นทุนด้านสิ่งแวดล้อมในการวางแผนการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ นำความเด่นของแหล่ง
ท่องเที่ยวที่ไม่เหมือนแหล่งท่องเที่ยวอื่นมาเป็นจุดขาย โดยจัดทำแผนการพัฒนาและส่งเสริมที่
เหมาะสมในการดำเนินงาน ประชาชนมีความคิดเห็นต่อผู้นำ อบค. ว่ามีความพร้อมน้อยใน
ประเด็นการดำเนินงานด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมทั้งทางธรรมชาติและ
วัฒนธรรม ดำเนินการท่องเที่ยวที่เน้นความเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น ดำเนินการปรับปรุงแหล่ง
ท่องเที่ยวตามนโยบายที่กำหนดไว้ การจัดตั้งแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศครอบคลุมทุกหมู่บ้าน รวมทั้ง
จัดเจ้าหน้าที่รับผิดชอบลาดตระเวนตรวจพื้นที่ที่เป็นเขตท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และเผยแพร่ความรู้ด้าน
อนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สำหรับการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม พบว่า ผู้นำ อบค. มี
ความพร้อมน้อยในประเด็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนเสนอความต้องการด้านการท่องเที่ยวเชิง
นิเวศต่อผู้แทนของตน เพื่อนำสู่การพิจารณากำหนดนโยบายแผนงาน โครงการได้จัดกิจกรรมให้

ประชาชนพบปะปรึกษาหารือเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การประกอบธุรกิจ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อบต.เปิดโอกาสให้คนในท้องถิ่นเป็นเจ้าของพื้นที่เข้ามาดำเนินการโดยไม่ถูกขูดรีดจากคนภายนอก แผนงานด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่ปฏิบัติส่วนใหญ่มาจากความต้องการของประชาชนที่น่าเสนอ กำหนดให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการออกกฎระเบียบในการใช้แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มีการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ข่าวสารแก่ประชาชนให้เข้าใจถึงความสำคัญของการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และอบต.เปิดโอกาสให้ประชาชนได้ให้ข้อเสนอแนะการแก้ไขปัญหาและความต้องการของประชาชน ในส่วนความคิดเห็นของประชาชนต่อผู้นำในด้านการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงนิเวศพบว่ามีส่วนร่วมน้อย ซึ่งตรงกับผลการศึกษาในกลุ่มสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมน้อยเช่นเดียวกัน สำหรับการจัดสรรงบประมาณ พบว่า ผู้นำอบต.มีความพร้อมโดยได้จัดสรรงบประมาณเพื่อการดูแลบำรุงรักษาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยให้ความสำคัญกับลำดับปัญหาในการพัฒนาด้านคมนาคม คุณภาพชีวิตก่อนด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและงบประมาณที่ได้รับจะใช้เพื่อพัฒนาด้านพื้นฐาน ในส่วนของประชาชนนั้น มีความคิดเห็นต่อผู้นำอบต.ว่ามีความพร้อมโดยจัดสรรงบประมาณเพื่อการดูแล บำรุงรักษาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ แต่งบประมาณที่ได้รับจะใช้เพื่อพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานมากกว่าด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมภายในแหล่งท่องเที่ยว และลำดับความสำคัญของปัญหาในการพัฒนา อบต.จะเน้นทางด้านคมนาคม คุณภาพชีวิต ก่อนการพัฒนาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ดังนี้คือ สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลจะต้องให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างแท้จริง โดยมีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นแก่ชุมชนอย่างสม่ำเสมอ ควรมีการเพิ่มพูนความรู้ด้านการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแก่ชุมชนและสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลโดยการประชุม อบรม คู่มือ อย่างสม่ำเสมอ ควรมีการศึกษาความพร้อมของผู้นำอบต. ในด้านการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอำเภออื่น ในจังหวัดเชียงรายเพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงานและศึกษาเฉพาะด้านความรู้ ประสิทธิภาพเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของสมาชิก อบต. และประชาชนใน อบต. รวมทั้งการบริหารจัดการของอบต.ในปัจจุบัน นอกจากนี้ในการใช้จ่ายงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลควรครอบคลุมทุกด้านไม่เฉพาะพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานเท่านั้น ควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาสิ่งแวดล้อมให้มากขึ้น และท้ายที่สุดควรศึกษาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในประเด็นอื่นในอบต. เช่น การแยกขยะ การจัดการป่าชุมชน เป็นต้น

LOCATION(S) : CMU LIBRARY

จิราวรรณ กาวิละ. ทางเลือกของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม : กรณีศึกษาหมู่บ้านวัวลาย
อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระ สาขาวิชาการจัดการ
อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2544.

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบริบททั่วไปและ
การเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของหมู่บ้านวัวลายในอดีต เพื่อศึกษาปัญหาและวิเคราะห์หา
สาเหตุของปัญหาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของหมู่บ้านวัวลายในปัจจุบัน และเพื่อหาแนวทาง
แก้ไขปัญหา โดยการเสนอทางเลือกอื่นๆ สำหรับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในหมู่บ้านวัวลาย
อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

การเก็บข้อมูล ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกจากกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นผู้
ให้ข้อมูลหลักทั้งภายในและภายนอกชุมชน นอกจากนี้ยังใช้วิธีการสังเกตการณ์ การสังเกตการณ์
แบบมีส่วนร่วมในพื้นที่ที่ศึกษา และการเข้าร่วมกิจกรรมกับชาวบ้านในโอกาสต่างๆ

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ผู้ให้ข้อมูลหลักทั้งภายในและภายนอกชุมชน
ซึ่งถูกสุ่มเป็นกลุ่มตัวอย่างดังนี้ คือ ผู้อาวุโสภายในชุมชน ช่างฝีมือเครื่องเงิน ข้าราชการครูโรงเรียน
ในชุมชน เจ้าอาวาสในชุมชน เจ้าของกิจการร้านจำหน่ายเครื่องเงินหมู่บ้านวัวลาย โดยพื้นที่ที่ใช้
ในการศึกษา ได้แก่ พื้นที่บริเวณถนนวัวลาย ตั้งแต่ถนนวัวลายซอย 1 ถึง 7

ผลการวิจัยสรุปได้เป็นประเด็นต่างๆดังนี้คือ บริบททั่วไปของหมู่บ้านวัวลาย พบ
ว่า หมู่บ้านวัวลายเป็นถิ่นที่อยู่ของช่างฝีมือเครื่องเงินที่ถูกกวาดต้อนมาจากกลุ่มแม่น้ำสาละวินใน
ประเทศพม่า ปรากฏหลักฐานการอพยพของกลุ่มคนดังกล่าวตั้งแต่ปี พ.ศ. 2342 ในสมัยพระเจ้า
กาวิละ และได้ตั้งบ้านเรือนอยู่โดยรอบวัดหมื่นสาร ประกอบอาชีพหัตถกรรมเครื่องเงินสืบทอดกัน
มาเป็นเวลานาน กลายเป็นเอกลักษณ์ของหมู่บ้านวัวลายจนถึงปัจจุบัน หมู่บ้านวัวลายอยู่ในเขตการ
ปกครองส่วนท้องถิ่นของสำนักงานแขวงเมืองราย สังกัดเทศบาลนครเชียงใหม่ มีประชากรอาศัยรวม
1,153 หลังคาเรือน แต่เดิมแทบทุกหลังคาเรือนมีอาชีพการทำเครื่องเงิน แต่ปัจจุบันประสบภาวะช
เขาอันเนื่องมาจากปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ส่วนทางด้านการศึกษานั้น ประชาชนชาวบ้าน
วัวลายร้อยละ 80 เป็นผู้มีการศึกษาดี ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ สภาพสังคมส่วนใหญ่รู้จักกันและ
มีความสัมพันธ์กันทางเครือญาติ มีกลุ่มทางสังคมที่มีการพึ่งพาอาศัยกันและทำกิจกรรมต่างๆ ร่วม
กันอยู่เสมอ สำหรับการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของหมู่บ้านวัวลายในอดีต พบว่า สภาพ
การค้าขายและการประกอบอาชีพเครื่องเงินของชาวบ้านวัวลาย เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้หมู่บ้าน
วัวลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ที่ได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาว
ต่างประเทศเดินทางมาเยี่ยมชมโรงงานเครื่องเงิน และเลือกซื้อเครื่องเงินตามโรงงานในหมู่บ้าน
วัวลายมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน สำหรับการวิเคราะห์องค์ประกอบทางวัฒนธรรมของหมู่บ้าน

วัดลาย พบว่า หมู่บ้านวัดลายมีองค์ประกอบทางวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์และได้ยึดถือปฏิบัติมาปรากฏให้เห็นอยู่ในปัจจุบัน ได้แก่ ศาสนสถานและและโบราณวัตถุภายในวัดศรีสุพรรณและวัดหมื่นสาร ประเพณีและพิธีกรรมตามความเชื่อของชาวบ้านวัดลายซึ่งได้แก่ ประเพณีหรือเทศกาลที่ทำเป็นครั้งคราว และประเพณีประจำเดือนที่น่าสนใจที่จัดขึ้นภายในวัดและที่บ้านของชาวบ้าน ภูมิปัญญาพื้นบ้าน การรักษาโรคด้วยสมุนไพร การทำอาหารพื้นเมือง ศิลปะการแสดงพื้นบ้าน องค์ประกอบทางวัฒนธรรมของหมู่บ้านวัดลายดังกล่าวนี้ จะช่วยอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในหมู่บ้านวัดลายให้มีความน่าสนใจ และนำเสนอเป็นทางเลือกแก่นักท่องเที่ยว ทำให้นักท่องเที่ยวได้รับความรู้ ความเพลิดเพลิน และมีประสบการณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางวัฒนธรรมที่แท้จริงของชาวบ้านวัดลายอย่างใกล้ชิด สำหรับสภาพปัญหาและการวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของหมู่บ้านวัดลายในปัจจุบัน พบว่า มีปัญหา 3 ด้าน ดังนี้ ปัญหาด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวในหมู่บ้านวัดลาย มีสาเหตุหลายประการ ได้แก่ สภาพถนนที่คับแคบมีสิ่งกีดขวางไม่สะดวกในการสัญจร การทิ้งขยะบริเวณที่รกร้างขาดการเอาใจใส่ดูแล การขาดแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียงที่เป็นสิ่งดึงดูดใจ และแหล่งท่องเที่ยวกระจายตัวตามจุดต่างๆ ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการเดินทางท่องเที่ยวในหมู่บ้าน ส่วนปัญหาด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว มีสาเหตุหลายประการ ได้แก่ การขาดข้อมูลแหล่งท่องเที่ยว ไม่มีที่จอดรถ ข้างจำกัดของคนท้องถิ่นในการสื่อสารภาษาต่างประเทศ ร้านอาหารและร้านขายของไม่อำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวเท่าที่ควร ไม่มีการจัดที่นั่งพักผ่อนและห้องน้ำสาธารณะสำหรับนักท่องเที่ยว ส่วนปัญหาด้านสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว มีสาเหตุหลายประการ ได้แก่ ช่างฝีมือไม่สามารถผลิตสินค้าได้ตามความต้องการของลูกค้า ต้นทุนการผลิตสูงทำให้มีการลดคุณภาพเนื้อเงินลง มีการนำเอาเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้เพื่อลดต้นทุนการผลิตเพื่อให้สามารถขายสินค้าได้ ผู้ประกอบการขาดเงินทุนหมุนเวียน การว่างงานทำให้ช่างฝีมือต้องหันไปประกอบอาชีพอื่น มีปัญหาการตลาด ลูกค้าไม่มั่นใจในคุณภาพของสินค้า ช่างฝีมือหันไปทำงานที่ง่ายได้เงินเร็วใช้เวลาน้อย และการไม่ได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเท่าที่ควร สำหรับการเสนอทางเลือกสำหรับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของหมู่บ้านวัดลาย พบว่า กิจกรรมที่ผู้วิจัยได้นำเสนอเพื่อเป็นทางเลือก ได้แก่ การจัดตั้งศูนย์ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมบ้านวัดลาย การจัดตั้งศูนย์ศิลปหัตถกรรมบ้านวัดลาย การจัดงานเทศกาลเครื่องเงินบ้านวัดลาย การจัดท่องเที่ยวแบบถีบจักรยานท่องเที่ยววัฒนธรรมวัดลาย และการจัดการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์บ้านวัดลาย โดยในระยะเริ่มต้น ผู้วิจัยได้เสนอแนะให้หน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องควรเข้าไปช่วยเหลือสนับสนุนชุมชนทั้งในด้านบุคลากร งบประมาณ วิชาการและอื่นๆ ให้ชุมชนพร้อมที่จะพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่มีคุณค่า และเพื่อให้ชาวบ้านวัดลายสามารถบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวของตนเองได้ในอนาคต

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ในประเด็นต่างๆ ดังนี้ หน่วยงานภาครัฐที่รับผิดชอบในด้านการท่องเที่ยวควรมีการร่วมมือกับองค์กรต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน ในการสนับสนุนส่งเสริมให้มีการฟื้นฟูมรดกทางวัฒนธรรมของชุมชนที่เคยเป็นแหล่งประวัติศาสตร์ มีองค์ประกอบทางวัฒนธรรมที่โดดเด่นเป็นเอกลักษณ์ และมีศักยภาพที่จะพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมได้ ควรมีการจัดตั้งหน่วยงานหรือองค์กรที่มีหน้าที่ให้ความช่วยเหลือทางด้านสวัสดิการแก่ช่างฝีมือผู้ผลิตงานศิลปหัตถกรรมท้องถิ่นให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีรายได้เพียงพอสำหรับการเลี้ยงชีพและได้รับผลตอบแทนที่เป็นธรรมเมื่อเทียบกับผลงานที่ผลิต นอกจากนี้ภาครัฐควรมีการช่วยเหลือสนับสนุนชุมชนในการจัดกิจกรรมเสริมสร้างภาพลักษณ์ในการเป็นแหล่งประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมดั้งเดิม เพื่อสร้างจิตสำนึกแก่ชุมชนให้เกิดความรู้สึกรักและหวงแหนในวัฒนธรรมของตน และมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น อีกทั้งเพื่อเป็นการเสริมสร้างชุมชนให้เข้มแข็ง สามารถบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเนื่องจากชุมชนหมู่บ้านวัวลายเป็นแหล่งประวัติศาสตร์ที่เก่าแก่ และเกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ของต่างประเทศ โดยเฉพาะประเทศญี่ปุ่นมีหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่สามารถสืบค้นได้ จึงเป็นแนวทางสำหรับผู้สนใจที่จะศึกษาทางด้านประวัติศาสตร์ของประเทศญี่ปุ่น สมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 อีกทั้งยังเป็นแนวทางสำหรับผู้สนใจศึกษาแนวทางในการพัฒนาบ้านวัวลายให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ได้อีกด้วย และท้ายที่สุดในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในหมู่บ้านวัวลาย และแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอื่นใดก็ตาม ภาครัฐตลอดจนองค์กรที่เกี่ยวข้องควรมุ่งเน้นความต้องการ วัตถุประสงค์ของชุมชนเจ้าของพื้นที่และประโยชน์ที่ชุมชนพึงจะได้รับในด้านคุณภาพชีวิต ความยั่งยืนของสังคมและวัฒนธรรมท้องถิ่นเป็นหลัก ทั้งนี้เพื่อป้องกันผลกระทบและความขัดแย้งต่างๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นได้

LOCATION(S) : CMU LIBRARY

กาญจนารัตน์ รัตนสนธิ. การส่งเสริมการตลาด การท่องเที่ยวเชิงนิเวศสำหรับเยาวชนไทย : กรณี

ศึกษานักศึกษาระดับปริญญาตรี 4 ปี สถาบันราชภัฏเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบ
อิสระ สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยเชียงใหม่,
2544.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาแนวทางการส่งเสริมการตลาดการ
ท่องเที่ยวเชิงนิเวศสำหรับเยาวชนไทย และเพื่อศึกษาถึงการใช้เครื่องมือในการส่งเสริมการตลาด
การท่องเที่ยวเชิงนิเวศให้เหมาะสมกับกลุ่มตลาดเยาวชนไทย

การเก็บข้อมูล ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล รวมทั้งการ
ศึกษาจากหนังสือและเอกสารที่เกี่ยวข้อง จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยคำร้อยละ ค่าเฉลี่ย
และการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านบุคคล และการส่งเสริมการตลาดการท่องเที่ยว
เชิงนิเวศให้เป็นไปตามกรอบแนวความคิดในการศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี 4 ปี สถาบันราชภัฏ
เชียงใหม่ซึ่งถูกสุ่มเป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 300 คน

ผลการวิจัยสรุปได้เป็นประเด็นต่าง ๆ ดังนี้ ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า
กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย เป็นนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ทั้งในคณะ
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะครุศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์ คณะวิชาละ 100 คน
ประกอบด้วยนักศึกษาจาก 17 โปรแกรมวิชา เป็นนักศึกษาในโปรแกรมวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว
มากที่สุด นักศึกษาส่วนใหญ่มีระดับรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 3,000 บาท รองลงมา มีระดับรายได้ต่อ
เดือน 3,000 – 5,000 บาท และมีนักศึกษาที่ได้รับรายได้ต่อเดือนมากกว่า 5,000 บาท มีเพียงส่วน
น้อย สำหรับข้อมูลด้านการเดินทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีลักษณะการเดินทาง
ท่องเที่ยวกับหมู่คณะมากที่สุด รองลงมาคือการเดินทางท่องเที่ยวกับครอบครัว การเดินทาง
ท่องเที่ยวคนเดียวและการเดินทางท่องเที่ยวกับกลุ่มเพื่อนสนิทเพียง 3 – 4 คน มีเพียงส่วนน้อยเท่า
นั้น ส่วนใหญ่ใช้วิธีการข้อมูลก่อนการตัดสินใจเลือกเดินทางท่องเที่ยวโดยการสอบถามเพื่อนที่รู้จัก
มากที่สุด รองลงมาคือการหาข้อมูลโดยดูจากนิตยสารหรือวารสารทางการท่องเที่ยวโดยการสอบ
ถามเพื่อนที่รู้จักมากที่สุด รองลงมาคือการหาข้อมูลโดยดูจากนิตยสารหรือวารสารทางการท่องเที่ยว
และดูจากโฆษณาทางโทรทัศน์ในระดับปฏิบัติที่ใกล้เคียงกัน ส่วนวิธีการหาข้อมูลจากงานแสดง
นิทรรศการทางการท่องเที่ยวและการสอบถามจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยอยู่ในระดับน้อย
และวิธีการหาข้อมูลก่อนการเดินทางท่องเที่ยวที่กลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับที่ไม่เคยปฏิบัติเลย คือ การ
ติดต่อสอบถามจากบริษัทนำเที่ยว โดยในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา กลุ่มตัวอย่างได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยว
กับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศจากโทรทัศน์มากที่สุด รองลงมาคือนิตยสาร วารสารการท่องเที่ยวและ

วิทยุตามลำดับ ส่วนสื่อประเภทอื่น ๆ คือ อินเทอร์เน็ตซึ่งมีจำนวนการพบเห็นน้อย กลุ่มตัวอย่างกว่าร้อยละ 70 เคยเดินทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศแล้วโดยใช้กิจกรรมช่วยเสริมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยเทียวน้ำตกเป็นอันดับ 1 รองลงมาคือ เดินป่าศึกษาธรรมชาติ และพักผ่อนชมวิวทิวทัศน์ธรรมชาติมีจำนวนใกล้เคียงกัน ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เคยเดินทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศเลยมีความสนใจในกิจกรรมช่วยเสริมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ คือ พักผ่อนชมวิวทิวทัศน์ธรรมชาติและเทียวน้ำตกเป็นอันดับ 1 และ 2 ตามลำดับ และมีเหตุผลในการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยวเชิงนิเวศเพื่อความเพลิดเพลินและได้มีโอกาสเรียนรู้ธรรมชาติมากที่สุด รองลงมาคือเหตุผลเพื่อผจญภัยและประสบการณ์ที่ตื่นเต้น ส่วนการกระจายรายได้ไปสู่ท้องถิ่นนั้นไม่มีกลุ่มตัวอย่างคนใดเลือกตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศเพื่อเหตุผลนี้เลย สำหรับข้อมูลด้านการส่งเสริมการตลาดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ พบว่ากลุ่มตัวอย่างเคยพบเห็นโฆษณาและประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงนิเวศของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยจากสื่อต่างๆถึงร้อยละ 96 ส่วนมากเห็นว่าการโฆษณาและการประชาสัมพันธ์มีส่วนช่วยให้เยาวชนสนใจเดินทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศในระดับมากและปานกลางตามลำดับ โดยเคยพบเห็นโฆษณาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยจากโทรทัศน์มากที่สุด รองลงมาคือนิตยสาร อันดับที่ 3 คือ อินเทอร์เน็ต ในขณะที่เดียวกันกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการสอบถามข้อมูลหรือติดตามการโฆษณาและการประชาสัมพันธ์จากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยหรือบริษัทนำเที่ยวก่อนเดินทางท่องเที่ยวถึงผจญภัยในระดับปานกลาง น้อยและถึงระดับที่ไม่มีเลยตามลำดับ ด้านเครื่องมือในการส่งเสริมการตลาดที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศมากหรือน้อยเพียงใดนั้น กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญต่อส่วนผสมทางการส่งเสริมการตลาดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็นลำดับที่ 1 คือ การโฆษณา ลำดับที่ 2 คือ การประชาสัมพันธ์ที่ระดับความสำคัญปานกลาง ลำดับที่ 3 คือ การส่งเสริมการขายและลำดับสุดท้าย คือ การขายโดยพนักงานขาย สำหรับข้อมูลด้านทัศนคติของเยาวชนไทยที่มีต่อการส่งเสริมการตลาดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของผู้จำหน่ายและผู้แทนจำหน่ายสินค้าทางการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ แบ่งเป็น 4 ด้านดังนี้ ด้านการโฆษณา พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ให้ความสำคัญต่อการโฆษณาที่ระดับมากที่สุด โดยให้ความสำคัญต่อการโฆษณาผ่านโทรทัศน์และวิทยุที่ระดับความสำคัญมากที่สุด รองลงมาคือการโฆษณาผ่านนิตยสารและวารสารการท่องเที่ยว การโฆษณาผ่านอินเทอร์เน็ต การโฆษณาในรูปแบบเอกสารและแผ่นพับทางไปรษณีย์ และการใช้ป้ายโฆษณาตามแหล่งชุมชนที่ระดับความสำคัญมาก ตามลำดับ ด้านการประชาสัมพันธ์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ให้ความสำคัญต่อการประชาสัมพันธ์ที่ระดับความสำคัญมากเป็นอันดับ 2 โดยให้ความสำคัญต่อการจัดทัศนศึกษาไปยังแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การจัดกิจกรรมในโอกาสพิเศษ และการร่วมกับสถาบันการศึกษาเชิญวิทยากรมาบรรยายในหัวข้อด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่ระดับความสำคัญมากตามลำดับ รองลงมาคือการทำจดหมายแจ้งข่าวสารของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศมายังสถานศึกษาที่ระดับความสำคัญปานกลาง ด้านการส่งเสริมการขาย พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ให้ความสำคัญต่อการส่งเสริมการขาย

เป็นอันดับ 3 โดยให้ความสำคัญต่อการส่งเสริมการขายในรูปแบบต่างๆ ที่ระดับความสำคัญมากไม่แตกต่างกัน โดยเรียงลำดับความสำคัญ ได้แก่ ลำดับที่ 1 คือ การจูงใจให้ไปยังแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศใหม่ๆ ลำดับที่ 2 คือ การขายโปรแกรมนำเที่ยวสำหรับเยาวชนในราคาพิเศษ ลำดับ 3 คือ การจัดแสดงสินค้าและนิทรรศการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยรัฐและเอกชน และลำดับสุดท้ายคือการแจกรางวัลให้แก่ผู้ชนะเลิศในการแข่งขันต่างๆ ด้านการขายโดยพนักงานขาย พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ให้ความสำคัญต่อการขายโดยพนักงานขายเป็นอันดับสุดท้าย โดยให้ความสำคัญต่อการจัดพนักงานขายแนะนำสินค้าทางการท่องเที่ยวในรูปของนิทรรศการตามหน่วยงานต่างๆ ที่ระดับความสำคัญมาก และการจัดกิจกรรมซื้อขายระหว่างผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยวที่ระดับความสำคัญปานกลาง

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ในประเด็นต่างๆ ดังนี้ ด้านการโฆษณา ควรมีการโน้มน้าวใจและปลูกจิตสำนึกรวมทั้งวิธีการท่องเที่ยวที่ถูกต้องผ่านสื่อต่างๆ โดยเฉพาะสื่อโทรทัศน์ซึ่งสามารถเข้าถึงกลุ่มตัวอย่างได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้านการประชาสัมพันธ์ ควรจัดรูปแบบการประชาสัมพันธ์ที่น่าสนใจอื่นๆ เช่น การจัดทัศนศึกษาสำหรับเยาวชนและการจัดกิจกรรมในโอกาสพิเศษ โดยมีการเน้นที่เนื้อหาสาระเกี่ยวกับการท่องเที่ยวและกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติในแง่ของการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศให้มากขึ้น ด้านการส่งเสริมการขาย ผู้ประกอบการทั้งภาครัฐและเอกชนควรจัดวิธีการส่งเสริมการขายที่น่าสนใจ เช่น การจูงใจให้ไปยังแหล่งท่องเที่ยวใหม่และขายโปรแกรมทัวร์สำหรับเยาวชนในราคาพิเศษ แต่ควรอยู่บนพื้นฐานของการเดินทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่มุ่งเน้นการศึกษาเรียนรู้ควบคู่ไปกับการสนุกสนานเพลิดเพลินในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ด้านการขายโดยพนักงานขาย ในด้านนี้ยังคงเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลไม่มากนักต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศของกลุ่มตัวอย่างเมื่อเทียบกับการส่งเสริมการตลาดวิธีอื่นๆ อย่างไรก็ตามผู้ประกอบการอาจจัดพนักงานแนะนำสินค้าทางการท่องเที่ยวในรูปของงานนิทรรศการตามหน่วยงานต่างๆ และสถาบันการศึกษาควบคู่กันไป เพราะจะทำให้เยาวชนสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ที่จัดขึ้นเพื่อเป็นการส่งเสริมและกระตุ้นให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศในท้องถิ่นของตนเองเพิ่มมากขึ้น

LOCATION(S) : CMU LIBRARY

บุญกร แพบารุง. วิเคราะห์สารคดีท่องเที่ยวของปราโมทย์ ทัศนาศูวรรณ. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต
วิชาเอกภาษาไทย มหาวิทยาลัยทักษิณ, 2542.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ วิเคราะห์สารคดีท่องเที่ยวของปราโมทย์ ทัศนาศูวรรณ ในด้านกลวิธีการนำเสนอ การใช้สำนวนโวหาร และคุณค่า

การเก็บข้อมูล ผู้วิจัยใช้วิธีการศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาสารคดีท่องเที่ยวตลอดจนแนวทางในการศึกษา นอกจากนี้ยังศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับผลงานของปราโมทย์ ทัศนาศูวรรณ และรวบรวมสารคดีท่องเที่ยวทุกเรื่องของปราโมทย์ ทัศนาศูวรรณ จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์อย่างละเอียดในด้านกลวิธีการนำเสนอ การใช้สำนวนโวหาร และคุณค่า

ผลการวิจัยสรุปได้เป็นประเด็นต่างๆดังนี้ คือ กลวิธีการนำเสนอ แยกเป็น 3 ประเด็นได้แก่ การเปิดเรื่องของปราโมทย์ ทัศนาศูวรรณ พบว่า มีกลวิธีในการเปิดเรื่อง 4 ลักษณะ คือ ให้คำจำกัดความของเนื้อหาที่เขียน กล่าวถึงสถานที่ที่จะกล่าวถึง กล่าวถึงชื่อบุคคลที่จะกล่าวถึง และใช้วิธีการเล่าเกร็ด คำนาน เรื่องเล่า ประวัติศาสตร์ พงศาวดาร โดยผู้เขียนได้ใช้วิธีการเปิดเรื่องด้วยการกล่าวถึงสถานที่ที่จะกล่าวถึงมากที่สุด ซึ่งการเปิดเรื่องแบบนี้ได้ผลมากที่สุดในการสร้างความสนใจของผู้อ่านให้อยากอ่านติดตามเนื้อหาของเรื่อง ส่วนวิธีที่ผู้เขียนใช้รองลงมาคือการเล่าเกร็ด คำนาน เรื่องเล่า ประวัติศาสตร์ และพงศาวดาร การดำเนินเรื่องของปราโมทย์ ทัศนาศูวรรณ พบว่า มีทั้งหมด 3 ลักษณะ คือ การแทรกเรื่องเกร็ด คำนาน นิยาย นิทาน เรื่องเล่า ประวัติศาสตร์ พงศาวดาร การให้ความรู้เกี่ยวกับสถานที่ และการแนะนำสถานที่ท่องเที่ยว โดยผู้เขียนได้ใช้วิธีการดำเนินเรื่องด้วยการแทรกเรื่องเกร็ด คำนาน นิยาย นิทาน เรื่องเล่า ประวัติศาสตร์ และพงศาวดารมากที่สุด ซึ่งวิธีนี้ผู้เขียนได้จากประสบการณ์ส่วนตัวที่มีอยู่ตลอดเวลาเขียน เพื่อเป็นสิ่งจูงใจผู้อ่าน ทั้งยังเป็นส่วนสร้างความเข้าใจให้แก่ผู้อ่านได้ง่ายขึ้น ส่วนวิธีที่ผู้เขียนใช้รองลงมา คือ การแนะนำสถานที่ท่องเที่ยว การปิดเรื่องของปราโมทย์ ทัศนาศูวรรณ พบว่า มี 4 ลักษณะ คือ การตั้งคำถามทิ้งท้ายให้คิด การย้ำความประทับใจ การแสดงข้อคิดเห็นของผู้เขียน และการแนะนำเรื่องที่จะเขียนถึงในครั้งต่อไป โดยผู้เขียนใช้วิธีการปิดเรื่องด้วยการแนะนำเรื่องที่จะเขียนถึงในครั้งต่อไปมากที่สุด ซึ่งเป็นการแนะนำให้ผู้อ่านเกิดความสนใจในสถานที่ท่องเที่ยว และติดตามเรื่องที่จะเล่าในครั้งต่อไป ทั้งนี้เพื่อให้ผู้อ่านได้รับความรู้ต่างๆ ความสนุกสนานเพลิดเพลินเกี่ยวกับสถานที่ที่ท่องเที่ยวนั้นๆ และทราบรายละเอียดของเรื่องราวที่จะนำมาเล่าได้ดียิ่งขึ้น ส่วนวิธีที่ผู้เขียนใช้รองลงมาคือ การตั้งคำถามทิ้งท้ายให้คิด สำหรับสำนวนโวหาร แยกเป็น 2 ประเด็น ได้แก่ การใช้สำนวนของปราโมทย์ ทัศนาศูวรรณ พบว่า มี 8 ลักษณะคือ สำนวนที่เกิดจากการกระทำ สำนวนที่เกิดจากธรรมชาติ สำนวนที่เกิดจากความประพจน์ สำนวนที่เกิดจากเครื่องแวดล้อม สำนวนที่เกิดจากอุบัติเหตุ

สำนวนที่เกิดจากการเล่นหรือกีฬา สำนวนที่เกิดจากลัทธิศาสนา และสำนวนที่เกิดจากความเชื่อโดยผู้เขียนใช้สำนวนที่เกิดจากการกระทำมากที่สุด และสำนวนที่ผู้เขียนใช้รองลงมาคือ สำนวนที่เกิดจากธรรมชาติ ทั้งนี้การที่ผู้เขียนนำสำนวนมาใช้ในเนื้อเรื่องทำให้ผู้อ่านชวนติดตามเรื่องจนกระทั่งจบ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสามารถในการใช้ภาษาของผู้เขียน นอกจากนี้ผู้เขียนใช้สำนวนเหล่านี้เพื่อให้ผู้อ่านเห็นว่า คนในสังคมมีความสามารถในการคิดหาถ้อยคำสั้นๆ ขึ้นมาเปรียบเทียบ อบรมสั่งสอนให้ผู้อ่านคิด รู้ลึกและเข้าใจได้อย่างรวดเร็ว การใช้โวหารของปราโมทย์ ทัศนาศูวรรณ พบว่ามีทั้งหมด 5 ประเภท คือ การบรรยายโวหาร พรรณนาโวหาร เทศนาโวหาร อุปมาโวหาร และสาธกโวหาร โดยผู้เขียนใช้บรรยายโวหารมากที่สุด เพราะสารคดีท่องเที่ยวที่เสนอสู่สายตาผู้อ่านนั้น ผู้เขียนมุ่งเสนอความรู้แก่ผู้อ่านเป็นสำคัญก่อนที่จะแทรกความเพลิดเพลิน จึงต้องมีการอธิบายรายละเอียดต่างๆ ชัดเจน นอกจากบรรยายโวหารแล้ว ผู้เขียนยังใช้สาธกโวหารมากเป็นอันดับต่อมา ทั้งนี้เพราะการเล่าเรื่องที่ได้พบเห็นมาด้วยตนเองนั้น ผู้เขียนจำเป็นต้องยกตัวอย่างมาประกอบเพื่อให้ข้อความมีความชัดเจนขึ้นซึ่งจะช่วยเพิ่มความเข้าใจแก่ผู้อ่านได้ดียิ่งขึ้น สำหรับคุณค่า พบว่าปราโมทย์ ทัศนาศูวรรณ ได้เสนอคุณค่าไว้ 7 ด้าน คือ ด้านประวัติศาสตร์ ด้านโบราณคดี ด้านภูมิศาสตร์ ด้านขนบประเพณี ด้านอารมณ์ขัน ด้านวรรณคดี และด้านคติชนวิทยา โดยผู้เขียนเสนอคุณค่าทางด้านคติชนวิทยามากที่สุด ซึ่งผู้เขียนแสดงให้เห็นว่าคุณค่าทางด้านนี้มีประโยชน์บุคคลในสังคมเป็นอย่างยิ่ง เพราะทำให้ผู้อ่านได้ทราบถึงวิถีชีวิตของคนในสังคมที่ปฏิบัติสืบกันมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ส่วนคุณค่ารองลงมาที่ผู้เขียนได้นำเสนอคือ ด้านประวัติศาสตร์ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ดังนี้ คือ ควรนำผลการวิเคราะห์สารคดีท่องเที่ยวของปราโมทย์ ทัศนาศูวรรณ มาใช้เป็นแนวทางในการศึกษาวรรณกรรมประเภทอื่นๆ และควรนำความรู้ที่ได้ในการวิเคราะห์สารคดีท่องเที่ยวของปราโมทย์ ทัศนาศูวรรณ ไปใช้เป็นแนวทางในการเขียนสารคดี

LOCATION(S) : BURAPHA LIBRARY

สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย และ ศูนย์เศรษฐกิจและเทคโนโลยี มณฑลยูนนาน.

โครงการศึกษาการจัดการทรัพยากรในลุ่มน้ำโขงไทย-ยูนนาน เล่มที่ 1 :

มณฑลยูนนาน และเล่มที่ 2 : ภาคเหนือตอนบน กรุงเทพฯ : กรมวิเทศสหการ, 2541.

วัตถุประสงค์ของโครงการศึกษาการจัดการทรัพยากรในลุ่มน้ำโขงไทย-ยูนนาน มีดังนี้คือ 1) เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมการสร้างทรัพยากรมนุษย์ และความรู้ความเข้าใจด้านการบริหารทรัพยากรที่มีค่าทางเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมในเขตที่เชื่อมต่อเศรษฐกิจ 2) ฟื้นฟูฐานความเข้าใจด้านเศรษฐกิจ (การเงิน การคลัง การธนาคาร) และระบบบริหารราชการแผ่นดินและราชการท้องถิ่นให้แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐในเขตที่เชื่อมต่อเศรษฐกิจ 3) วางรากฐานระบบข้อมูลทางเศรษฐกิจ ซึ่งจะส่งเสริมการค้าการลงทุนและการท่องเที่ยวระหว่างประเทศ

วิธีการในการศึกษา คือเป็นการแลกเปลี่ยนข้อมูลและความรู้ระหว่างนักวิจัยฝ่ายจีนและไทยโดยทีมงานวิจัยร่วมระหว่างสถาบันคือ สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI) และศูนย์วิจัยเศรษฐกิจและเทคโนโลยี ภายใต้รัฐบาลมณฑลยูนนาน

คณะวิจัยฝ่ายไทย ซึ่งประกอบด้วย นักวิจัยจากสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย ผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาเศรษฐกิจภาคเหนือ สภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการลงทุนภาคเหนือ เจ้าหน้าที่ธนาคารแห่งประเทศไทย อาจารย์จากคณะเศรษฐศาสตร์และคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้เดินทางไปเสนอรายงานการศึกษาเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรในภาคเหนือตอนบนที่นครคุนหมิง มณฑลยูนนาน ระหว่างวันที่ 10-11 มีนาคม 2540 หลังจากนั้นนักวิจัยฝ่ายไทยได้เรียบเรียงรายงานของฝ่ายจีนให้ประกอบด้วยข้อมูลและประเด็นที่เข้าใจว่าจะเป็นที่น่าสนใจในประเทศไทย

ผลของโครงการ คือ ได้จัดทำเอกสารเกี่ยวกับเศรษฐกิจพื้นฐานของอนุภูมิภาคอินโดจีน สำหรับภาคธุรกิจเอกชนไทยและต่างประเทศ และได้จัดทำระบบข้อมูลคอมพิวเตอร์ซึ่งได้มอบทั้งคู่มือ พร้อมแผ่นบันทึกข้อมูล ให้แก่หอการค้าจังหวัด พานิชย์จังหวัด ภาคเหนือตอนบน ศูนย์พัฒนาเศรษฐกิจภาคเหนือ และศูนย์ส่งเสริมการลงทุนเรียบร้อยแล้ว

ข้อสรุปของโครงการ สามารถสรุปได้เป็นประเด็นต่างๆ ดังนี้ คือ 1) การที่ไทยเสียเปรียบการค้ากับจีนก็เพราะจีนมีระบบควบคุมสินค้านำเข้าค่อนข้างเคร่งครัด รัฐวิสาหกิจของจีนมีความกระตือรือร้นในการแสวงหาและเจาะตลาด จีนมีความพร้อมด้านการเดินเรือและรัฐบาลยูนนานมีความกระตือรือร้นในการจัดทำข้อตกลงในการใช้แม่น้ำโขงกับพม่าและลาว เรือจีนจึงผ่านมาไทยได้ ในขณะที่เรือไทยยังผ่านพม่า ลาว ไปจีนไม่ได้ 2) การลงทุนของผู้ประกอบการไทยในยูนนานยังไม่จัดว่าประสบความสำเร็จนัก จีนมีกฎระเบียบมากมายที่ผู้ประกอบการไทยคาดไม่ถึง ผู้